

7

Maaret

JUULI
1937

35
SENTI

TARTU NÄITUS

*

peetakse 3.—6. septembrini 1937. a. uuel,
moodsal näituseväljal.

Ülesandmisi võetakse vastu ja teateid
antakse näituse büroos Tartu, Näituse
tän. 31, tel. 1-01 (büroo) ja 26 (direktor)

Eesti Põllumeeste Selts Tartus

Olge ettenägelik!

Puhkusel viibides ei ole alati ilmad päikesepaistelised, vahel on ka mõni päev külm ja vihmane. Sellisel päeval tunnete kindlasti suurt igavust. Et sellest hoiduda, tellige endale aegsasti KATRIN HOLLANDI põnev armastusromaan

„Südamete mäng“

Kes raamatu hinnaks kr. 2.— sisse maksab „Mareti“ posti jooksv. arvele nr. 2201, neile saadetakse raamat saatekuludeta kätte.

Tedresan

KREEM JA SEEP

ON PARIM KAITSE TEDRETÄHTEDE VASTU

A.-S. Prov. J. Lill — TARTU

Rõõmuks igale suvitajale on

«Vallatu
Magasin»
nr. 3

Maret

NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 7 (31)

3. AASTAKÄIK

JUULI 1937

Trükitud 27.000 eksemplari

Pilved

TAIMETEADLANE

Paul Viiding

Sobitaja

Noor naine ruutmustrilises sinist-valget kirja suvikleidis pikutas lamamistoolil tihedaimast supelrajoonist veidi eemal. Ta pilutas silmi vastu päikest ja jälgis möödaminejaid. Aga ta pilk eksis ilma kindla sihita ka merele, kus valatles suplejaid ja valendas süsti.

Ta oli üks ja tundis ennast ükski.

Ikka kohtab supelrannas tuttavaid. Eeva oli teist päeva siin ja kohanud ainult niisuguseid, kellega polnud võimalik sobida.

Ta sulges silmad.

Kui ta nad jälle avas, siis sellepärast, et ta hetkeks tundis üle näo libisevat varjul. Keegi oli läinud temast õige lähedalt mööda. See oli sirge rühiga mees, käisteta spordisärgis ja palja peaga.

Miks on see mees ükski, miks tal pole kaasas tüdrukut, nagu kõigil teistel, mõtles Eeva.

Aga Eeva ei teadnud, et Olev oli heitnud pilgu kinnisilmi lebavale naisele ja mõelnud: millise viisaka ettekäändega võiks praegu selle naise juurde peatuma jääda. Sest Olevile luges viisakus ja korrektsus.

*

Teisel päeval Eeva kohtas Maretit.

Eeva oli pikakasvuline, blond ja inertne, et mitte ütelda laisk. Maret oli väike, brünett ja elav. Eevat võis pidada ilusaks, Maretit kohta võis hädapärast ainult ütelda, et tal oli sarmi, mitte enam.

Nad lebasid kõrvuti liivakul, juulipäikeses. Palju heledama Eeva kõrval Maret näis päris mustana nagu mõni poliineeslanna.

Nad olid kooliõed, kes polnud teineteist näinud viis aastat, täpselt sellest päevast saadik, millal nad, küpsustunnistused käes, olid pidutsenud, käratsenud, rõõmutsenud avanevast uuest elust ja kadunud siis laiali kes kuhu.

Üldiselt niisugune koolivendade või kooliõdede kokkusaamine ei tarvitse olla kuigi amüstantne. Ühised mälestused on tuhmunud, aktuaalne olevik aga on igal oma ja nõnda võib olla üsna raske leida viljakat ainet lihtsaks jutuaajamiseks. Lisage juurde, et jällejägemisrõõm ja rääkimine sõprusest, mis ei kao, enamasti on kokkulepitud teesklus.

Kuid leidub teadagi erandeid. Või määrab teinekord sobiv koht ja aeg, et pääsetakse üksteisele lähedale, tungitakse üksteise huvifääridesse, nagu öeldakse — mõistetakse üksteist.

Kui ütlesime, et Eeva näis pika toimega, siis käis see tegelikku tegemist nõudva kohta. Rääkida võis ta palju. Ta oli energilise ja teotsemishimulise Maretit surunud isegi kuulaja osasse, kui ta hakkas jutustama enesest.

Asi seisis selles, et Eeva pidas ennast oma sügavamalt loomuselt õnnetuks. Ning sellest õnne puudumisest ta Maretile pihtis.

„Tead sa, ma olen mitu ja mitu korda armunud olnud. Aga iialgi pole mul olnud vähematki õnne ega menu. Oh, tead. Mõnikord näed meest, kelle kohta ütled — see on see! Aga sa ei saa temaga tuttavakski. Teinekord võtad enese kokku ja teed kõik, mis seisab su võimuses — ja näed: ka ei lähe. Ma lihtsalt ei oska!“

„Vabanda, Eeva, kui ma ütlen, ma ei saa sinust aru. Tüdruk nagu sina!“

„See on nii, Maret. Ma pole võimeline äratama armastust. Ükski mees ei armu iialgi minusse.“

„Noh! Tühi jutt. Kas tead mis? Nüüd läheme lõunale. Õnnetu armastus võtab küll ära söögiisu, ka siis, kui mängus polegi konkreetset poissi, vaid ainult mõni unistuste prints. Aga sööma peab. See sisendab enam optimismi, kui miski muu.“

*

Keda kõiki pole võimalik kohata ühes nooblis supellinas hooaja tipul. Seal oli kooliõde Eeva, keda polnud nähtud viis aastat. Ja nüüd: kes see on? Kindlasti mitte keegi muu kui Olev, Olev Laipõld! Ka üks kohtamine paariaastase vaheaja järel.

Maret istus rannakohviku merepoolisel rõdul, otse balustraadi ääres seisva lauakese juures. Maatuule tõttu vesi oli olnud lõikavalt külm, nii et pärast suplust kuum kohv sobis. Kahekümneviie-kraadisele õhutemperatuurile vaatamata.

Kohtamise ootamatus tegi algul sõnakehvaks. Istuti, silmitseti teineteist. Kui üks küsis „kuidas sul läheb“, siis polnud sellele küsimusele sugugi kerge vastata. Millest alustada, see tegi ju raskusi. Maret tundis enese jutuks kohustatud olevat.

„Mida sa nüüd ametiks pead?“

„Koolmeister olen.“

„Oled veel poissmees?“

„Jah.“

„Nii et pole enesele veel kedagi leidnud?“

„Ei.“

„Imelik. Miks? Mees kindlal kohal ja palgal, noor ja mitte halva välimusega.“

„Kas sa tead, Maret... mina ei suuda kellessegi armuda. Ja minusse ei armu keegi. Ning abielu ilma armastuseta, kuigi see oleks ehk teostatav, ennast ei suuda ma sellises kujutleda.“

Õieti oli see jutuaajamine ühekorruga kõditav ja ebamugav. Olev tundis, et ta pidi teeskleva kindlust, head tuju, soliidset, tublit meeleolu vähemalt. Oli ju nõnda, et ta pikka aega oli kuulunud Maretit sugugi mitte väikesearvulise austajateringi tähtsamate liikmete hulka.

Ja nüüd, millal ammu kõik vahekorrad selged, Maret abieluski juba, nüüd tundus piinlik käituda teisiti, kui mehena, kes enesest võitu on saanud, kes on saanud tagasi oma rahu ja enesevalitsemise. Nüüd oleks sobinud jutelda mõnel päris erapooletul ja elukaugel ainel. Aga Maret ei lasknud lahti alustatud teemast.

„Ah siis sina ei suuda kellessegi armuda. Sa tahad siis ikka veel järeldada, et süüdi olen mina. Minusse sa ju oled olnud armunud? Või mitte?“

„Sa küsid veel!“

„Hm, siis paistab lugu sinuga olevat paha.“

„Ma ei ütleks. Teen oma tööd, mul on ülesandeid, mis võtavad enesele küllalt palju aega, oleksin asjatu hädaldaja, kui ütleksin, et mu elu on tühi, ma väga hästi võin oodata juhust, võib-olla tuleb see kunagi nn. paremates aastates, et

avaneb mullegi juhuseks mingisuguseks mõistlikuks perekonnaluks. Võib-olla sinna läheb veel aega, kuni õpin heatahtlikult muigama naiivse noorusarmastuse üle.“

„Vaata, Olev, kas see pole kena tüdruk, kes praegu trepist üles tuli?“

Olev hoidis tagasi peaaegu iseenesest tulla tahtva õlga-dekehitud. Ta ainult muigas veidi kurvalt. „On figuuri ja ilmet, kõike. Kui ma siin nii ringi vaatan, siis on nendest naistest vähemalt pooled kõik päris ilusad. Rääkimata sellest, et see ilu trikoos on enamvähem eht, mitte õmblejanade kunsti saavutis. Aga — ma ei tea...“

„Tead sa mis? Ma ütleksin sulle midagi, aga sa pead mulle lubama, et sa sõnagi sellest ei hinga kellelegi.“

Maret tegi pausi ja vaatas Olevile teraselt otsa.

Olev ei ütelnud sõnagi, vastas ainult väga tõsise vaatega, hoides vasakut kätt südame kohal.

„Nõus? Hea küll.“ Maret kummardus Olevile lähemale ja madaldas hääle: „Mul on siin üks kooliõde. Preili Meremaa, Eeva Meremaa. Ma teen sind temaga tuttavaks. Ma ütlen sulle midagi veel: see tüdruk on sinusse armunud, vähemalt tal on ebatavaline huvi sinu vastu... Ah, et kus ta sind näinud on? Ta elab talvel ju selles samas linnas, kus sinagi, ta teab sind, on sind tähele pannud, aga tal pole juhusst olnud sinuga tuttavaks saada. Aga ole sa siis vait! Ja tule õhtuks alla randa muusikale. Tehtud? Minu pärast tule, Olev!“

Pärast lõunat oli Maret il kiire. Kella kuueks oli tal vaja minna vastu oma mehele omnibusejaama. Aga enne tahtis ta otsida üles Eeva. Aadressi oli ta Eevalt targu küsinud ja see oli meelde jäänud. Aga pansioni perenaine tuli vastu ja kuulutas, et preilit polevat kodus. Maret krimpsutas nägu ja mõtles. Küsis siis perenaiselt tüki paberit ja pliatsi ning kritseldas oma segases ja rutakas naiselikus stiilis paar ebamäärast rida. Aga kui ta sedeli perenaise kätte andis, ta ütles: „Ma tulen vastu õhtut veel läbi, kui preili koju tuleb, kas ta ei ootaks mind?“

Et võõraste asjade pärast sekeldada? Elus tuli otsida sensatsioon, tuli neid ise lavastada, kui muidu ei saanud, mitte kaevelda, et on igav. Mareti põhiliselt hea süda sundis teda otsima sensatsioon, mis viisid millelegi mugavale, õrnale, õnnelikule. Ta tahtis intrigeerida. Aga mitte selleks, et inimesi tülli ajada, keelepeksuga kihvti külvata. Vastupidiselt, oleks tal jätkunud võimeid, ta meeeldi oleks lepitanud kogu maailma ja pannud elama rahusse nagu tuvikesed.

Aga nüüd oli aeg minna omnibusejaama.

Mareti mees tuli, astus sõidukist, peakatteta, lakkikiskuvate heledate juustega. Käsi, mille ta tervituseks ulatas, oli tugev, kolm Maretit kätt. Ja kasvult oli ta kaks Maretit.

„Lõpuks said siis tulema!“

„Kuhu ma siis ikka pidin jääma.“

„Kuule, Peet, läheme nüüd kiiresti, vaatame minu korteri üle, kas oled rahul sellega, mis leidsin. Ta on muidu väga hea minu arust, ainult randa on natuke palju maad. Aga selle eest sa võid hinnata oma naise kokkuhoidlikkust, kes ei võta mitte kohe seda kõige kallimat, kui tal lastakse omapead teotseda. Nojah, see on nii. Aga mul on siin õhtul päris huvitavaid sekeldusi. Ei...“ — Maret hakkas naerma: „ei, see pole kurameerimine teiste meestega, Peet. See on midagi muud. Küll sa näed. Sa ise aitadki mind veel.“

„Vaata, Peet, ole nüüd nii kena,“ rääkis Maret oma mehele. „Ma lähen praegu ühe sõbratari poole, ega sa ei tunne, Eeva Meremaa, üks minu kooliõde. Ma pean temale tutvustama — tead sa keda: Olev Laipõldu, sinu vana rivaali. Noh, kas saad aru? Meie läheme koos muusikale rannakohvikusse ja siis sina kutsu mind nii poole tunni pärast telefonile. Ma tahan neid kahekesi jätta.“

„On sinul aga neid sekeldusi. Eks ma siis tee, nagu sa tahad.“

Eeva oli Maret kirja kätte saanud, aga ei saanud õieti aru, kuhu ja mis ajaks ta pidi minema. Perenaiselt ta kuulis, et daam lubanud õhtu eel läbi tulla. Ja seal ta juba tuligi.

„Viska raamat nurka ja tule,“ ütles ta rõdul istuval Eevalle. „Sa võiksid kostüümi selga panna, õhtul võib viluks minna.“

Eeva kuulas sõna.

„Aga mis siis on lahti?“

„Vaata. Sa ära küsi, kust ma seda tean. Aga ma tean. Ma tean üht meest, kes on sinusse juba pikka aega armunud, ilma et ta sinuga üldse tuttavgi oleks. Ta on sind talvel linnas näinud ja imetlenud, aga pole leidnud mingit teed sinu juurde. Kui sa vait oled sellest, mis ma praegu sulle rääkisin, siis ma teen sind täna temaga tuttavaks. Tema nimi on Olev Laipõld ja ta on kooliõpetaja gümnaasiumis. Noh?“

Maret tegi Eevaga ringi pargis. Teist korda kohviku pargipoolsest rõdust möödudes ta nägi, et ühe lauakese ääres oli võtnud istet Olev. Üksinda.

TUUL ON MERELT

Nii. Siis tuli minna. Aga Maret valis sissekäiguks tee teisest uksest, tagant, et saada mahti portjeele nimetada, et ta ootab kutset telefonile. Ja siis oli ta enesega päris rahul, teades, et kõik on korras, ja teeseldes, et ta alles saalist rõdude astudes Olevit märkas, ta naeratas ääretult lahkelt ja tiris Eeva kättpidi laua juurde, kus Olev istus.

Otsustati juua kohvi. Maret oli kontaktikruviks, mis aitas sobitada juttu. Aga praktilise psühholoogi pilguga oli ta samal ajal kindel, et korraldus telefoni suhtes polnud tehtud asjata. Intrigivõrk oli asetatud labaselt, kes seda salgaks, aga — seda kindlamalt. Maret arvas õigeid tulemusi märgata võivat nii Olevi kui ka Eeva silmis.

Ning siis tuli kelner ja ütles, et prouat palutavat telefonile.

Ja kui Maret tagasi tuli, ütles ta, et tema mees olevat just praegu sõitnud ja ta pidavat kahjuks lahkuma.

„Mul on täna olnud pingutav päev,“ ütles Maret oma mehele, kui nad seisid hilisõhtusel rannal. „Aga näib, et tagajärjekas. On sul midagi ühe õhtuse jalutuskäigu vastu?“

„Kõige vähematki.“

„Hüva, siis veedame ühe tunnikese väljas. Ma kangesti olen põnevil, kas mu töö ka tõesti vilja kannab.“

Õised lained loksusid laisalt rannale. Tuul oli leebe, päeva palavus oli kadunud, õhk oli siiski paitavalt soe.

Kui nad oma jalutuskäigult tagasi tulid, nad liikusid pargi puie varjus, kust oli hea väljavaade heledasti valgustatud kohvikurõdule.

„Noh, mis sa ütled?“ pöördus Maret oma mehe poole. Eeva ja Olev näisid elavalt jutlevat laua ääres, millele oli toodud pudel veini hõbedakarvalises jahutajas.

„Läki. Jääb veel üle kontrollida homme, kas Eeva jälle üksinda oma toolil lamab ja Olev ikka üksinda piki mere-randa edasi-tagasi samme veab. Aga ma võin kihla vedada vastupidisele.“

SUVISED LILLED

Ta on kolmeteistkümneaastane, karmide, peaaegu inetute näojoontega poiss, kes evib väga teravat nina — ja silmi, milles põleb varjatud viha.

Nii juhivad nad tema Pariisi, itaalia ooperi saali, poodiumile, klaveri juurde.

Saal on viimse platsini täidetud, sest ajalehed on avaldanud juba nii mõndagi sellest väikesest ungarlasest, mis võiks huvitada. Teatakse, et ta isa on raamatupidaja kuulsast vürst Esterházy juures, selle hiilgava, piiritult rikka Esterházy juures, kelle teenistuses juba kord on olnud suurus muusikamaailmast — Fr. Joseph Haydn. Teatakse ka, et see väike paari nädala eest mängis Orleani hertsogi ja hoovkonna ees. Olevat olnud hiilgav õhtu. Nüüd mängib noor Liszt, see kolmeteistkümneaastane.

Korraga — kui ta nii kummardub üle klahvide — elustub see karm nägu, meenutades enesest üht neist gooti figuurist Notre Dame'i fassaadilt.

On see instrument tõesti veel klaver? Hoopis midagi erilist tunnetavad korraga need salongiinimesed, kes kogunnud siia, et üle elada sensatsiooni, nad tunnetavad imet. Selle poisi sõrmed puudutades keeli nagu inspireeriks vibreerivat metalli, need sõrmed — nad on vahenditult hing, leegitsemine, kirg, mis põletab.

On see võimalik? Nüüd — sel momendil — mis on juhtunud? Orkester, pidades alustama siin kaasmängu, vaikib. Isegi mängijad on võlutud.

Ja see väike Liszt mängib edasi, mängib edasi asju, mis ei seisa sugugi nootides. Ta laskub toonide koske, toonide veetilkadena helkides. Ta käed silitavad, meelitavad, kihutavad, ässitavad, piitsutavad klahve...

Paganini klaveril!

Juba on sõna langenud, ent teadlikumad kuulajaskonnast teavad, et ka see sõna on liiga väike. See kirg, mis selle

Franz Liszt'i

kolmeteistkümneaastase südamest lõõmab, pole ainult viirastuslik hullus, pole kõikuv hullumeelsuse ja külma virtuoslikkuse vahel. See siin on enam... on hing, kunst.

*

Nii kasvab väike ungarlane Pariisis. Sirgub noormeheks ja meheks. Ükski uks pole talle suletud. Ta hiilgab nii salongis kui ka kontsertpoodiumil.

Kas ta ei kaota end, nagu paljud teised, nendes meelitustes? Kas ta ei muutu edevaks, külmaks, tujukaks?

Ta jääb valjuks ja karmiks. Ta on täiuslik elumees. Vürstide sõber... ent ometi on ta näos ilme, mis meenutab keskaegseid munke.

Ta ise, see kaheksateistkümneaastane, tunneb juba maailma, mille ta nii kiiresti vallutas. Ta vihkab seda. Varsti on tal põhjust seda vihata.

Kui ta, paludes puhtast armastusest oma noore õpilase kätt, saab eitava vastuse, kuna see tüdruk — Caroline Saint Crieg — on krahvinna ja tema isa minister, siis teab ta kui võrd tühine on edu, mis teda ümbritseb. Need seal all — nad juubeldavad talle, kuid see oli eksitus, kui ta julges arvata, et ta on üks nende hulgast.

Aegamööda tõmbub ta tagasi poodiumilt ja ühtlasi ka seltskonnast. Viimaks kaob ta täiesti. Teda peetakse surnuks. Ühes ajalehes ilmub talle isegi järelehüüe.

Lahkumine Carolinest on Liszt'ile raskeks löögiks. Neid ei köitnud ainult vastastikune kiindumus ja armastus muusika vastu, vaid ka nende suhtumine ususse lähendas neid. Uskliku kalduvuse päris Liszt oma väga usklikult emalt.

Haavumised ja pettumused, mille vastu pörkab tema kunstnikuloomus, sütitavad temas lapsepõlveaegse jumalakarliku sädeme ja lasevad selle aja jooksul muutuda leegiks. Liszt'is tärkab soov kõigele käega lüüa ning tagasi tõmbuda seltskonnaelu kiusatusist.

Sel ajal saavad sõpradeks Franz Liszt ja Suure Ooperi viuldaja Christian Urhan, kes ühtlasi on Saint Vincent de Paul'i kiriku organist. Urhan on Liszt'ist 20 aastat vanem. Ta karmus enda vastu takistab teda kunagi vaatamast balletti, kuigi ta on aastaid Suures Ooperis kaasa mänginud balletimuusikat, loomulikult aga alati mahalöödud silmadega. See isiksus oma müstitsismi ja usuliste tungidega süvendab Liszt'ile maailmast pöördunu meeleolu.

Ent säärane suurvaim ei saa peatuda tegevusetus lõtvuuses. Ta püüab vabastada end tööga sellest olukorrast.

Liszt elustub aeglaselt. Jätkub tema esimesest signaalist, tema esimesest ilmumisest „maailma“, et saada sellest haaratud ja jälle kistud olla selle keerisesse.

Selle sündmuse juures mängib suurt osa Paganini. Kui Liszt kuuleb teda ühel kontserdil, täitub ta põleva sooviga aina mängida ja mängida, töötada ja töötada, et muutuda ikka enam täiuslikumaks, kuni selle kõrge virtuoslikkuseni, mille on saavutanud too viulivõlur. Franz Liszt, suur virtuos, kellest selletagi räägib kogu maailm, istub nagu õpilane klaveri ette ja harjutab neli kuni viis tundi päevas tertzse, sekste, oktaave.

Aastal 1837 algavad Liszt'i rändamisaastad, mille kestel ta läbib mitmed korrad kogu Euroopa: Saksamaa, Inglismaa, Itaalia. Kõikjal osutatakse talle suurt austust ja lugupidamist. Aumärgid, tiitlid, vastuvõtud, peod, kingid saatsid teda tema triumfireisul läbi maailma.

Sel ajal kohtub Liszt krahvinna d'Agoult'ga. Ilus blondiin, kes on abiellunud endast 20 aastat vanema, kuid kõrgel

tee täiuslikkusele

kohal seisva ohvitseriga, hiilgab seltskonnas. Teda ümbritsevad austajate hulgad. Ta maja on kogunemiskohaks kõigile aristokraatidele, aristokraatidele nii sünnilt kui ka vaimult. Kui see piltilus, toredate lakkidega, peente näojoontega ja graatsilise kujuga naine ilmub teatrisse või kuskile salongi, on kõik temast võlutud.

Otsekohe tärkab hõõguv armastus kauni naise ja Franz Liszt'i vahel. Mõlemate südames tekib kauakestev, tugev seesmine võitlus. Viimaks jätab krahvinna oma mehe ja aastal 1835 astub Bernis vabaabiellu Liszt'iga. Usuvahetus, mis võimaldaks krahvinnale abielulahutuse, on mõlemale vastumeelt.

Armastajad elavad kaua Šveitsis ja Itaalias. Kuigi see abielu tõi endaga kaasa ka mitmeid pettumusi, oli ta siiski kohe algul õnnistatud ühe tütre — Cosima — sünni läbi, kes hiljem abiellus Richard Wagner'iga.

Liszt'i ja madame d'Agoult' vaated, iseloomud ja püüded pole sageli kooskõlas. Ebaseaduslik abielu tekitab alatise ebameeldivusi ja muresid. Niisamuti lähevad lahku nende vaated lastekasvatuses. Peale Cosima oli neil veel tütar Blandine ja poeg Daniel. Liszt võtab lastekasvatuse enda kätte. Seos, mis köidab neid teineteisega, lõdveneb ja lõdveneb, kuni nad lõppeks lahkuvad.

*

Liszt'i kontsertreisude ajal, aastal 1847 kingib saatust talle Venemaal kohtumise naise, kellel kõige suurem mõju oli tema edaspidisele elule. See naine — vürstinna Caroline Sayn-Wittgenstein — väga vaimukas ja haritud, pimestab kõikidel aladel, välja arvatud ilu. 1847./48. aasta talvel on Liszt külalisena tema Woronince mõisas Kiievi lähedal, kus ta vürstinna mõjutusel komponeeris rida tähtsaid töid. Vürstinna oli peaaegu laps, kui ta sunniti abielluma vürst Sayn-Wittgenstein'iga, milline abielu oli talle nende kaheistkümnepäevase aja jooksul olnud vaid üks suur piin.

Armudes Liszt'i elustub too naine uuesti. Woronince's tekib Franz Liszt'ile mõte siduda oma elu igaveseks selle naise, loobuda oma virtuoslikust tegevusest ja asuda Weimari, kus pakuti talle õuekapellmeistri kohta. Siin tahis ta asuda ülesannetele, milledele sunnib teda tema loov vaim. Kontserdiga, mille ta annab Vene provintsilinnas Elisavetgradis, lõpetab virtuosse kuningas 37 a. vanuses oma rändamisaastad. Ta siirdub Goethe ja Schilleri vaimust täidetud Weimaris, et alata uut elu, mis pidi saama talle „lõikusaasta“ peatükiks.

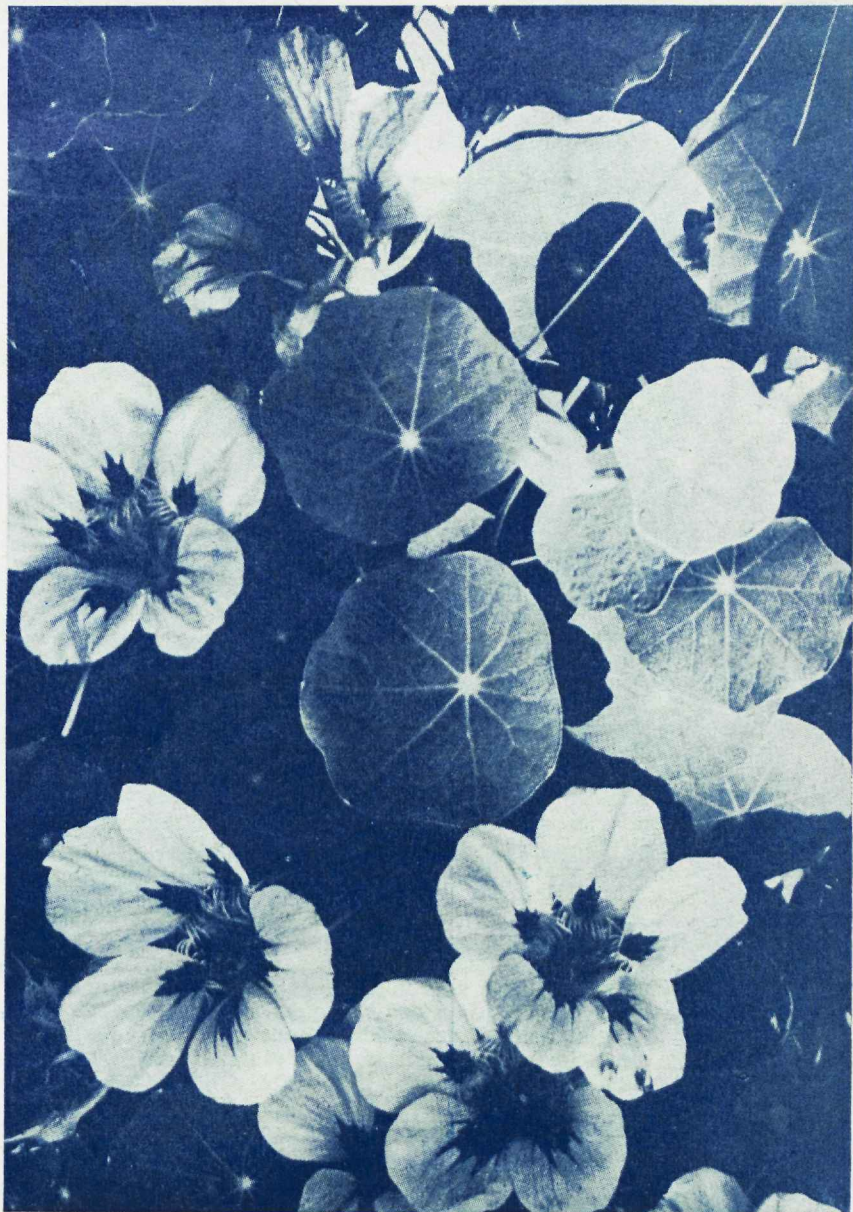
*

Weimaris saabub Liszt algul üksinda. Vürstinna Wittgenstein järgneb talle alles hiljem. Suurhertsoginna Maria Pavlovna võtab tema oma hoolde, kergendades seega võimalust mööda rasket olukorda, mis tekkinud vürstinna ja Liszt'i ning seltskonna vahel. Lahutuspalvele, mis mõlemate abiellumiseks vajalik, vastab vürst otsustava keeldumisega.

Kuigi Liszt on täiesti süvenenud suurde töösse, mürgitavad need ebaseaduslikud abielulised olukorrad, mida ta juba teiskordselt peab tundma, ta elu. Mõlemate hingesuguluse aga kasvab. Liszt'i vaim ja vürstinna hing kõlavad täiuslikus harmoonias. Vürstinna on läbi imunud sügavast usklikkusest, mis leiab elavat vastukõla Liszt'i hinges.

Liszt'ile pole aga määratud hingerahu. Vaenlaste intriigid tekitavad kunstnikule südamevalu. Kui kunstnik ja inimene peab ta põhjani tühjendama selle kibeda karika.

Just sel ajal saab Liszt ettepaneku komponeerida midagi Gran'i katedraali sisseõnnistamise puhuks. See ettepanek

KRESSID

vastab täiesti ta meeleolule. Ta asub ägedalt tööle, millest valmib enim palve kui kompositsioon. 31. aug. 1856. a. juhatab ta Gran'is ise oma messi.

Tema vaimustus mõjutab teda astuma Franziskani ordu vaimuliku seltsi liikmeks.

Liszt sõidab vürstinnaga Rooma, lootes saada paavsti nõusolekut abiellumiseks. Nende kurba, rõhutud ellu eksib viimaks õnnelik päev, kui paavst annab oma nõusoleku. Päev enne pulmi viibisid Liszt ja vürstinna juba lauluseks kaunistatud kirikus armulaual. Kuid sellele järgneval päeval, see on just päeval, millal Liszt saab 50-aastaseks ja peab olema tema laulatus vürstinnaga, saabub Vatikanist teade, et paavst võtab oma nõusoleku tagasi. Vürstinna vaenlikud sugulased olid viimsel silmapilgul saavutanud paavstilt selle võidu. Üliusklik vürstinna näeb selles sündmuses saatuse näpunäidet. Ta allub sõnakuulelikult saatusele, tõmbudes täiesti enesesse. Teate oma mehe surmast, mis saabub talle pooleteise aasta pärast, andes talle nüüd täielise vabaduse, võtab ta täiesti ükskõikselt vastu. Abiellumisküsimus on kõrvaldatud.

*

Mõned aastad töötab Liszt Roomas Vatikani mõjutusel katoliku kiriku muusika uuenduste kallal. 1865. a. õnnistatakse ta katoliku kiriku vaimulikuks.

Aastal 1886 Liszt on 75-aastane. Ta on Londonis ning elab üle oma elu suurima triumfi. Siin tühjendab ta oma kunstnikukuulsuse viimse rõõmukarika. Siit sõidab ta oma tütre Cosima kutsel Bayreuthi oma lapselapse Daniela kihlustele. Londonis elab ta kaasa ka „Tristan'i“ ettekande.

Juba teel Bayreuthi ta külmetub, kuid ei saa puududa „Parsifal'ilt“. Alles pärast ettekannet heidab ta voodisse. Kopsupõletik lõpetab ta elu...

Bayreuthi surnuaial puhkavad Franz Liszt'i maised jäänused.

Tiitarklaps sinises

Rich. Janno comaan.

Järg nr. 7.

„Keegi võib tulla.“

„Me kuuleme iga sammu.“

„Ma pean... siiski...“ sõnas Maaja, särav naeratus huulil.

„Aga varsti... kõneleme jälle?“

„Jah,“ vastas Maaja valmilt, tõmbas enese lahti ja oli paari kerge hirvehüppega väljas. Süda takerdus, silmad olid niisked värsketest õnnest. Kõõgiukse juures jäi ta äkki seisma. Seest kostis kõva sõnelus. Juuli noomis kedagi karmil toonil ja sellele vastas hädine mehehää. Maajal oli selge, mis seal tehti: kojamees oli tulnud pattu kahetsema. Maaja kuulatles.

„Ega'nd noh... jampsisin niisama...“ kostis kojamehe hale jorin.

„Niisama! Teine istub teatris ja sul kohe ei tea mis. Kuidas sa ometi nii kole võid olla!“ sõneles Juuli.

„Ega'nd noh...“ urises vanamees.

„Vaata, et sa tüdruku käest andeks palud! Ja kui ta veel pastorile kõneleb, mis sa tema pihta lorisised!“

„Ega'nd noh... Jumal hoidku!“

„Jah, nüüd on sul Jumal suus! Aga eile õhtul?“

„Ah,“ halises vanamees, „mis sa teed, kui pea on niisugune...“

Maaja istus aknaveerele ja vaatas välja. Sügis lõõtsus üle maa, puud kõikusid nukras ahastuses, tinased pilved ripusid taevas. Aga temas hõiskas kevad, naerev ning rõkkav kevad.

19.

Maaja kiri kodustele

„Kallid kodused!

Pole saanud teile jälle tükk aega kirjutada. Päevad on läinud nii kiiresti, et ei saa üht veel õieti lõpetada, kui uus on juba täie rutuga kaelas. Olgu kohe alguses öeldud, et mul läheb endiselt hästi ja et olen oma eluga igapidi rahul. Juuliga saan järjest sõbramaks ja kuigi meil vahel on ka kibedamat ütlemist, — üttelejaks on muidugi tema —, siis on see ainult nagu sõpruse kinnitamiseks. Veendun ikka enam, et ta on tore inimene ja küllap on vist nii, et jääme eluks ajaks paremateks sõpradeks.

Nüüd on aga aeg täis, et pean teile midagi pihtima. Palun väga andeks, et olen olnud pisut salakaval ja pidanud ainult enese teada mõningaid asju, millest korraliku ning sõnakuuleliku tütre kohus oleks olnud juba ammu oma vanemaile teadustada. Õieti öelda pole olnud sääraseks patu-seks varjamiseks küll mingisugust põhjust, sest mahasalatud asjaolud on kõige ilmsüütuma ning puhtama ilmega. Kuidagi siiski on seesinane patt tehtud ja seetõttu — loodan teilt kristlikku andestust.

Kuidas nüüd õieti alata? Jah... tunnen, et mu varjamispatt on siiski kaunikesti suur ja ulatub tagasi võrdlemisi kaugele aegadesse — „draama“ hakkas peale juba mõõndunud suvel. Mereääres suvitades sain juhuslikult tuttavaks ühe noorhärrega, kes paistis mulle kohe äärmiselt tuttavana ja kui natukene pingutasin mälu, oligi selgus käes: see oli meie omaaegne kodukoolmeister Rand! Tema mind muidugi ära ei tundnud ja mina olin küllalt romantiline ja — ma ei tea isegi, mis veel —, et hoidsin enese isiku täielises saladuses. Olime koos ainult üks kord ja siis matkasin tagasi Tallinna. Sedasi jäi.

Kui aga asusin Penderite juurde oma „filmielu elama“, siis võite kujutleda mu üllatust, kui selgus, et härra Rand elab siin perekonnas ja töötab advokaadina härra Penderi juures! Uskuge nüüd veel, et kinofilmide kummalised situatsioonid on väljamõeldised! Ta tundis mu muidugi kohe

ära ja oli niisama kõvasti rabatud kui mina. Tema arvates pidin olema Pedassaare muljete järgi „peenike preili“ ja nüüd äkki lihtlabane toatüdruk! Tundsin, et pean oma kõõmöödia, maksu mis maksab, lõpuni viima ja nii olengi nüüd Ranna silmis teenijavaim. Penderid on mõlemad minu killas ja meil on siin midagi vandeseltsitaolist.

Aga mul on veelgi rohkem pihtida. Olgu kohe varjamalt ja puhtsüdamlikult öeldud: see härra Rand meeldib mulle üpris hästi. Ja näib, et ka tema tunneb minu vastu ühtkuiteist. Võite kujutleda, kuidas niisugune asi kõditab ja on äärmiselt huvitav! Tema on muidugi kaunikesti tülikas olukorras, sest minu toatüdruku-positsoon lööb ta kõvasse kammitsasse, kuid mulle tundub, et ta kõigele vaatamata need kammitsad päris heameelega purustaks. Olime kord koos teatris ja ka muidu otsib ta minu seltsi, kusjuures... nojaa, ärge nüüd, taevas hoidku, midagi paha mõelge! Kõik läheb kõige viisakamas korras ja võite olla kindlad, et kui advokaadihärrel on tahtmine minuga kui toatüdrukuga ainult tiiva ripsutada ja lihtsa plikaga nalja heita, siis ta kõrvetab enese küll päris hirmsal kombel. Aga ma arvan, et... jäägu siiski seekord veel lähemalt ütlemata.

Nagu näete, mul on siin päris erutavaid seiklusi ja elu on üpris huvitav. Eks ma varsti saada siit uut informatsiooni, kuidas komöödia edasi areneb.

Peale selle on mul muistki asjust jutustada. Ärge ehk muge: olen hakanud kirikutegelaseks! Mitte just otsekohe selles mõttes, et oleksin muutunud palveõeks, vaid pühendan esialgu oma ahtakest jõudu ühe sinise koguduse materiaalsete varade suurendamiseks: istume koos ja õmbleme koguduse loterii jaoks ilusamaid ning toredamaid asju. Koguduse pastor käib meie perekonnas ja tema minu sinna värbaski. Too pastor... aga on vahest sobivam, kui esialgu piirdun sellega. Igal juhtumil võite olla kindlad, et minu kirikutegevusest kuulete edaspidi nii mõndagi. Ühest toredast asjast pean siiski kohe kirjutama: pastor ei hoolinud sellest midagi, et olen lihtne teenijatüdruk ja saatis mu ühelt loteriiõhtult koju. Mul on süda päris soe ja nagu meie kojamees kõneleb... aga siin pean nüüd küll vait jääma. Vahest järgmises kirjas lähemalt.

Nüüd tuleb järg palvete kätte. Seekord on mul küll ainult kaks palvet. Üks on proosaline: ema, kallid, saada seal tulema minu too sinine „kuradinahkne“ kleit, mis ripub tagakambri väikeses kapis. Mul läheks teda tarvis. Teine palve on palju hingelisem. Teie vahest mäletate, et kui omal ajal härra Rand oli meil koduõpetajaks ja mina olin põlvkõrgune, siis kirjutas Rand ühe kassiloo, mille nimeks oli „Kassikene Nelli“. Mäletan, et see kenasti maalitud raamat oli minu käes veel kolm või neli aastat tagasi. Muidugi on mul raske öelda, kus kohas ta praegu võiks olla, aga et ta seal kuski sahtlis puhkab, selles olen kindel. Olge nüüd nii kallid ja puistake natuke kõiki sahtleid ning panipaiku: võib-olla leiab selle käsikirja üles. Mul läheks teda kibedasti tarvis. Muidugi mõtlete nüüd kes teab mis ja võib-olla isa laseb oma „kisendavat naeru“, aga võin kirjutada, et pole põhjust. Mängus on niisama „nalja pärast“.

Sedakorda olen siis jälle lõpule jõudnud. Praegu on õõ käes, Juuli magab juba ja mulle tikub kah uni kõvasti kallale. Head tervist siis kõigile ja palju suudlusi!

Maaja.

20.

Valus kõnelus

Maaja otsustas siiski ka edaspidi oma näpuosavust Pihupi koguduse heaks ohverdada. Loterii oli ju varsti käes ja selle mõne töötunni pärast ei tarvitsenud ei Pihupit ega Juulit kurvastada.

Muretult päevitule **NIVEA** abil!

Ärge päevitage kunagi märja kehaga! Tulnud suplemast kuivatage nahk ja imbutage keha NIVEAGA (kreem, õli, pähklaõli). NIVEA säilitab naha elastse ja sametpehme, vähendab põletusohu ja soodustab pruunistumist. Jahedal ilmal kaitseb NIVEA nahka liigse soojuse kaotamise eest ja hoiab ära võimaliku külmetamise.

Nivea-kreem:
kr. 0.30, 0.60, 0.80 ja 1.20
Nivea-õli: kr. 0.70, 1.—, 1.50
Werner Mehks / Tallinn

Järgmisel õhtul sattus Maaja istuma pastori kõrvale. Kas see tuli kogemata või oli siin tegemist mõninga tahtlikkusega Pihupi poolt, seda ei suutnud Maaja tabada, kuna kõik läks nagu iseenesest ja märkamatuks. Karta oli, et see lähedane naabrus muutub tülikaks, kuid pastor oli diskreetselt erapooletu, ajas juttu kõigiga ühtmoodi ega seganud Maajat ta nobedas näputöös. Õhtu möödus päris kiiresti ja kui Maaja läbi külma õhtu koju ruttas, siis jätkus tal lustakat tuju endamisi mõelda:

„Päris kahju, et pastorihärra täna koju saatma ei tulnud. Mis ta ometi mõtleb? Äkki nii külmaks jäänud?“

Aga järgmisel ja seega ühtlasi viimasel näputööõhtul polnud enam põhjust sääraseks lustitamiseks. Pastor sammus välja koos naisterühmaga, kuhu oli jäänud kinni ka Maaja ja nii kõnniti väärrika aeglusega kesklinna poole, kusjuures igal tänavaotsal pudenes osa kõndijaid laiali kodude poole. Saatus — või keegi muu? — tahtis, et lõpuks jäi Maaja pastoriga kahekesi. Pastor naeratas:

„Kõik jätsid meid maha.“

„Jah,“ ütles Maaja ja oli väga häbelik.

„Pole viga — mu tee viib just teie tänavast läbi, päris üksinda te ei jää.“

„Ei olegi külmaks jäänud,“ tegi Maaja endamisi lusti.

„Kuidas teiepoolne rahvas ka elab? Pole saanud tükil ajal külastada.“

„Hästi elavad.“

„Poisid on terved?“

„Päris terved.“

„Siis on hea. See on ju suurem hüve igas perekonnas, kui haigused pole lapsi vaevamas. Kas noorhärnat kah näha on olnud? Ma mõtlen härra Randa.“

Maaja vastas otsese naiivsusega:

„Hommikuti näeb harva, aga lõunaajal alati.“

Pastor naeris tasase võbinaga, kusjuures ta õlanukid tõusid kõrgele. „Nojaa, see näeb tema moodi välja. Ikka hilja õhtul üleval ja siis ei saa hommikul maast lahti.“

Maaja tundis väikest pistet südame all.

„See on sellepärast,“ sõnas ta, „et härra Rand hommikuti sööb väga harva. Läheb niisama välja.“

Pastor viskas Maajale kõhklevalt imestava pilgu.

„Sosoo,“ ütles ta. „Siis on muidugi iseasi. On ju ka arvata, et ta peab nüüd suure usinusega oma ameti juures olema. Kui elulaev pannakse varsti teisele merele sõitma.“

Maaja tõstis kähku kaks teravat silma. Nagu kaks nõelaotsa puurisid Pihupile näkku.

„Kas teie pole siis midagi kuulnud? Minu arust köögis arutatakse niisugused asjad ikka kõigepealt läbi.“

„Meie köök on arvatavasti pisut teissugune,“ torkas Maaja väikese sapiga.

„Ka võib olla. Ega see pole minugi asi kõnelda, aga tuli kord nii jutuks. Mulle just eile kõneldi ja olin selle üle väga rõõmus, sest Rand on ammu juba nii kaugel, et võiks hakata oma elu tõsisemalt korraldama.“

„Mis tal siis nii ees on?“

Pastor muutus tõsisemaks. „Kahju,“ sõnas ta, „et tuli äkki niimoodi jutuks. Tuleb välja, nagu oleksin mõni keelekandja. Aga arvasin, et teate juba niikuinii. Jätame siis pealegi. Teie tulete muidugi loteriile? Saate prii pileti ja mõned loosid võite ka võtta tasuks töö ja vaeva eest.“

„Täna väga. Aga nüüd ma tean küll, mis härra Randal ees seisab. Tuleb meelde, et kunagi ammu kõneldi. Kas ikka preili Meeri Lootsiga?“

Maaja hääl värises ja tal oli tegemist, et vältida reetvat ärevust.

„Näete,“ ütles pastor, „köögis on sellest ikkagi olnud juttu. Ja päris õieti. Nii olen minagi kuulnud. Või õigemini — näinud, sest olen ju nii tihti liikunud teie pool, kus ka Lootsid on nagu oma inimesed. Aga meie ülesanne pole neid asju arendada. Teile aga, preili Lingo, olgu veel kord öeldud suur tänu, et meid nii lahkesti aitasite ja loodan, et saame ka edaspidi kasutada teie abi ning oskust.“

See kõlas peaaegu pidulikult, kuid Maaja kuulis ainult üksikuid sõnu.

„Jah,“ sõnas ta masinlikult.

Nad jõudsid pärrale.

Pastor ulatas käe ja naeratas hellitavalt. „Näib, et tunnete nagu hirmu minu ees,“ sõnas ta, „käsi päris väriseb. Olen ma siis nii hirmuäratav?“

Maaja vaikis.

„Ei ole põhjust, pole tõesti põhjust. Magage siis hästi...“ Pastori hääl muutus pehmelt õliseks. „Varsti tulen teile jälle külla — härra Penderi sünnipäeval. Head ööd.“

Maaja kõndis aeglaselt läbi õue, läbi koridori ja üle trepi. Sammus läbi pimedas köögi ja viskas palitu varna. Rõivastus lahti, puged voodisse. Masinlikult, nagu enesele teadmata, silmis tuim, mõtlik valu. Juuli magas oma toas, ta ühetasane tugev hingamine kostis selgesti läbi köögi.

See pole enam tühine maailmajutt, aluseta keelekandmine, kui... kui juba pastor sellest räägib kui kindlast faktist, mõtles Maaja. Ta tuletas meelde Juuli juttu rikkast preilist ja tema soovidest, südamlikkust istumist kord õhtulauas, kus preili Loots kinnitas lille Ranna nõõpauku ja Ranna naeratust sel puhul, jah, ka see teatris käimine oli nii veider ja kahtlane...

Rikas, sarmikas tüdruk, palju maju, palju raha... Ja tema... teenijatüdruk.

Valus tuik käis läbi Maaja. Kas see kõik oli siis ikkagi ainult seiklus noore, värske toaneitsiga? Nii nagu Tartu tädi ütles: veab nurga taha, annab plaksu teisele poole ja kipub suudlema...

Maajal tõusis veri pähe. Pettumusest, vihast, valust. Uni oli sel ööl rahutu ning kurnav.

Sünnipäev

Valust ja pettumusest kasvas üle öö trots. Hoolimatult ning suisapäi otsis Maaja kohe järgneval hommikul kohtamisvõimalusi Rannaga. See aga ei saanud õnnestuda juba seetõttu, et proua jäi kogu ennelõunaks koju ja oli võimata seada hetkelisematki neljasilmajuttu. Pealegi lahkus Rand võrdlemisi varakult.

Juba õhtupoolikul oli Maaja tänulik, et see nii kujunes. Vihatrots andis maad kainele taibule ja oli korraga selge, et suisapäi tormamine oleks tähendanud ainult enese naeruvääristamist. Hea tahtmise juures võis ju ka mõista Randa: kenakene toaneitsi pakkus omajagu võlu ning veetlust, kuid teisel pool seisis ikkagi omavääriline, rikas ning kah mitte ilma võluta. Kummaga siis minna, kumba jätta? Ja võrgutamise? Tõesti, siin võis ju leida süüdiolikut, aga oli siis ka toatüdruku poolt vaja olla nii kergesti süttiv ning ülesköetav? Maaja silmi viskas teravat tuska, kui mõtles tollele õnnelikule õhtupoolikule, kus süda lõi sükkima nii vastupandamatu jõuga, et ununes kõik ümberringi, ainult kevad hõiskas.

Kõik järgmised päevad hoidus Maaja Rannast piinlikult eemale. Kerge see ei olnud, sest Rand otsis kokkusaamist väiksemastki võimalusest ja ta silmis värises suur valuline küsimus, kui Maaja külma ükskõiksusega kõrvale lipsatas, ütlemata ühtki sõna. Mis see siis on? küsisid silmad, peale säärast õhtupoolikut?

Nii jõudis kätte vana Penderi sünnipäev. Seks puhuks ei kavatsetud erilist pidulikkust, kuna sünnipäevalapse aastate arv ei moodustanud mingisugust ümmarat numbrit. Väike oleng ainult, varatalvine sõprade ning tuttavate kokkutsumine — nagu oli seletanud proua Pender.

Oli kutsutud siiski kümnekond inimest. Lootsid ise juba moodustasid nende hulgas iseloomuka trio ja pastor Pihupi ligiolu oli endastmõistetav. Peale nende oli paar abielupaari, keegi ilmatu pikk mehekõrend, kes kõneles kogu õhtu kestel ainult mõned põrisevad laused, ja paar-kolm nooremat tüdrukut ja poissi.

Köögis otse hõõgus. Juba õhtupoolikust alates oli Juuli kamandanud kõik toimingud täie auru alla ja mida lähemale jõudis õhtu, seda kõrgemale tõusis pinge pliidi ümber. Kojanainegi oli appi käsutatud, kuid temast ei saanud suuremat tulu olla, sest niipea kui ta sai mõne töö käe alla, kihutas Juuli ta kohe hoopis muud tegema. Juulile oligi kojamadama ainult „elevuse pärast“, tegelikult ta temalt midagi ei soovinudki. Kojanaisele oli see ükskõik ja ta laskis end heameelega ühest nurgast teise vintsutada — tema sügavamaks rahulduseks aitas sellest, et sai varsti söögitoast kuulda oma kalli poja häält, kes suure saksana istus suurte sakste hulgas.

Maaja kattis laua juba varakult ja kui saalist kostis esimeste külaliste häälesumin, oli kõik viimse üksikasjani valmis. See oli Maajale erutav õhtu, eriti muidugi Lootside pärast ja ta otsustas nii tugevasti, kui vähegi jõuab, end vaos hoida.

See polnud kerge, sest õhtusöögi alates istus preili Meeri Loots, nagu võis arvata, Ranna kõrval lõbusas vestluses ja Maajal oli palju tegemist, et Ranna niisket pilku, mis kogu aeg sihtis ta silmadesse, enesest lahti raputada. Ta serveeris nii kiiresti kui sai. Rannale lihaliuda ette tõstes pidi ta end äärmiselt pingutama, et pilke mitte lasta ristlemata. Seejuures oli tal aga mahti lähemalt peatuda Meeri preili man ja jälle pidi ta valusate torgete saatel tunnistama, et preili kuulus nende hulka, kes polnud ainult rikkad, vaid ka veetlevalt sarmikad. See oli peaaegu tigestav asjaolu, ja kui pastor enesele lihakamakaid tõstes ainukesena kogu laudkonnast kippus kodukat juttu ajama: „Kuidas Maaja preili ka elab?“, siis ei teadnud Maaja, kas ta punastas nendesinaste sõnade pärast või sellepärast, et tundis end otseste süüdlasena isekas kadestuses preili Meeri vastu. Võimalikult kiiresti pages ta kööki.

Klaase tõsteti lauas õige nobedasti ja sooja toidu ajaks oli avar tuba tormalak juttu täis. Varsti oli ka käes seenane kriitiline punkt, kus kõnepidamist ei suudeta enam tagasi hoida ja siis avas muidugi esimesena pastor Pihup oma ülla suu. Köögirahtas kuulatas ukse taga, Juuli tõrkas üleolekus, kojainaine õndsas hardumuses ja Maaja pisukeses segimeeles, kuna mõtted liikusid sootuks teistel radadel.

Kõne oli soe ning südamluk ja selle lõppedes lauldi või õigemini hõisati, sest meeled olid tavaliseks lauluks juba liiga suures vaimustuses, „ta elagu“. Kojainaine kippus kaasa kiljuma ja ainult Juuli hävitav pilk ning tugev müks

küünarnukiga sundis teda selle rõõmu pooleli jätma. Teisi kõnesid enam ei tulnud, kuigi oli kuulda, et pastor ründas peaaegu etteheitvas toonis: „Rand, kas sa siis?...“ Aga Rand nähtavasti oli teispidises tujus ja tema kõnekunst jäi seekord avalikkuse ette tulemata.

Magusa toidu serveering oli ette nähtud hiljemaks, teistes ruumes ja nii võis laudkond liikuma hakata juba kolmetunnise pineva istumise järel. Lajatava jutu ning toolide kolina saatel siirduti saali.

Juuli üratas:

„Nüüd algab siis see päris sihkimine ja sahkimine.“

Ja pööratas kohe kojainaise aadressil, nagu oleks see milleski süüdi:

„Kuhu sa vahukulbi panid?“

Vahukulp rippus muidugi rahulikult oma konksu otsas ega polnud saanud korraiski kojamadami käte vahele. See oli Juulile endastmõista teada, aga oli vaja ju kuhugi poetada oma meelepaha ning halvakspanu.

Maaja ruttas lauda kraamima. Taldrikuid kandes ja kõndides köögi ning söögitoa vahet, oli ta kõrv teravalt suunatud saali poole ja see katsus valju sumina seast noppida vähegi selgemaid lauseid. Naer ja hüüdepahvanguid katsid aga iga öeldava sõna ja võimatu oli isegi seda kindlaks määrata, kelle jutuvada parajasti kätte kostis.

Maaja talitas aeglase rahuga, kuigi õhetus põsil ja silmade ärev jooks reetsid tagasisuruvat rahutust. Ta suutis end aga vaos hoida isegi siis, kui saaliuks avanes ja tuppa astus Rand. Kobamisi ust sulgedes hoidis ta silmad kogu aja tüdrukul ja astus siis paar kõhklevat sammu lauale lähemale.

Maaja tundis esimesel pilgul kohe sügavat kergendust — Rand ei olnud enesele alkoholiga liiga teinud. Vahet ainult pisut-pisut läigatas silmis mürgi lödvendavat helki, aga hääl oli täiesti kaine, kui ta küsis:

„Miks te nii teete, preili Maaja?“

„Kuidas ma teen?“

„Hoiate eemale, põgenete.“

„Ei tea, kas ma just nii väga põgenengi...“

„Ma ei oska mõista, miks äkki olete nii... niisugune. Just peale seda, kui olime kahekesi nii ilusasti. Miks, preili Maaja?“

„Kuidas ma pean siis olema?“ sõnas Maaja külmalt.

Rand astus veel sammu lähemale.

„Nüüd peate aga minuga tegema väikese tantsu,“ sõnas ta kindlalt. „Sellest pole teil pääsu.“

„Siin on vähe ruumi,“ vastas Maaja nokkivald.

„Saalis endastmõistetavalt. Palun!“

Ta haaras Maaja käe järele. Tüdruk taganes järsult mõned sammud. „Olete hull!“ sosistas ta.

„Ma ei lahku siit enne, kui tulete.“

Maaja tõstis taldrikuid, haaras paraja virna sülle. Sõnas siis äreva pelgikkusega:

„Minge, palun, iga minut võib keegi tulla.“

„Tuldagu, mul pole põhjust karta.“

„Teil muidugi mitte, aga minul.“

Rand vaikis viivu. Astus siis otsustavalt tüdruku kõrvale ja võttis tal taldrikuvirna käest. „Maaja preili,“ sõnas ta siis soojalt ning hellitlevalt, „tehke see väike heategu mu südamele, ainult paar ringi.“

„Seal, külaliste keskel? Proua kihutab mu minema.“

„Pole õigus, preili Maaja. Proual on ainult hea meel.“

Äkki tundis Maaja, kuis vajutise all seisnud trots murdis tõkked. Ta silmad siratasid ja ta peaaegu hingeldas, kui prahvatas kobrutavad sõnad:

„Kas teil häbi ei ole, oma mörjsa nähes... käite toatüdruid...“

Ranna nägu vajus täis tumma üllatust.

„Mörjsa?“ kohmas ta.

„Laske mind minna...“

„Kohe, aga ennem peate pisut selgust muretsema...“

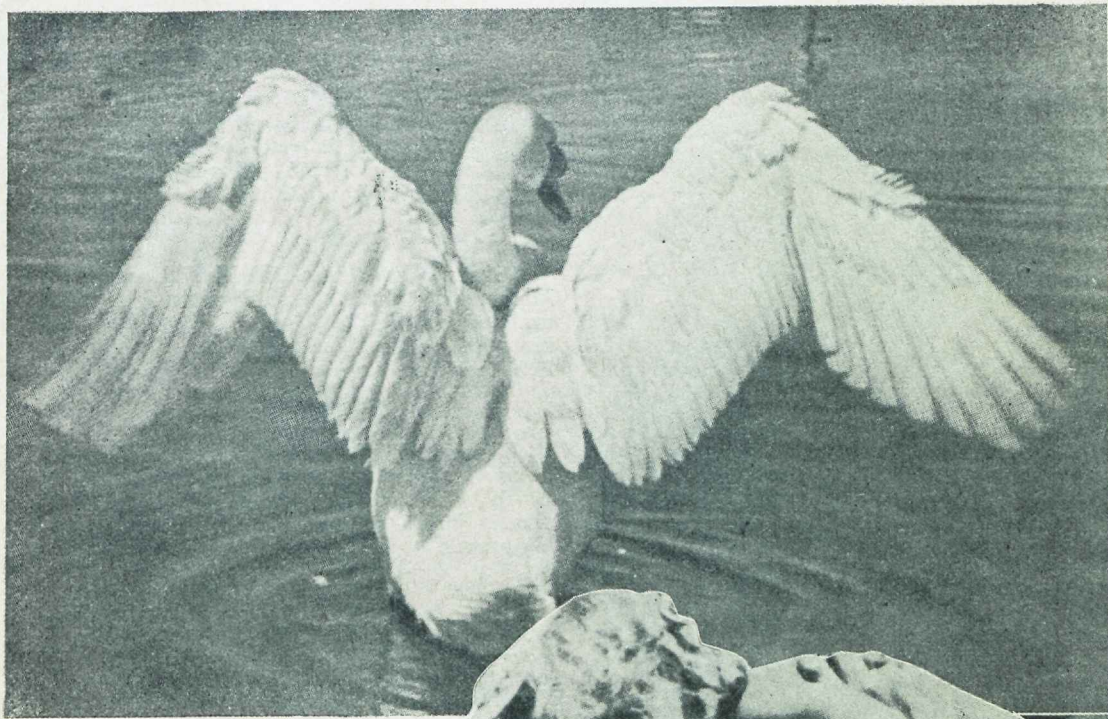
Rand uuris viivu Maaja silmade erutuslikku väljatust, mõtiskles endamisi. Siis naeratas ta, nagu leides lahenduse. „Ah soo! Nüüd mõistan küll. Nad on neid jutte siis juba nii kaugelt ajanud. Preili Loots, eks ole?“

Maaja tegi laual talitamist, jättes vastuse võlgu.

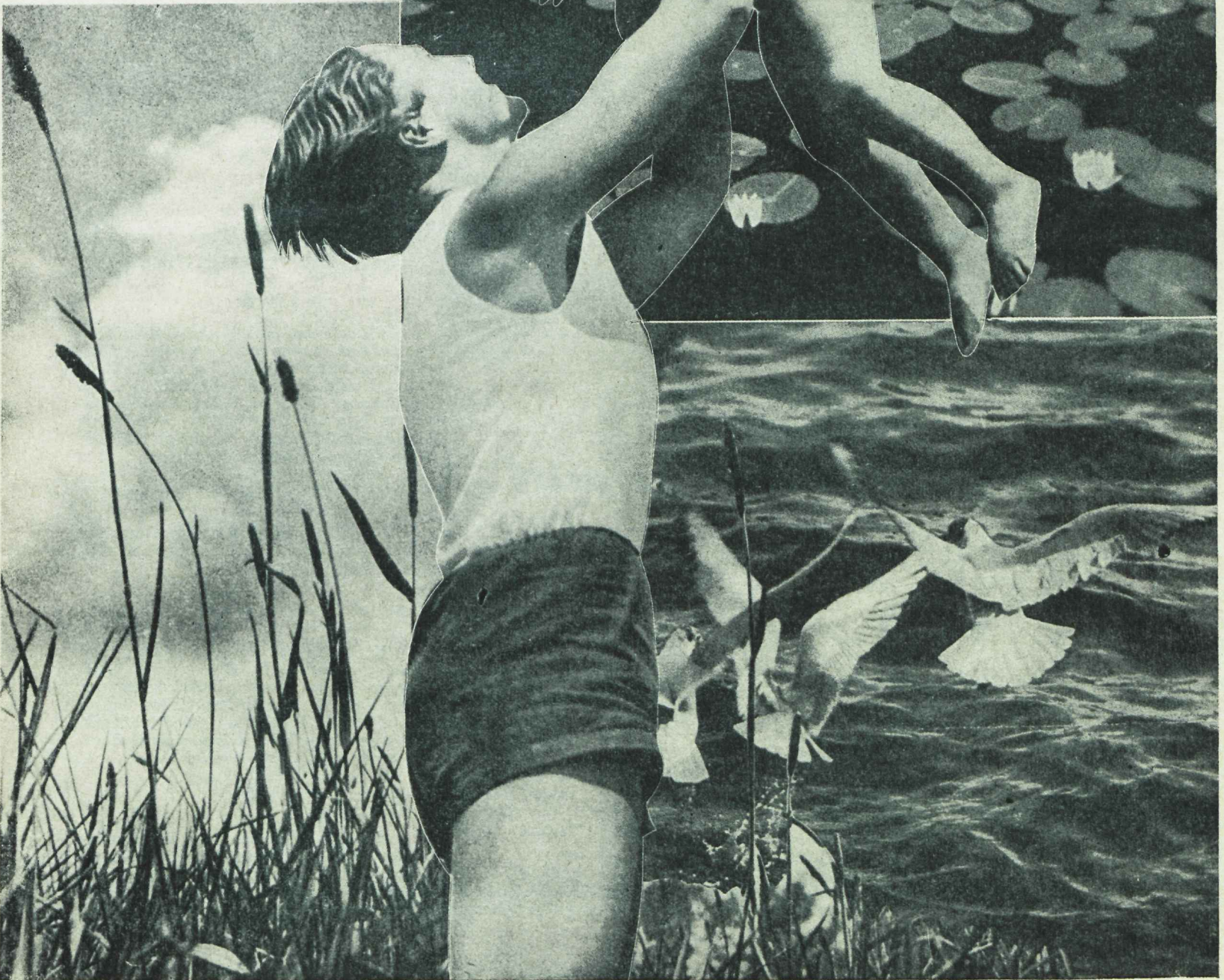
Rand haaras tal äkki mõlemast käest. „Jätkem tühjad loriitud,“ sõnas ta avara rõõmsa naeratusena. „Neil pole mingisugust alust. Ei kriipsugi. Uskuge mind, Maaja preili. Näitan teile kohe tegelikult...“

Ta vaatas Maajale silmi siira heldivusega. „Olete mul väike arg sinine sinilind,“ sõnas ta vaikselt, „kuulge, kauris valss juba hõljutab...“

(Järgneb.)

*Mälestusi ühest
toredast suvepäevast*

Käesoleval aastal pühitseb SHIRLEY TEMPLE oma kaheksandat sünnipäeva

Disimärkmeid filmist

Willi Forst sõlmis tuntud saksa tantsija Harald Kreutzberg'iga lepingu filmiks „Vari“, mis filmitakse 1938. a. kevadel, kui Harald Kreutzberg jõuab tagasi Ameerikast.

Pola Negri töötab uue filmi juures „Õnnelik saar“. Käsikirja valmistas Harald Bratt.

Leni Riefenstahl'i olümpiafilm valmib arvatavasti 1938. a. algul. Kogu materjal on juba läbi vaadatud ja praegu töötatakse filmi kallal.

Gustav Fröhlich mängib peaosas suures tsirkusefilmis, mida filmib Carmine Gallone.

Näitejuht Jürgen v. Alten tegi New Yorgis välisülesvõtteid filmi jaoks „Kojuigatsus“, milles esinevad Carsta Löck, Hilde Seipp, Walter Franck ja Otto Wernicke.

Adolf Wohlbrück, kes mängis Inglismaal filmis „Viktooria Suur“ printsabikaasat, palgati viieks aastaks Hollywoodi.

Kaameramees Richard Angst, kes filmis „Samurai tütre“, palgati ühe jaapani filmifirma poolt euroopalikuks nõuandjaks suurfilmi „Taifuni“ jaoks.

Ibseni näidend „Rahvavaenlane“ filmitakse Heinrich George'iga peaosas.

„Õnnelikem abielu maailmas“ on Tobis-Rota uue filmi paljutootav pealkiri, milles peaosalistena esinevad Maria Andergast, Wolf Albach-Retty, Hans Moser ja Leo Slezak.

Saksa ja prantsuse ühisfilm „Daam Malaccast“ valmistatakse Pariisis. Peaosalistel on Käthe Gold, Leopoldine Konstantin, Karl Ludwig Diehl, Franz Schafheitlin.

Ufa uue filmi pealkirjaks on „Tüli poiss Jo pärast“, mis valmistatakse Erich Waschneck'i samanimelise romaani järgi. Välisülesvõtted filmiti Egiptuses.

Marta Eggerth ja Jan Kiepura töötavad filmi juures „Boheem“. Geza von Bolvary režii all töötavad kaasa Paul Kemp, Theo Lingen, Richard Romanowsky ja Oscar Sima.

Adele Sandrock on õnnetust juhtumist juba paranemisel ning loodab varsti jälle filmis esineda. Oma haiguse ajal sai ta tuhandeid kirju, milliseid lähetati talle isegi Lõuna-Ameerika ürgmetsast.

Praegu filmitakse Ganghoferi romaani „Vaikus metsas“, kus esinevad peategelastena Hansi Knotek, Paul Richter ja H. A. Schlettow.

Tehases korraldasid seitsesada last protestiks halbade noorsoofilme vastu istumisstreiki. Teatriomanik oli sunnitud neile piletiraha tagasi maksuma, kuna nad ei lahkunud varem kinost.

„Korallprintsessi“ välisülesvõtteid valmistati Dalmaatsia rannikul. Osalistena esinevad Ivan Petrovich, Walter Steinbeck, Hilde Sessak ja Olga Limburg. Film kirjeldab korallipüüdjate ja moodsate tehniliste abinõudega varustatud tuukrite vahelist võitlust korallisaare kasutamise pärast.

Sonja Henie tahab astuda Ameerika kodakondsusse ja valida oma alaliseks asukohaks Kalifornia.

Knut Hamsuni romaan „Paan“, mida meie vanem põlv enne maailmasõda suure innuga luges, viiakse Saksamaal ekraanile. Kui see niisama hästi õnnestub, nagu „Viktooria“ (meil nähtud), siis on kirjanduse ja kinokunsti sõpradel uus põhjus rõõmustumiseks.

A. Wohlbrück, see peen ja vaimukas salongilõvi ja hinnatud kurameerija on omal uuel tegevusväljal saanud osa uues filmis „Rott“, kus ta mängib gangsterit.

Huvitavat kõigest läbiseqi

On naised, kes peavad „proovima“ iga uut kreemi, iga uut pudrisorti. See osutub sageli ebaõigeks, kuna nahk ega ka rahakott ei tunne end hästi sellise talitusviisi juures! Kui teatud kosmeetilised preparaadid on osutunud sobivaks, jääda neude juurde, sest korrapärasus on igasuguse iluravi esimeseks käsuks.

Suvel, kui puuvili ja marjad valmivad, peaks iga inimene võimalust mööda teostama 2—3-päevaseid puuviljakuure, s. t. sel ajal ei tuleks süüa muud kui 1½—2 kg puuvilja päevas ja sinna juurde kõige enam veel veidi saia või kuivikuid. See pole mitte üksnes oivaline vahend kaalu mahavõtmiseks, vaid see puhastab ja annab ka verd.

Mida kannab tšedam daam rannal? Supeltrikood — musta või mariinsinist — soodsa lõikega ja ainult suplemiseks. Muidu osutuvad parimaks pikad püksid, sinna juurde tagasihoidliku mustriga pihik päevitamiseks või sportlik pluus. Viimase peal poolpikk jakk. Ka lihtne rannakleit sobiva jakikesega näeb hea välja. Lõbusad ja kirevad päevitusülikonnad jäägu saledaile (nemad tahavad ju ka kenad välja näha!).

Mitte möe pärast, vaid psühholoogilistel põhjustel peaksite aegsasti selgitama küsimuse: kas käib vana supeltrikoo veel küllalt või vajate uut? Hästiistuv, laitmatu trikoo annab teile hoopis teise enesetunde. Ülikond, milles te end just päris hästi ei tunne, võib rikkuda igasuguse meeleolu ja tuju.

Kes on nii õnnelik, et omab aeda ja — juba saleda joone pärast — teeb veidike aiatööd, ärgu tehku seda oma tänavkleidis. Aiataööks vajalikku praktilist suurte taskutega põlle saab valmistada hõlpsasti odavaist nägusaist pesuriideist.

Mida lähemale ninale panna põskedele puna, seda kitsamana paistab nägu. Kui seda panna kaunis kõrgele põsenukidele kõrva poole külge, mõjub nägu laiemalt. Nii et selle järgi, kas soovitakse nägu laiendada, kitsendada, siledamaks või kontuurikamaks teha, tuleb valida õige varjund.

Külmi, niiskeid käsi tuleb sageli hõõruda puhta alkoholiga, millesse on lisatud maarjajääd. Ka peopesade niisutamine tugevasti lahjendatud formaliinpiiritusega aitab vähendada käte higistamist. Muidu hoolitsetagu massaaži, käegümnamist ja vahelduvate vannide abil vereringvoolu eest.

Tehke end natuke ilusamaks, kui lähete ostma uut kübarat! Eeskätt peab soeng olema hästi korras, kuna see on väga oluline. Kui panete väsinuna, kahvatuna, sorakil juustega pähe uue kübara, ei maksa imestada, kui näete peeglis enda karikatuuri.

On jumalik olla suvisel ajal korsetita või sukahoidjata. Aga pidage meeles, et just õhukeses suvirõivastises paistavad figuuri puudused kõige selgemini silma. Siis ei aita miski asi, korralik aluspesu peab olema all!

Jalutamine, lihtsalt jalutamine kuulub tervislikema spordi hulka. Tund aega iga päev tugeva sammuga kõndida, kuid madala kontsaga kingadega, ja seejuures hästi sügavasti hingata, see hoiab teid värskena ja teovõimsana.

Saksa filminäitleja GINA FALKENBERG oma lemmikkassiga

Narva maksuinspektori abikaasa pr. Tints oma tütre Taimiga Narva-Jõesuus.

Pr. ja hr. Peet Tartust Narva-Jõesuus.

Dr. med. H. Normanni abikaasa Tartust Narva-Jõesuus.

Maimo ja Henna Kigastel, kultuurfilmi direktori lapsed, ja Maret Paavo Elvas.

Dr. Mullari perekond Tallinnast Narva-Jõesuus.

Pr. ja hr. Jõks Tartust oma pojaga Narva-Jõesuus.

Pr. Peet Tallinnast oma tütre Enega ja Edde Kivikuga Narva-Jõesuus.

Pr. Viira Tallinnast Narva-Jõesuus.

Grupp Tartu suvitajaid Haapsuus.

Pärnu rannaliival

Grupp suvitajaid Narvas
hr. Utsar, pr. ja hr. Sekk, Anni ja Mistril, Antsoy, hr. Aaveleid, hr. Antsoy, pr. Juse, pr. Antsoy, hr. Karotkov, pr. Jors, pr. Maar, hr. Steinberg, pr. Juse, pr. Karin, hr. Juse, pr. Aaveleid, pr. L. Embeck, pr. dr. Määr, hr. Juse, hr. H. Sim.

Suvised pealinna rannaliivalt

Mõne aasta eest sai Pärnu suvised pealinna nime, sest seal peeti Vabariigi Valitsuse koosolekuid, kuna enamasti valitsusliikmeid siirdus Pärnu suvipuhkusele. Nüüd pole küll Pärnus enam Vabariigi Valitsuse koosolekuid peetud, kuid suvised pealinna nimetus on talle jäänud ja ega ta kuurort enesele. Ja ei tahagi lahti saada, seda nime ei saa iga kuurort enesele. Siis paistab Mis puutub tänavusse suvitushooga Pärnus, siis paistab see mitmeti intensiivsem olevat, kui varemadel aegadel. Selleks on ka oma põhjused, milledest esmajoones tuleks märkida uut moodsat rannahotelli, mis avati juuni teise poole algul pidulikult sotsiaalminister O. Kase poolt.

Rannahotell töötab avamisest saadik suure koormatusega. Vaba toa saamine selles lihtsas, kuid euroopalikus asutises on raskustega seotud. Sest esijoones rahuldatakse need nõuded, mis varakult esitatud. Nagu näeme, valitseb siingi põhimõte „kes ees see mees“, kuna telefoni ja kirja teel on tubade üürijaid palju. Momendil, juunikuu viimasel päeval on rannahotell rootslaste päralt, nagu üldse rootslased valitsevad tänavust suve Pärnus ja Pärnus rannaliival. Statistiliste andmete järgi algas juulikuul Pärnus ümmarguselt 2200 suvitajaga, kelle hulgas oli rootslasi 600 ümber. Nende ridade ilmudes on pilt kindlasti teine ja muutunud — rootslaste arv peaks juuli teisel poolel olema meelitatav. Külm ja temperamendivaene. Ent nagu seda nähtub Pärnu rannaliivalt ja lokaalidest, on rootslane on põhjamaalaseks vaikselt välisest eluavaldusest paistab, et Pärnu on rohkem rootsi, kui eesti kuurort.

Mis puutub praeguse suvitushooga üldisse avaldusse, siis väärab märkimist, et rannasalong on kohvik-restoranist muudetud, kus alkoholisel jookidel pole eluõigust nagu mullu. See on nüüd noorerahva kohtamiskoht õhtupoolikutel ja õhtutel. Tants meelitab ka kõige palavamal päeval, ja miks ta ei peaks meelitama, kui noored rõõmsad inimesed kogu päeva rannaliival mõnulevad ja end karastavas vees kosutavad. Kui nüüd ringkäiku teha läbi suvised Pärnu, läbi ta paljude ja pikkade parkide, mööda ta plaaži ja natuke siin-seal lokaalides, kohvikutes ja mujal istuda, siis küsid eneselt: kes peesitavad end tänava Pärnus. Tahestahtmata pead esimese nimenäe märkima (Järg järgmisel lk.)

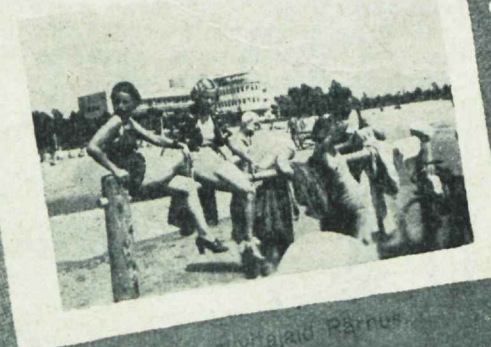
Linnamüürik K. Melning ja dr. J. Vares (v. Barbarus) Pärnu rannas.

Grupp Tartu suvitajaid Pärnu rannas

Orkestrirahvas õuotus hr. Laadla ja hr. Kõrre, Pärnu plaaži kaardimajal

Grupp suvitajaid Pärnus

Ajakirjandusektoori Pressa omnik hr. Johanson Narva-Jõesuus

Tartu moodsama kohviku omnik hr. Felix Lill Kuressaares.

(Eelmise lk. järg.)

kapellmeister V. Taggo't, kuna ta hoolitseb igapäevase muusika eest. Peale selle on teda alati igal pool näha rõõmsana ja ruttavana. Et Taggo oli ka esimene rannahotelli üürnik, siis jääb ta kindlasti igaveseks ajaks igavesti ajalukku. Üldse paistab, et tänavu on tartlased tallinlastest ülekaalus. Professoreid esindavad tervelt neli teadusmeest Tartust: Puusepp, Vadi, Mieländer ja Karell. Notareid oli näha neil päevil kaks: Reiman ja Suubi. Aga veel tartlasi: dr. Volmer ja dr. Karask, konsul Lill ja „Noor Lill“, trükikoja juhataja Mölder ja kirjanikud A.

Jakobson ning Peet Vallak. Ühe esimese suvitusvõõrana võis jalutuskäikudel sageli näha proua Johanna Kitzbergi.

Mis puutub välismaalastesse, siis on nende seas rida tuntud nimesid ja juhtivaid jõude. Ameerikast saabusid miljonärid-lesed Susie Ada Schroeter ja Sophie Gorbett, naiskirjanik Marion Votherspoon ja professor John Morris Floridast. Poola rahvast esindab juba suve algusest peale saadiku proua H. J. Przesmycke. Belgia saadik Balti riikides parun F. de Selys-Fanson Riias peatus perekonnaga lühemat aega, kuid tulevat tagasi. Juuli algul oodati siia ka iga-aastast Pärnu suvitajat Soome saadik Hynninenni, niisamuti majandusminister K. Selterit abikaasaga.

Piirita Orvik.

Kuurordist kuurorti

Narva-Jõesuu

Olgugi et kurjad keeled ja kadedad südamed tahtsid pidurdada tänavust suvitusvõõra Narva-Jõesuus ning juhtida suvitajaspere hoopis teistele randadele, ei andnud see siiski nimetamisväärsed tulemusi. See, kes on tundnud juba kord suvitusmõnusi Narva-Jõesuus, tuleb sinna ikka ja alati tagasi. Sest on ju kõigil teada, et vana sõber on kaugelt parem, kui kaks uut.

Praegu on suvitusvõõra haripunktil. Kilomeetrite pikune rand kihab pruunidest kehadest. Iga päev toovad autod, omnibused ja rongid juurde uusi suvitajaid, tuues neid nii kodu- kui ka välismaalt. Narva-Jõesuu peidab endasse kõik need tuhanded inimesed, nii et tuttav ei leia tuttavat ja sõber sõpra. Rand on pikk ja liivakünkaid on palju. Suplemisrõõmudega kaob igatsus tuttavate ja sõprade järele. Seetõttu ongi raske vastata küsimusele: kes suvitavad siin tänavu Narva-Jõesuus? Rahvast on palju, kuid tuttavaid kohtad vähe.

Professoritest veedavad siin oma puhkeajaga A. Kliiman, V. Martinson, A. Rammul ja Tjutrumov Tartust ja N. Steinberg Tallinnast. Helikunstnikest on kohal Ark. Krull. Näitlejaid esindab väärikalt Paul Pinna, luues kuurhoones oma mõnusa huumoriga lustlikku meeleolu suvitajatele. Diplomaatidest on juba varakult kohal Kopenhaagenist saatkonnakonnik A. Tuldava. Kohtunikest suvitavad siin ringkonna-kohtu esimees K. Treikelder ja kohtukoja liige H. Siimer.

Kuressaare

Te arvate, et Kuressaare jääb ikka ja alati ühesuguseks. Madal linnasiluett kahe lossitorniga, punased telliskivikatused, kitsad tänavad pikkade paemüüridega, kajakad õhus — kõik on tõesti endine. Pardid lossitiigil on niisama rõõmsad kui enne, oravad pargis ootavad teilt pähkleid ja lehmad tulevad õhtul koju ikka täpselt kell kuus. Aga uudist on tänavu siiski. Juures on kaks uut kohvikut, üks neist on rannahoones ja teine lossikeldris veinilokaaliga neile suvitajale, kellele Kuressaare kipub muutuma igavaks.

Peale Kuressaare raudvara, s. o. prof. Paldrock'i perekonna näib Kuressaare meelitavat tänavu oma rahu ja vaikusiga teisi teaduseinimesi oma perekondadega. Praegu suvitavad siin prof. Jaan Tõnisson abikaasa ja tütreaga, prof. Veinberg, mag. Kongo ja prof. Halliste perekonnaga. Siia oodati ka rektor J. Köpp'u perekonda. Peale nende nauditavad Kuressaare suvitusmõnusi veel vann. adv. Rütli perekonnaga, riigikohtunik Puusepp, „Pallase“ dir. Starkopf ja Ed. Hubel perekonnaga. Tallinnast veedavad siin suve prouad Puhk'id lastega, preilid Peterson'id ja pr. Tusti, kelle kohalejõudmine tähendab lõbusa „küünlavalguse-balli“ korraldamist lossisaales. Lisaks nimetatule hindavad tänavu Kuressaare plaazi ka pr. Kirotar ja pr. Künnapuu. Tartust on siir-

dunud siia prouad Neggo ja Riks, dr. Rives abikaasaga, pr. Aavakivi tütreaga, prouad Saarsen ja Ratnik. Ka Felix Lill jätab vahetevahel oma kohviku teiste hoolde ja teeb vähemalt kolm või neli korda suve jooksul automaatka Kuresaarde.

Haapsalu

Purjetades nüüd üle Muhu väina, siirdume vaatama, kes suvitavad Haapsalus. Olgugi et hr. linnanõunik Pakri hoiatas meid suvitajaid loetlemast, mainime siinkohal siiski mõned nimed. Esiteks on siin minister Keller'i abikaasa, siis põlised Haapsalu suvitajad notar Uesoo perekond ja dr. Wulff abikaasaga. Esimest suve veedab siin kindral Helk'i abikaasa. Sõjaväelaste perekondadest on siin veel kindral Reiman'i abikaasa ja kolonel Raugo abikaasa. Peale nende suvitavad praegu Haapsalus prefekt Reimo abikaasaga, pr. Taklaja, haridusnõunik Jaik'i abikaasa lastega, prouad Danielson, Loov, Linneberg. Tartust on siirdunud siia postkontori ülema abi hr. Savendi abikaasaga, pühapäeva Haapsalus veetmas on näha ka Kauba Panga dir. Ambre'd abikaasaga. Aga kas teate, kellele meeldib Haapsalus kõige enam? Haapsalu meeldib hästi meie väikeperele, neil on siin alles põli: kõige kergemad kiigid, kõige lõbusamad mängukohakesed, kõige naljakamad loomakujud kaastekes rannal. Laste eest hoolitsetakse siin hästi ja hellitatakse neid õieti. Võistluskorraldati siin ilusamate beebide vahel enne igasuguseid suvekuningannade valimisi. Võitjaks tulid pr. Jaik'i kaksikud ja ta tütar Ilo Reet.

Eloa

Suurim sisekuurort Elva ei tohiks nüüd enam ainult tartlasi huvitada, kuna siin olevat tänavu suvitajaid isegi juba välismaalt. Nii siis — Elva sammub suurkuurortide suunas. Esiplaanile jäävad siin arvuliselt siiski tartlased, kellest võiks nimetada lektor Veski't perekonnaga, prof. Harris't perekonnaga, pr. Arrak'ut lastega, tööstur Jänes'e perekonda, linnanõunik Sinka't, advokaate Sumberg'i ja Viik'i. Peale nende suvitavad tartlasist siin ka kohtunik Vadi perekonnaga, õigusteadlane Lampson abikaasaga, prl. E. Matsi, „Vanemuise“ direktor Aloe, pastor Vooremaa j. t. Valgast suvitab Elvas muusikaõpetaja prl. E. Kuusk. Kuid on ka kaugelt tulnud suvitajaid: Eesti saadik Kaljoti abikaasa Prahast veedab osa suvest Elvas. Tallinnast on saabunud koolivalitsuse direktor Kiisel perekonnaga, propagandaameti üldosak. juhataja Kigaste perekond j. t. Hugo Raudsepp, kuigi nüüd talvel tartlane, ei loobu suveti Elvast, niisamuti Jaan Käerner. Elvas suvitavad ka kirjanik ja ajakirjanik Arno Raag perekonnaga, Rud. Lesta perekonnaga, „ilmlik pastor“ Ed. Metsik perekonnaga, pr. Kits tütrekesega, pr. Tiisler, pr. Vatsel ja palju teisi.

Käsitööolõng
Iuige märgiga
tagab ilusaid värve ja kvaliteeti.

Nõudke ainult juuresoleva märgiga.

Ilus käsitöö nõual head lõnga.
Sefiirlõng
tuvi märgiga on maailmakuulus.
Nõudke kõikjal!

Mida reisule kaasa võtta

Mida reisule kaasa võtta? Seda määravad reisu otsarve, reisu kestus ja ilmastik. Reisu otstarvet ja kestust saab enamvähem ette näha, ilmastikku mitte. Kuigi vihmavari juba kohvri kõrval ootab, mahub siiski ka vihma-kuub veel sinna.

Kui ei omata erilist reisukompleedi, mis võimaldab esineda nii hommikul, pärastlõunal kui ka õhtul alati sobiva välimusega, on reisuks küll kõige kohasem kostüüm ühe lisaplusiga ja kleit sobiva mantliga. Mantlit võib siis öösi kasutada ka põlvesoendajaks. Võimalust mööda võetakse pesu, sukki ja kingi vähemalt üheks vahetuseks kaasa, seda ka ühepäevasõiduks. Kuid nelja nädala jaoks ei tarvitse veel kogu pesukappi tühendada! Kõikjal leidub ju pesunaisi, kes valmis on meelsasti mõned sendid lisa teenima. Kui juba ärasõidul sajab, võib lühikese reisu puhul kalosside tõttu teise paari kingade kaasavõtt ära jääda. Iga tahes on aga vastumeelt kogu päeva kalossidega olla.

Et reisu jaoks varutakse paar kindaid, on vana tõe. Pestavad kindad on eelistatavamad. Kui mustus tumedailt nahkindailt välja ei paista, ei tähenda see veel, et teda olemas ei ole.

Igapäevaseks puhtusepidamiseks ja kehahooleks kasutavad ja vajalised esemed tarvitsevad kavakindlat koosta-

mist, arvestades ka neid, mida eest võib leida. Kavakindlus ei lülita ju veel romantikat välja. Tolle „romantika“ peamine võlu seisab just vaid „improvisatsioonis“. Oma seebi kõrval on naabrinna reisutaskus peituvad kreem, puder, kõlnivesi ja värskendav näovesi valmistanud meile rõõmsat üllatust. Miks aga mitte ise varustuda nendega? Hoolimata vaieldamatust lõbust, mida reisimine naistele pakub, tumestab siiski mõnikord tuju pika sõidu ja võõra ümbrusega harjumatus. Reisimine on juba kord ebamugav, sest et ta viib meid alati väsitavasse olukorda, olgu reisu-tingimused kui „mugavad“ tahes. Seepärast ärgem unustagem matkakingi! Kerget, päris pehmest nahast, mida öösi võib rongis jalas kanda.

Kes matkavaipa kaasa vedada ei taha — laiade põikrihmadega saab teda kergesti kõita kohvri külge — ei tohiks koju jätta vähemalt villast salli. Viimane oleks hotellitoa võõras kliimas teretunud soojusallikaks.

Muu kaasavõetava otsustavad igäühe harjumused. Lähedalseisva inimese pilt pehmes nahkraamis võib olla niisama väheoluline, kui suuralt puuviljanoaga. Üks võtab reisule kaasa südame, teine kõhu.

A. N.

Ilusateks suvepäevadeks nägusaid moode

232

233

234

235

236

232. Huvitav suvikleit väikesemustrilisest materjalist. Mood võimaldab kleiti kanda kahte moodi.

233. Ruuduline seelik ja valge pikk plus moodustavad nägusa suvirõivastise.

234. Moodne suvimantel helehallist villasest riidest.

235. Heleroheline mantel hilissuveks või sügiseks.

236. Kerge kompleemantel heledast peeneruudulisest siidist. Sobib hästi tumeda kleidi juurde.

237. Suvikleit punase-valgeruudulisest taftist, valgete kaunististega.

Südasuvi

3

1. Moodne vestpluus trükimustriga ripssiidist. Ees kolm tumesinist nööpi.

2. Rannapidžaama krobekaelisest raskest materjalist. Vöö ja kandid pükste külgedel kas punasest või sinisest siidist. Pihikut hoiab ülal jäme nöör, mis läheb ümber kaela. Selg vaba.

3. Nooruslik, eest bolero kujuliselt töötatud suvikleit. Tikandid bolero on kas tikitud ahel-pistes või õmmeldud sudašpaelast. Pastelltoonis hiinakrepist plisseeritud vest on külge õmmeldud. Lõige I löikelehel 92-sm rinnamöödule.

4. Sportlik kleit jämedakaelisest beeži värvi jersey'st. Vöö tumesinisest nahast ja revääril olev lill sinisest sametist.

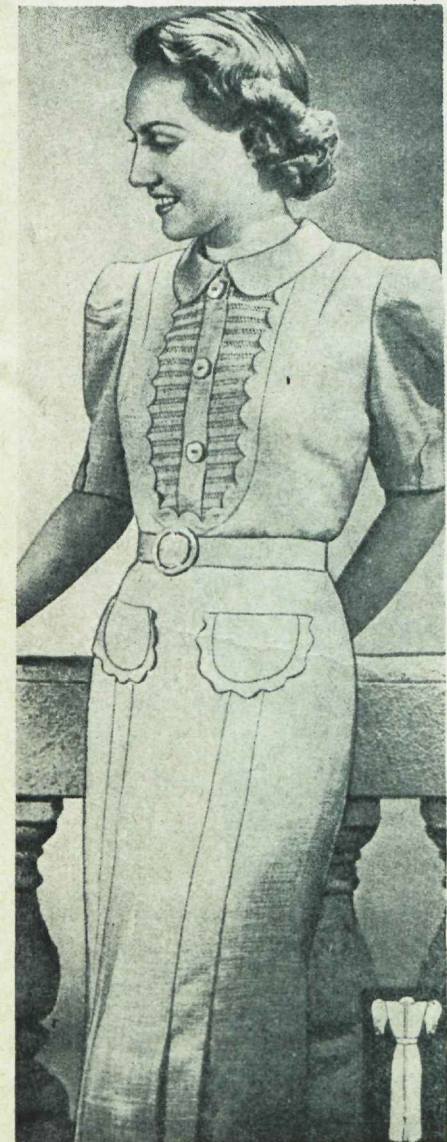
2

6

võidutseb

5

8

5. Päevitusülikond muustrilisest siidist või puuvillasest materjalist. Laiad volditud püksid mõjuvad lühikese kleidina.

6. Korallpunane vöö ja äärised kaunistavad seda linasest või toorsiidist suvikleiti nägusalt ja omapäraselt.

7. Suvikleit helesinisest siidlinasest. Vest kaunistatud siksakjoonelise piluga.

8. Täpilisest linasest moodne ansambel nädalalõpu veetmiseks. Seeliku ja jaki juurde kuuluvad veel lühikesed pihikuga püksid.

9. Ruudulise trükimustriga siidkleit pealelõunaks. Garnituur ühevärvilisest siidist.

10. Valge hiinakrepist pluus. Esiosa kaunistatud kitsaste plisseevolangidega.

7

10

9

237

238

239

240

241

238. Elegantne pealelõunakleit kitsaste plisseekaunististega ja suurte nõopidega ees.
 239. Mustriiline suvikleit valge tepitud krae ja värvilise vööga. Pluusi tagumine osa on töötatud bolerona.
 240. Liivavärvi moodne kleit. Tasku keskkohad, esolev

osa ja paelad punased, niisamuti ka õlgadel olevad nõobid.
 241. Huvitava esiosaga pastellsinisest kergest villasest või siidist kleit. Valge plisseeritud vest.
 242. Supel- või hommikumantel mehele.

242

243

244 245

246

247-248

249 250

251

252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264

243. Magamisülikond mehele.
 244. Kaheosaline kootud supeltrikoo mehele. Lõige III lõikelehel.
 245. Nägus kodukuub flanellist, ääristatud jämeda siidnööri.
 246. Lühikesed spordipüksid. Lõige IV lõikelehel.
 247—248. Kaks öösärki mehele.
 249. Lühikesed aluspüksid. Lõige V lõikelehel.
 250. Meeste päevasärk külgeõmmeldud kraega. Lõige VI lõikelehel, 39-sm kaelamõõdule.
 251. Nägus suvine rõivastis mehele.
 252—253. Kaks suvikleiti suurematele tütarlastele.
 254—255. Kaks suviülikonda poistele.
 256. Puhvvarrukatega mängupüksid 4—5-a. tütarlapsele. Lõige VII lõikelehel.
 257. Suvikleit tütarlapsele.
 258. Ülikond 4—6-a. poisile.
 259. Triibulisest riidest kleit 8—10-a. tütarlapsele.
 260. Ruudulisest pesuriidest suvikleit väikesele tütarlapsele.
 261. Ümmarguse passega kleit 3—4-a. tütarlapsele. Lõige VIII lõikelehel.
 262. Ülikond 1—2-a. poisile. Lõige IX lõikelehel.
 263. Rannaülikond tütarlapsele.
 264. Nägus triibulisest riidest suvikleit noorele neiu.
 265. Nägus moodne kostüüm sinakashallist kergest villasest.
 266. Huvitav pealelõunakleit plisseekaunististega.
 267. Meeldiv kostüümkleit tumeda vesti ja vööga.
 268. Nooruslik lihtsa tegumoega päevakleit tumesinisest materjalist.
 269. Valge madrusekleit ranna jaoks või sportimiseks.

265 266 267 268 269 270

Heegeldatud laudlina

K. Vilms.

Selle heegeldatud laudlina muster on koostatud Muhi motiividel. Lina on mõeldud suurele ümmargusele lauale ja on 8-kandiline. Lähimõõt 180 sm. Materjaliks on pleegitud kahekordne linane niit nr. 20, mida kulub 750 g.

Tühi mustriruut võrdub 2 õhksilmale ja täidetud ruut 4 ühekordsele sambale.

See muster sobib hästi ka heegeldatud päevatekile, siis tuleks ainult töö heegeldada nelinurkne ning voodile vastavas suuruses.

$\frac{1}{4}$ mustrit mustrilehel.

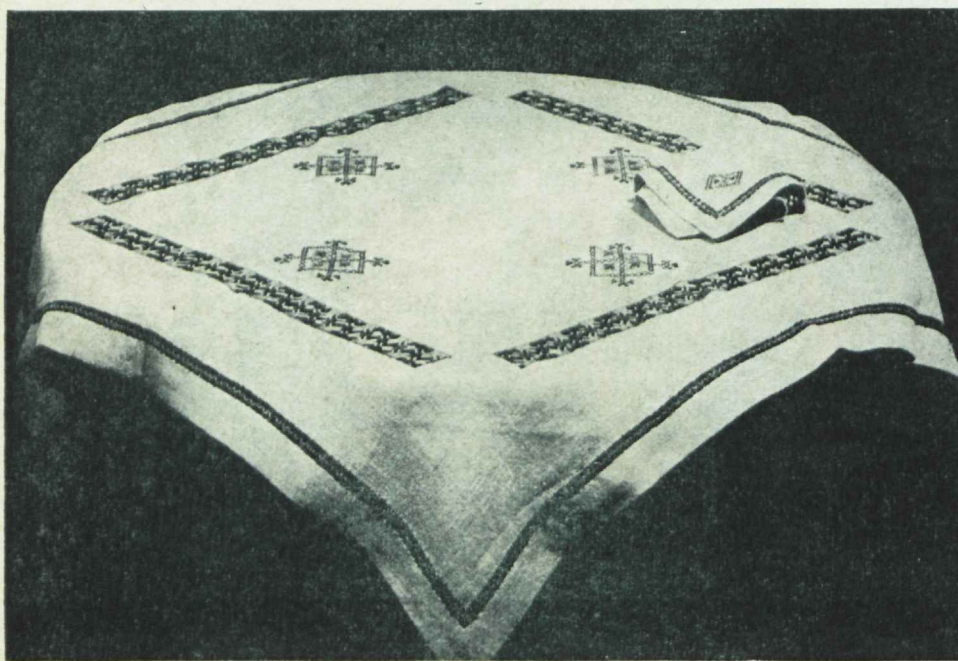
Kaks heegeldatud öösärgipasset

Värvilise särgi puhul heegeldada passe sedasama värvi heegelniidist, nagu on särk. Niidi jämedus võtta vastavalt riide paksusele 60—100.

Ülemine ümmargune passe alata kaela äärest 520 õhksilmaga, mis ringiks sulgeda. Siis heegeldada 1. rida: vaheldumisi 5 õhksilma ja 1 kinnissilm igasse 4. järgmisesse õhksilma. Nii saaksime 130 kaart. Järgmised read heegeldada mustrilehel antud mustri järgi.

Alumise nelinurkse väljalõikega särgi heegeldatud kaunistised töötada mustrilehel antud mustrite 1 ja 2 järgi. Tühjad ruudud tähendavad väikesi auke, millised saame 2 õhksilma ja 3. järgm. kinnitatud 1 samba vaheldumisest. Tühjad õigenurksed nelinurgad tähendavad suuri auke, millised saame vahelduvalt 5 õhksilma ja 1 sammas 6. järgm. õhksilma. Esimene passeosa alata 213 õhksilma ülesloomisega ja edasi mustri järgi.

Särgi lõige lõikelehel ja heegelpitside mustrid mustrilehel.

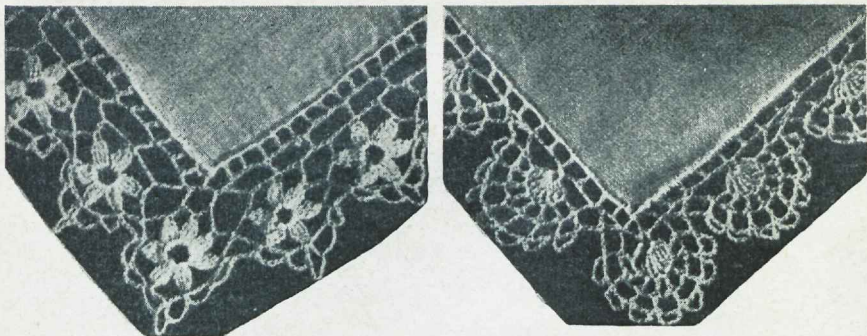

Setu motiivide ja värviliste piludega kohvilaudlina

L. Rein.

Lina on valmistatud pleekimata linasest riidest ja tikiitud pärniitidega. Lina suurus on 74×74 sm, suurättide suurus 20×20 sm. Äärepilu laius on 1 sm ja laia värvilise pilu laius 3,5 sm. Skeem ja mustet mustrilehel.

Kaks heegeldatud äärepitsi taskurättidele

Äärepitsid on heegeldatud Ankur läikega heegelniit nr. 200. Pits nr. 1 on 2 sm lai. Alatakse iga õieke 6 õhksilma ringiga. Õiekesed heegeldatakse eraldi valmis. Pitse on kerge heegeldada antud ülesvõtete järgi.

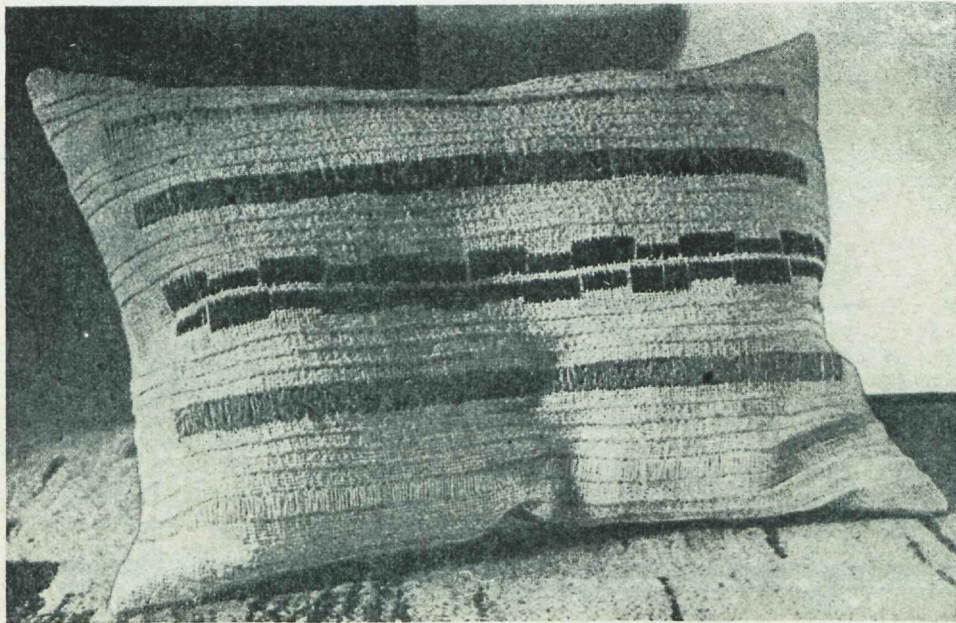
Kootud kokvilavagarnituur

Vanda Johanson.

Lina suurus on 130×130 sm. Suurätide suurus 25×25 sm. Käärimiseks tarvitada rohelise-kollase kirjuks värvitud linast lõnga nr. 24. Äär kuni 15 sm on labane, keskkohat aga kanvaapindne. Lähem seletus on tehnilise seadluse juures.

Sissekudumiseks tarvitada ühekordset reseदारohelist kudumissiidi.

Muster moodustatakse valmiskootud linal lõngade piluks kokkutõmbamise teel. Kokku tõmmata 4—6 lõnga. Kokkuvõtted õmmelda kollase, hele- ja tumepruuni mulinee või läiklõimega nr. 24. Üksikud lehed läbi ajada narmavõi kerasiidiga. Lehtede varred ja piirjooned õmmelda varspistes. Selleks tarvitada helepruuni ja rohelist siidi. Suurätid kaunistada üksikute lina kirja osadega, nii et igaüks oleks erisuguse mustriaga. Narmad jätta lina ja suurätide äärde lõngade väljatõmbamise teel. Äär teha üleloomispistes üle, et edasi ei hargneks. Seadlus ja üldskeem asuvad mustri lehel.

Liktne padi aia- või rõdutoolile

Padi on valmistatud pleekimata linasest riidest, kaunistatud lihtsate pistetega. Kaunististe tikkimiseks võib kasutada nii villaseid kui ka pärlniitide ülejääke. Laiad jooned tikkida sidepistes ja kolmest kitsast joonest koosnev grupp varsvõi ahelpistes. Värvid võtta mitmesugused oma äranägemise järgi. Ülejääke tarvitades võib tikkida iga joon ise värviga.

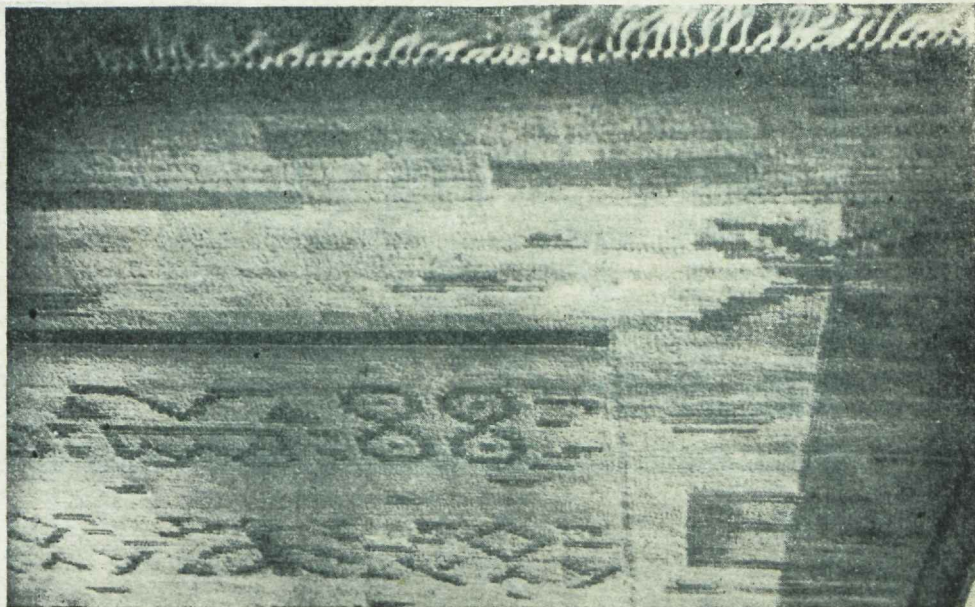
Põrandavaip

Vanda Johanson.

Vaiba suurus on 192×240 sm. Materjaliks on kolmekordne linane niit lõimeks ja kodumaa villane vaibalõng koeks. Suga 20/2.

Värvid: ääres 15 sm rukkilillsinine, 35 sm vesihall ja keskkoha pind lõhiroosa. Kirjade värvid on järgmised: sinisel pinnal kududa kiri halliga, hallil pinnal sinise ja sinise ning halli ühtepoolitud seguga, roosal pinnal aga kastanpruuni ning pruuni ja halli seguga. Kirja kudumise juures mitte liiga sümmeetrilist korda pidada. Ebakorrapärane ja segane kiri liitub enam üldise pinnaga, andes vaibale ühtlasi huvitavama ja pehmema mulje.

Skeem mustri lehel.

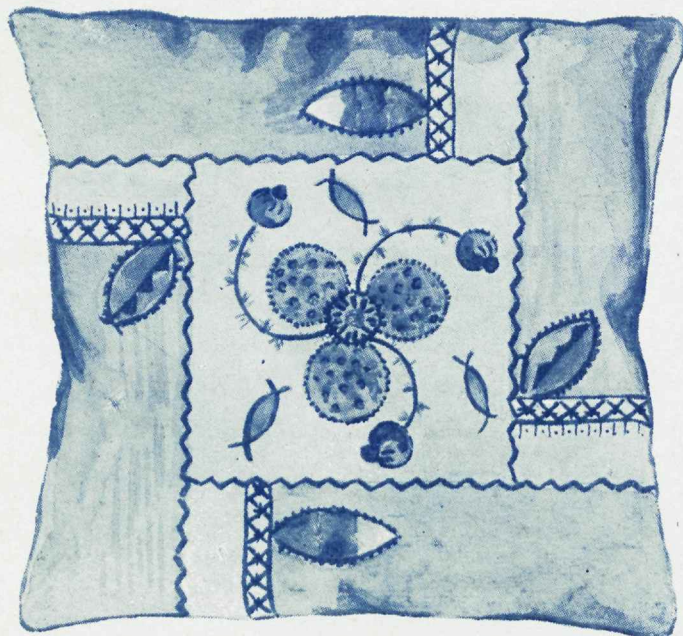

271 272 273 274 275 276 277

270. Huvitavamuustriline kleit väikese bolerojakikesega.
 271. Müts ja kleit beebile. Kleidi pikendamise korral võib neid esemeid ka ristimisel kasutada. Lõige X lõikelehel.
 272. Lühikeste varrukatega särgike imikule.
 273. Mähispüksid beebile. Lõige XI lõikelehel.
 274. Tikitud vöö imikule.
 275. Jakike imikule. Lõige XIII lõikelehel.
 276. Särgike imikule. Lõige XII lõikelehel.
 277. Pihik lapsele. Lõige XIV lõikelehel.

Tähelepanu! Ruumipuudusel jäi käesoleva numbri muustrilehelt ära 2 heegeldatud õösärgipasse mustrit. Avaldame augustikuu muustrilehel. „MARETI“ toim.

NÄGUS SOHVAPADI

Padja suurus on 52×52 sm. Padi on aplitseeritud mitmevärviliste riidetükkidega ja tikitud pärlniit nr. 8 ja kuldniidiga. Muster muustrilehel. E. Nagel.

Kuidas ravime nahka

Nahk on tihedasti seotud keha ja selle eluvaldustega, mispärast ei saa teda käsitleda kehast lahusoleva organina. See teadmine näib meile praegu endastmõistetavana, kuigi mõni aastakümne tagasi me ei tundnud neid sõltuvusi. On muidugi õigus, et nahk on hingepeegel, kuid hingelistest sündmustest mõjuvad nahale rohkem kehalised sündmused. Mingisuguse seose organi haigused annavad end kohe tunda naha välimuses. Naharavi seisukohast on tähtis, et meie tunneksime naha häirete põhjusi. Iga naharavi, mis ei tunne huvi häirete põhjuste vastu, kõrvaldab häired vaid õige lühikeseks ajaks.

Nii nagu iga inimene on erinev teisest, nii on ka iga inimese nahk erinev, mispärast naha eest hoolitsemine peab olema täiesti individuaalne. Sellele vaatamata võib püstitada üldisi põhireegleid normaalse naha ravimiseks. Igaüks peaks ka siin arvestama inimeste mitmesuguste elutingimustega. Suurlinna inimese nahk on teissugustesse raskustesse asetatud, kui selle inimese nahk, kes liigub puhtas, terves mereõhus. Tolmu- ja uduvabas väikelinnas või vabas looduses on naha elutingimused paremad. Ta ei tarvitse nii hoolitsetud ja kaitstud olla kui suurlinnas. Seda võime ikka ja jälle enda juures tähele panna, kui veedame

oma puhkuse värskes ja puhtas õhus. Terve ja korrapärane eluviis säästab palju vaeva naharavi arvel. Naharaviks ei tohi liiga palju aega arvestada, kuna seda vaevalt keegi võib endale lubada.

Paljude, võib öelda enamiku inimeste juures piirdub naharavi vaid pesemisega. Enamvähem hea seebiga ja veega puhastatakse nahka hommikul, paljude juures ka õhtul. Naha puhastamine on hädavajalik, kuid see ei tohi muutuda kestvaks põhjalikkuseks. Kuna seep ärritab naha närve, siis on esimeseks nõudeks, et seepi mitte liiga kaua ei lasta nahale mõjuda. Võimaluse korral pestakse näonahka üldse vaid seebiveega ja ei hõõruta seebivahuga. Parim on nahka ainult õhtul puhastada, et närvid saaksid öö jooksul rahustuda ja puhata. Näonahale peaks kasutama vaid õige pehmet seepi.

Naha puhastamisel mängib tähtsat osa vesi. Vesi on naharavi abinõu, mida iga nahk välja kannatab. Mida pehmem on vesi, seda kasulikum on see nahale. Väga kõva vett pehmentatakse booraksiga, kuid ka selle abinõuga tuleb ettevaatlik olla, kuna see muudab vee leheliseks, mis mõjub sulatavalt sarvnahakihi. On kindlasti kõigil teada ja seepärast vaevalt märkimisväärne, et kogu keha eest hoolitse-

Õhk ja päike
on kehale heategu

Kuid enne hõõruge nahale Leo-kreemi. See värskendab nahka ja aitab kiiresti ning hästi pruunistuda, kuna sisaldab D-vitamiini.

Lab. „LEO“ Tallinn.

Näiteid massaaživõttest

mine mõjub palju kaasa näonaharavile. Ööseks on nahk küllalt ette valmistatud, kui ta on korralikult puhastatud. Ta võib nüüd raskusteta puhata ja kosuda. Ainult vahetevahel, või kui nahk on väga kurnatud, võib ööseks kasutada rasvasisaldavat toitvat kreemi. Reegli järgi kasutatakse toitekreemi ainult hommikuti naha masseerimisel. Öösel ei või nahka koormata. Meie näonahk on 2½ millimeetrit paks, mõnes kohas ka õhem, mispärast on kergesti võimalik, et meie teda koormame. Esiteks lõdveneb nahk selle raskuse all ja teiseks mõjub ülekoormatus kahjulikult ka teistele organitele.

Hommikul enne näonaha toitmist tuleb teda loputada selge, külma veega. Mida külmema veega me näonahka loputame, seda tugevamalt hakkab veri töötama, kuna keha saadab külma kaitseks rohkem verd naha alla.

Ses suhtes mõjub nahale veel paremini vahelduv kuuma ja külma veega loputamine. Seda tuleb vaid juhul kasutada, kui nahk on eriti lõtvunud ja tahetakse silmapilkselt saavutada paremat väljanägemist, või kui nahk on väga närtsinud. Sedasama mõju võib muuseas saavutada külma veejoaga, mis on suurepäraseks iluvahendiks. Selleks vajame ainult väikest, liukuvat pritsi, mille võib saada vähesel rahal eest igast majapidamistarveteärist. Tugev juga sellest pritsist juhitakse mõned korrad, umbes kaheksa korda, üle naha kortsunud kohtade, näiteks ninajuurest kuni suunurkadeni ja vastupidi. Väsimus ja ülepingutus ilmnevad naha kortsude süvenemises ja teravnemises. Sellisel veega naha eest hoolitsemine mõjub mitte ainult elustavalt, vaid rikastab ka nahka veega. Kortsude teravaks muutumist tuleb otsida nimelt nahakoe veepuudusest.

Pärast kasulikku näoloputust tuleb tarvitada päeva jaoks kreemi, mille nahk ahnelt vastu võtab. Meie nahk on elastne. Kui meie tahame, et kreem nahasse tungiks, siis ei tohi meie hõõruda ega suruda, vaid peame selle töö loovutama nahale. Tähendab, meie paneme kreemi kergelt näole ja alles vähe aja pärast algab nahamassaaž, millel on eriline tähtsus igapäevase naharavi suhtes.

Massaaživõtted olenevad naha musklikiudude sihist. Kui meie silume musklikiudude sihis, siis on nahk pingul ega tekita mingit vastupanu. Tuleb hoiduda naha üleliigsest venitamisest.

Massaaži peavõtted on rahustusvõtted (võte 1 ja võte 2). Ärritusvõtted panevad teatud kohad nahal võnkuma ja need võnkumised kanduvad üle teistele nahaosadele, mis just otsekohe pole puudutatud massaažist. Näomassaaž, mis igal hommikul ette võetakse, ei tohi kauem kesta kui 5 minutit. Igale ärritusvõttele, mida viis kuni kümme korda korratakse, järgneb rahustusvõte, et saavutada jälle normaalseisundit.

Lõpuks klopitakse nagu röske vatitükiga ja määratakse siis teda kokkutõmbava kreemi või näoveega. Kokkutõmbavalt mõjuvad hapud ained. Seepärast võib kasutada ka sidrunimahla või äädikaga segatud vett. Normaalse nahk sisaldab loomult juba hapet, mis nahka kaitseb välise mõjude eest. Kui nahk on korralikult eelolevaks päevaks varustatud, võib kahjutult ka puudrit ja puna tarvitada. Nii ei tungi värvaine ega puuder pooridesse.

Kokkutõmbavate ainete tarvitamine on tähtis suurte pooridega naha juures, mis palju rasva eraldab. Paljud inimesed kannatavad sellise naha juures laienenud pooride, põletike ja vistrikite all.

Rasvase naha eest peab eriti hästi hoolitsema, et vältida ärrituste mõjul suurenevat rasva eraldumist. Abinõud liiga rasvase naha vastu oleksid väävliseep ja pärm. Pärm juhib nahasse puuduva vitamiini.

Peamine tähtsus seisab naha puhtuses, mis aitab vältida põletike levimist. Vistrike tuleb reeglipäraselt välja pigistada. Seda saab kõige paremini ja puhtamalt teha ostetava vistrikupigistajaga, aga ka täiesti puhtate, alkoholisisaldusega sõrmede surumisega. Nahka ei tohi kunagi küünite vahel pigistada, kuna seega surutakse soonesed kergesti pealmisele pinnale, mistõttu tekivad punased plekid.

Laialdaselt levinud on ka liiga kuiv nahk. Siin aitab naha hõõrumine läätsa- või oajahupudruga, tomati- või kurgimahla, misjärel lastakse sel tükk aega mõjuda ja loputatakse siis külma veega üle. Nii hakkab nahk aja jooksul jälle töötama. Kõrgustikupäikes- ja päikeskiirtega peab kuiva naha juures olema väga ettevaatlik.

Üldmaksvusega näpunäiteid liiga rasvase või liiga kuiva naha jaoks saab vaevalt anda, sest iga inimese ebanormaalselt töötava naha eest peab individuaalselt hoolitsema, kuigi välised nähtused on ühesugused.

Võte 1. Üks käsi surub nahka meelekohal, teine silub üle lauba, kusjuures väike sõrm libiseb kergelt üle silmalauade. Sellise massaažiga saab otsmik peopesaga tugevat surumist.

Võte 2. Käed juhitakse vahelduvalt kaares külgedelt lõua alla ja käesilub silub lõua alt tahapoole. Parema käsi tuleb vasakult, vasaka käsi paremalt.

Võte 3. Põskede võnkumine. Sõrmetestega silutakse tugevasti ja kiiresti lõua juurest meelekohtade sihis põskede alumine osa ülespoole.

Võte 4. Nina-voltide väljatriikimine. Nina juurest väljudes teeb neljas sõrm kortsul liigutuse, mis sarnaneb võttega number 6. Liigutust korratakse neli korda. Tähtis on, et liigutus lõpeks ülal põse sihis vetruvalt.

Võte 5. Hõljutamine silmanurkades. Kiire liigutus. Kiire liigutus hõljub ülespoole. Seda toimitakse ühe, kõige rohkem kahe sõrmega, kuna nahk on meelekohtadel väga õrn ja tundlik.

Võte 6. Kokkutõmbava näovedelikuga niisutatud vatt võetakse kummagi käe kahe sõrme vahele ja klopitakse sellega ühtlaselt nagu. Seda klopimismassaaži ei sooritata sõrmedega ega mingi muu abinõuga.

Pilte „tõusva päikese maalt“

Paremal: Jaapani nooruse lemmikmänguse. Paremal keskel: Meeleoluline pilt Jaapani iluaiast. Paremal all: Kodukaunistamist lilledega tuleb õppida põhjalikult. Vasakul ülal: Kaugele sädeleb pühamäe Fuji' lumine kroon. Vasakul all: Kirjutamine nõuab suurt vaeva.

Juhan Pahlbärk

Julged merisõitjad

Juhtus niisugune lugu, et keset kõige toredamat sõidulusti läks paat ümber. Süüdi oli vana paks Väädik, kaupmees Säreverest, kes hakkas, asja ees kolmandat taga, nii suure võbinaga naerma, et kallutas paadi ühele küljele ja seal siis me kõik vees puristasimegi.

See oli kohutav silmapilk. Proua Väädik karjus, härra Tääk karjus, mina karjusin ja härra Väädik tegi nii imelikult jämedat häält, et vähemalt minu hirm tõusis kahekordselt. Kisendasime kõik appi, saputasime ja puristasime, lained löid üle pea kokku. Aga kaldal ei kõndinud ühtki inimest, ühtki laeva ei sõitnud mööda. Jube katastroof.

Äkki jäi härra Väädik vait. Tegi imelikke liigutusi, ajas enese kõhust saadik veest välja. Ja müristas siis, nii et pilved taeva all võpatasid:

„Hurraa, siin on ju madal! Jalad põhjas!“

Seda me ei lasknud enesele kaks korda öelda. Proovisime: tõesti, vesi oli vaid kõhust saadik. Ajasime endid püsti, ainult proua Väädik kisendas edasi ja hakkas uppuma. Viimasel minutil saime temalegi põhja jalge alla, kuigi läks tükk aega, enne kui suutsime selgeks teha, et istume madalal ja pole mingisugust olulist põhjust äraappumiseks.

„Eheh,“ ütles härra Tääk ja naeris pisut nagu üleolevalt, „mul oli kohe selge, et on madal. Kallas on ju nii lähedal ja siin kõnni igal pool enne verst maad, kui saad vee üle põlvi.“

„Miks sa siis röökisid ja jalgu alla ei võtnud?“ küsis härra Väädik tigidalt.

„Röökisin?“ lahutas Tääk käsi, „mina röökisin? Sa olid vist hirmust nii segane, et nägid viirastusi. Ma niisama nalja pärast puristasin veidi. Kangesti tore oli näha, kui siputasite kõik surmahirmus.“

„Aga miks te minust siis kinni hoidsite?“ küsis proua Väädik.

„Kuidas, armuline proua?“

„Kahe käega krabasite mul jalast kinni. Tirisite vee alla. Ainult nina sain veest välja upitada. Aga mu süda naeris sees, sest olgu nii sügav kuitahes, ujun välja igalt poolt. Isegi teid oleksin vedanud jala otsas kaldale. Kalarannas ujusin kord kaks kilomeetrit ja siis oli veel kõva torm.“

„Mina olen kord ujunud kolm kilomeetrit ja — säärsaabastega,“ kinnitas härra Tääk.

„Eheh,“ põristas naerda härra Väädik. „Sa ei seisa ju vee pealgi! Nägin küll, kuis paristasid nagu vana kana, kel suled lahti.“

„Vana kana? Kuidas sa seda mõtled?“ vihastas Tääk.

„Mõtlen, nagu ütlen!“ sõnas Väädik. „Mul olid ju põlved juba põhjas, kui vaatasin, kuidas sa röökisid, nagu elus vanapagan. Ähäh, sai aga nalja!“

„Sa kisendasid ju appi kui hullumeelne — kust sa selle nalja siis võtsid?“ punnis Tääk.

„Minu pärast ole mureta,“ võttis Väädik ulja tooni, „mina olin noorest peast esiujuja ja vetelpäästja. Võin olla viis tundi vee peal ja kui tahan, siis veel rohkemgi. Siin pesukausis minusugune ei saagi uppuda, isegi kõige parema tahtmise juures mitte.“

Mina olin vait kogu aja. Alles lõppeks ütlesin:

„Kaua me siin sumistame. Lükkaks õige paadi õiget pidi või?“

Paati aga enam ei olnudki. Kaugelt-kaugelt paistis ainult raasuke musta asja. Lained olid oma töö teinud.

„Taevast halasta!“ kiljatas proua Väädik.

„Ah!“ löi härra Väädik uhkelt käega, „las läheb. Siit kõnnime ju jala kaldale. Küllap hiljem paadi kätte saame.“

„Oleks nüüd natukenegi vett, siis näitaksin, kuidas ujutakse,“ sõnas Tääk kahetsevalt.

Kõik imetlevad Teie juukseid!

Nende loomulik läige, lainete paenduvus ja soengu püsivus kutsuvad esile Teie sõbrataride vaimustuse.

Sarnased kaunid juuksed omandate peale pesemist **seebita** ja **alkaalita** Schwarzkopf "Ekstra-Mahe" daga! See vahend ei erista ebameeldivat "lubjaseepi", seda inetut, hallikat korda juustel, vaid laseb ilusal läikel täielikult mõjule pääseda! Juba esimene katse näitab Teile sedal! "Ekstra-Mahe" sobib igale juuksele. Blondiinidele on olemas erisort "Ekstra-Blond", mis annab juustele kauni kuldläike.

Käepärased ja mugavad tarvitada on vedelad Schwarzkopf Ekstra-Mahe ja Ekstra-Blond, samuti seebita ja alkaalita.

SCHWARZKOPF EKSTRA-MAHE
Jagame täiesti alkaalita mõju!

Valmistaja: Lab. S. Schneider, Tallinn.

„Võtaksin teid turjale ja paari tõmbega oleksingi kaldal,“ oli proua Väädik samuti uhke.

„Hakkame siis minema,“ ütlesin mina. „Kaua siin ligineda?“

Võtsime julged sammud sisse. Proua marssis kõige ees, rind uhkelt püsti. Ja kõige esimesena ta kadus ka vee alla.

Jäime tummalt seisma. Ega saanud enne midagi öelda, kui proua ilmus uuesti vee peale, koledad kisendamised suus.

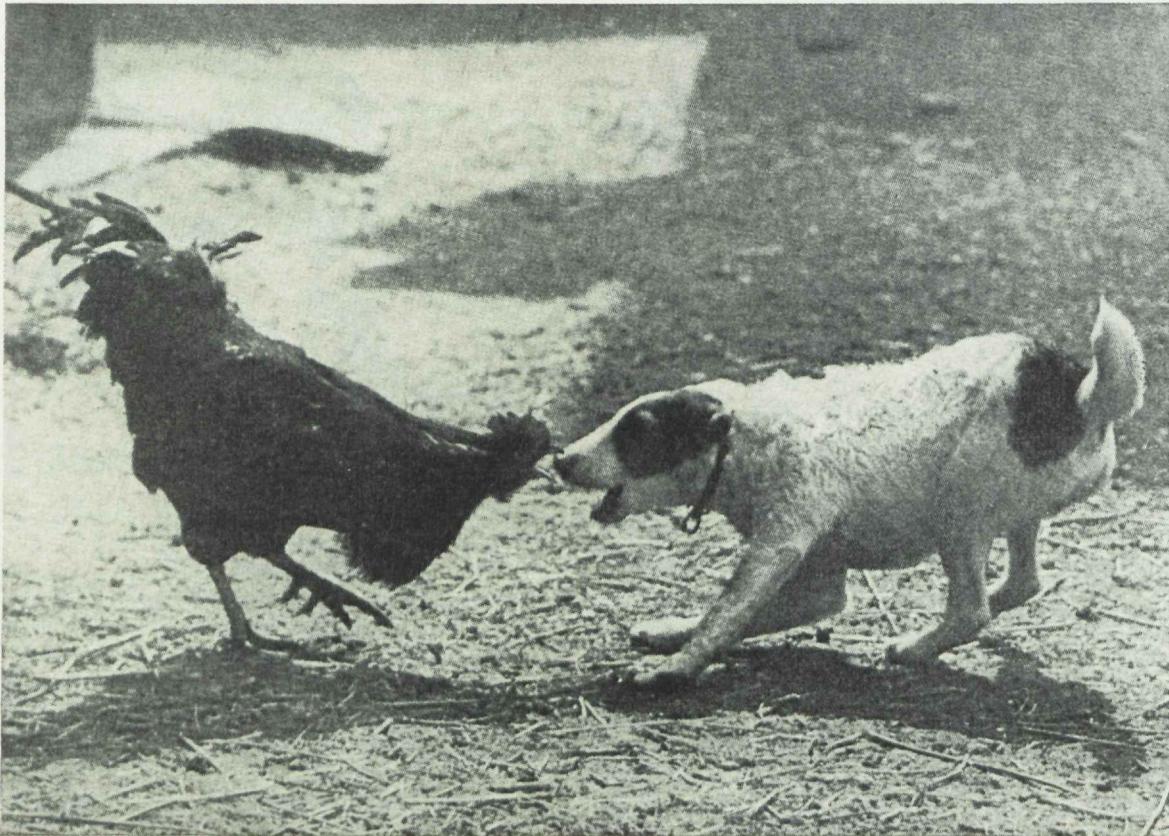
„Aaappiii!“

Saime ta kuidagi põhja peale välja tirida. Vaiksel nohisedes proovisime siis järele ja tegime jalaga kaabates põhjaloodimist. Selgus, et oleme meeleheitlikus seisukorras: ümberringi oli sügav vesi, paat oli sattunud madalikul uppi minema.

Nüüd olime kõik vait. Keegi ei rääkinud midagi. Ei see, kes oli ujunud Kalarannas kaks kilomeetrit, ega see, kes oli mühistanud säärsaabastega veel pikema maa. Ka vapper esiujuja ning vetelpäästja oli tumm.

Nii seisime ja ligunesime. Kuni lõppeks närvid ei pidanud vastu ja panime kõik ühel nõul torud ranna suunas hüüdma.

Vastu õhtut märkas keegi rannamees julgeid merisõitjaid ja tuli paadiga järele. Pärast seda pole ma näinud ei Väädikuid ega härra Tääki. Küllap nad siirdusid paikadesse, kus on avaramad veed ja kus ei pruugi sulistada nagu supikausis.

TÜLI

Kas naine on rasketöoline?

Tihtiipeale naeratab mõni abielumees pilkavalt, kui ta naine kaebab öhtul väsimuse üle. „Mis sul siis päev läbi nii teha oli? Selle natukese talitust teed sa ju muu seas!“ Võib-olla oleks üsna õpetlik ja ka tervislik niisugustele abielumeestele anda lugeda statistilisi andmeid veendumiseks, et nende naised ei tööta koduses majapidamises mitte „niisama muu hulgas“, vaid et nad on — rasketöölised. Kained arvud panevad enam uskuma, kui seda suudavad elavad sõnad!

Perenaine, kellel on korraldada kahetoaline korter, seega küllalt väikene, teeb aasta jooksul ära suure tüki tööd. Tulemused on otse uskumatud, kuid ega kiri ei valeta. Seal seisab must valgel, et perenaine veedab köögis 1400 tundi aastas. Esimesel vaatlusel otse maailmarekord! Sealjuures on arvestatud väga napilt: ainult kaks keetmistundi päevas, kuna enamikult perenaine töötab köögis palju enam tundisid. „Õhtuks jalad päris õhetavad,“ kaebab ta, ja tihtiipeale ei suuda ta isegi enesele anda aru — millest? Vastus: sellest, et ta oma majapidamises käib aastas ära vähemalt 1800 km, see on üheksa korda Tallinna ja Tartu vahelise maa. Seda ta muidugi ei usu isegi. Pole ime, et jalad siis põlevad.

Või jälle nõudepesemine — 700 tundi aastas, 500 tundi kallist aega tolmupühkimiseks. Näib, et kui perenaine tahab oma koduste töödega jõuda valmis, peaks päev olema pikk mitte 24 tundi, vaid 48 tundi. Aja nappuse ületab praktiline perenaine mitut tööd korraga tehes.

Teaduslik psühhotehnika instituut on välja arvestanud täpsa jõuhulga, mille perenaine tarvitab ära oma igapäevases majapidamises. „Hobuse jõu“ peale ümberarvestatult on arvud uskumatud. Juba hommikul vara algab naine rasketöölisena: 100 grammi kohviubade jahvatamiseks teeb ta 2,5 minuti jooksul 350 käeringi, hobusejõududes ümberarvestatult $\frac{1}{50}$ h. j. Küürutamised, nagu pesemine, küürimine, triikimine jne., nõuavad erilist jõukulutust. Küürutamine näiteks nõuab 60% enam jõudu kui istumine ja 25% enam kui seismine. Suurt jõukulutuse kokkuhoidu saavutatakse mitmesuguste tööde tegemisega istudes. Arvestamata on siin jäetud päeva jooksul teostatavad tõstmised.

Istub naine õmblusmasina taga, on tema jõukulutus üheväärne 6-kilogrammilisele raskusele, koogitaigna hõõrumisel 24 kg, kohvijahvatamisel 18 kg, triikimisel 26 kg, kuna suure pesu pesemine nõuab niisama suurt jõukulutust, kui päev läbi kanda enese turjal 30-kg raskust.

Paljud vähikud majapidamise jõukulutuses vaatavad mitmesugustele praegusaja moodsatele tehnilistele töökerkenduse meetoditele ja abinõudele kui laiskuse edendajaile. Ei, need kergendused võimaldavad ainult perenaise liigse jõukulutuse kokkuhoidu, ja ärge muretsetagu — perenaise osale langeb sellele vaatamata veelgi küllalt „hobusejõudusid“.

Olge ettenägelik!

Puhkusel viibides ei ole alati ilmad **päikesepaistelised**, vahel on ka mõni päev **külm ja vihmane**. ● Sellisel päeval tunnete kindlasti suurt igavust. ● Et sellest hoiduda, tellige endale aegsasti **KATRIN HOLLANDI** põnev armastusromaan

Kes raamatu hinna kr. 2.— sisse maksab „Mareti“ posti jooksvale arvele nr. 2201, neile saadetakse raamat saatekuludeta kätte.

„Südamete mäng“

Tarvitate juba NIVEA-HAMBAPASTAT!

Juba esimesel katsel veendute tema ebaharilikus mõjus. Hambad muutuvad hiilgavalt valgeks ja omandavad võluva läike. NIVEA-HAMBAPASTA hävitab ka bakterite mõjul moodustuvad suuhapped — kõigi hambarikete põhjustajad — ja tagab seega ilusad ja terved hambad. Ostke juba homme tuub NIVEA-HAMBAPASTAT ja veenduge selles ise.

Hinnad: 50 s. ja 75 s.
Werner Mehks, Tallinn

356

Kuidas hoolitseme linoleumi eest?

Linoleum ei esita hoolitsemise ja puhastamise suhtes erilisi nõudeid. Igapäevane pühkimine on vist iga perenaise meelest endastmõistetav. Kes soovib enam teha, see võtku ka niiske lapiga üle, kuid ilma loike jätmata! Seebivee puhul, mis on vajaline ainult siis, kui linoleum on väga mustaks saanud, tuleb puhta veega üle loputada. Tarvitada tohib ainult parimat sorti neutraalset tuumseepi. Kuum vesi, rasvaseebid, nuuskiiritus, bensiin ja kõik kanged puhastusvahendid on linoleumi vaenlased.

Õlivärvi ja õlivärviplekke eemaldatakse linoleumist tärpentiniga. Roosteplekke ja tindiplekikesi saab kõrvaldada peene mirlapiga ettevaatlikult hõõrudes, kui pisut linaseemneõli peale valada, misjärel loputada kohe puhta veega. Korrapärane poonimine on kasulik, see annab linoleumile sõbraliku ilme ja pikendab ühtlasi tema iga. Poonimisvahend tuleb õhkõhukeselt peale määrada ja põhjalikult laiaili hõõruda. Siis lasta kergesti kuivada, misjärel poonimisharjaga üle harjata ja pehme lapiga läikima hõõruda. Kirjut linoleumi tuleks ainult harva poonida, milleks kunagi mitte tarvitada vedelat, vaid ikka kõva poonimisvahendit. Linoleumi ei tohi õlitada.

Suurtes ehitistes puhastatakse linoleumi kõige paremini saepuruga, mida niisutatud värvitu vahaõliga. Kui segu on maha riputatud, pühitakse ta jälle kokku ja eemaldatakse ühtlasi tolm ja mustus.

Linoleumkatte parimaks seismiseks, heaks välimuseks ja vastupidavuseks omab suurimat ja otsustavat tähtsust aluspinna hoolikas väljatöötus. Aluspind peab olema tugev, tasane, sile ja kuiv, missugused omadused ta peab säilitama normaalse tarvituse viisi juures.

Aluspinna järeleandmise tõttu tekib linoleumkattes paratamatult lohke või koguni pragusid. Kui aluspind pole sile, järgneb muhkude ja kõrgendike kiirem kulumine. Aluspinna niiskus võib mõjuda lahustavalt kleepainele, tekitada muhke ja rakke ning hävitada aja jooksul terve katte.

Äsja linoleumiga kaetud põrandat võib kasutama hakata alles siis, kui kleepaine on juba külge võtnud. Siis on soovitatav linoleumkatet kõige esiteks korduvalt külma veega üle võtta ja hästi kuivaks hõõruda. Mööblilalad ei kahjusta ainult vaipu, parkett- ja tavalisi puupõrandaid, vaid ka linoleumi. Teravate nurkadega mööbliesemetele tuleks ikka alused alla panna. Teravnurksed toolilalad tuleksid lasta ümmardada, sest ikka leidub inimesi, kes ei oska vahet teha tooli ja kiiktooli vahel.

Aluspinnad, mis ei taha hästi kuivada, tulevad enne katmist isoleerida. Enne katmist tulevad ruumid mustusest ja

tolmust hästi puhtaks pühkida, aga mitte niiske lapiga üle võtta. Külma ilmaga kangestub linoleum; siis peab teda enne mõned päevad hoidma ruumis, kus on vähemalt 20° C järgi soojust.

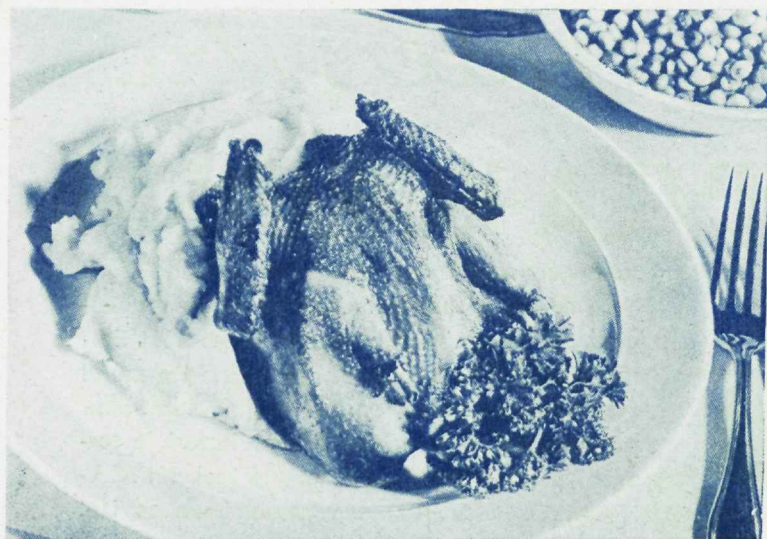
Kuna linoleum paisub katmisel kleepaine ja põrandaniiskuse tõttu, on soovitatav iga meetri kohta 1 sm võrra linoleumi rohkem juurde lõigata. Linoleumi tuleks võimalikult pikka aega enne katmist lahtiselt hoida. Järgnevalt tõmmatakse laiad paigale ja hõõrutakse või valtsitakse servadest käelause kinni. Servad jäetakse sentimeetri võrra vahele. Liitekohad paistavad vähem silma, kui laidade suund on akna poole. Kui kitt on kuiv, tulevad liitekohad ühtlaseks lõigata, kinni kleepida ja plaatidest või liivakottidest vajutise alla panna.

Kui igemed annavad verd

Liiga kõva hambaharja tarvitades, võivad veristuda ka terveimadki igemed — olles lihtsalt kriimustunud. Pehmem hari ja hellem käitlemine toovad sel puhul kiiresti paranemise.

Veidi teissugune on lugu, kui igemed hakkavad verd andma juba kergemagi puudutuse juures. Igemete värv ei vasta siis ka enam tervetele igemetele omasele helepunasele värvile. Tihti on igemed tollal lillaka värvinguga, kusjuures ääred on paistes. Siin on tegu haiglase nähuga, põletikuga, millel võib olla väga mitmesuguseid põhjusi. Võib olla tekkinud tugev kiht hambakivi, mis ärritab igemeid. Põhjuseks võib olla niisamuti hammaste üldine hooletussejätt, mille tagajärjel tekib põletikke. Süüdi on mõnikord ka sisehaigused, nagu näiteks suhkruhaigus. Toitumine mängib tähtsat osa, kusjuures hambaarst koos sisehaiguste arstiga määrab dieedi, mis ühes peapõhjuse ravimisega kõrvaldab ka sellega kaasunud haigusnäht. On olemas terve rida ametialalisi haigusi (nüüd õnneks enam mitte nii palju kui ennem, sest vabrikuhügieen seisab juba kaunis kõrgel järjel); nii võivad elavhõbedaga, vosvoriga ja teatud värvidega tegelevad töölised kergesti saada igemehaigusi.

Eespoolsest järgneb, et see igemehaigus võib olla tingitud nii mitmest tegurist, et ei maksa alati jääda lootma tuntud abivahendeile — vesinikülhipendiga või kumelitega loputamisele. Neid tuleb esialgu küll tarvitada, aga kui asi ei parane, on tungivalt soovitatav minna hambaarsti juurde, kes määrab haiguse põhjusele vastava ravi.

Mooritud kanapoeg kartulipudru ja värskete hernestega

MOORITUD KANAPOEG KARTULIPUDRU JA VÄRSKETE HERNESTEGA

Puhastatud kanapojal siduda jalad niidiga ja asetada tulusse võisse, misjärel teda igalt poolt pruunistada. Lisada vähehaaval juurde vett ja moorida kaane all kuni ta on pehme. Tõsta vaagnale kartulipudru juurde. Herned keeta soolvees ja valada siis pruuni võiga üle. Kastmele lisandada võid ja 2—3 spl. hapukoort.

TÄIDETUD VASIKALIHARULLID

Õhukesed, klopitud lihaviilud riputada üle soola ja ingveriga ning määrada riivjuustu ja tomatipüree seguga. Järgnevalt rullida kinni ja siduda. Pruunistada igalt poolt tuluses võis, millele lisandada veidi vett ning hapukoort, ja hautada pehmeks. Süüa kartulite ja peedisalatiga.

VASIKAMAKS ÕUNTE JA SIBULATEGA

Maks lõikuda viiludeks ja riputada üle soola ning pipraga, kasta jahusse ja praadida kiiresti palavas võis või rasvas mõlemalt poolt pruuniks. Õunad lõikuda õhukesteks viiludeks ja praadida võis pehmeks, misjärel nad asetada maksatükkidele peale. Ringi asetada pruunistatud sibulärõngad. Anda lauale keedetud kartulite või kartulipudrugaga.

HAUTATUD TOMATID JUUSTUGA

Tomatid õõnestada ja täita juustukuupidega. Asetada keedunõusse, kuhu lisada 1—2 spl. võid ja 2 spl. kuuma vett, katta kaanega ning hautada 10—15 min. Süüa lihatoitude juurde.

KALA KAUNVILJAGA

1 l värskaid herneid keeta vähese vee ja võiga pehmeks, lisada juurde veidi jahu, maitseks soola ja peenendatud petersellilehti. Asetada vaagnale kalatükkidega, mis soolvees keedetud ja luudest puhastatud. Süüa kartulitega.

SUITSU- VÕI SOOLAHEERING KARTULISALATIGA

Heering puhastada ja lõikuda pikuti ribadeks. Keedetud kartulid lõikuda viiludeks ja asetada vaagnale. Valada üle hapukoorega, millele lisandatud peenendatud soolaseeni. Heeringaribadele asetada peale tomativiile ja peenendatud tillilehti. Anda õhtusöögiks.

KIRSID KREEMIS

Kividest puhastatud kirsid asetada klaasidesse või kausikestesse ja riputada kergelt suhkruga üle. Kirssidele võib peale valada vanilli- või puuviljakreemi.

Vanillikreemi valmistatakse järgmiselt: nõu asetatakse kuuma vee katlasse, siis pannakse nõusse ¼ l piima, 2—3 muna, 2—3 spl. suhkrut, vanilli ja klopitakse hästi paksuks. Lisatakse juurde 3—4 lehte kuumas vees sulatatud želatiini ja valatakse üle kirsside. Lastakse tarduda.

Puuviljakreemi valmistamise korral võetakse piima asemel ¼ l mõnd puuvilja- või marjamahla. Ka vanill jääb ära.

VÄRSKE AEDVILJAVORM

Ained: kartuleid, 3—4 tomatit, ½ l herneid, rohelisti ube, porgandeid ja seeni.

Aedvili puhastada ja asetada kihtimisi keedunõusse. Peale valada niipalju parajalt soolatud lihaleent või kuuma vett, et aedvili oleks peaaegu kaetud. Lisada juurde 1—2 spl. võid ja kuumutada kaane all 30—40 min. Süüa prae juurde või õhtul eritoiduna.

Mitmekesiseid

Tänapäeva köögis on tomatid saanud peaaegu vältimatuks. Leidub vaevalt veel toitu, millesse teda juurde ei lisata, kui teda aga vähegi saadaval on. Sellest pole kuigi palju aega tagasi, kui teda üldse ei tuntudki, kui ta kuulus kallimate delikatesside hulka. Nüüd, millal tomateid juba saada võib ja nad palju maitsevamad ning tervislikumad on, kui see võõramaa puuvili, mis pooltoorelt meie juurde teele saadetud, peaksime tomateid sööma võimalikult palju.

Tomateid võime kasutada niihästi teiste toitude maitsestamiseks kui ka rikkalikus vahelduvuses iseseisva toiduna. Neil on pealegi see paremus, et nad väga kiiresti küpsevad ja end nii keedetult, hautatult kui ka toorelt valmistada annavad. Nad sobivad seetõttu oivaliselt igasuguste kiirtoitude valmistamisel ja jääkide kasutamisel. Oma suure vitamiinisaldusega, millest säilib kaunis silmapaistev osa ka kuumutatud või sissetehtud tomatis, osutuvad nad meie toitmisel väga väärtuslikuks.

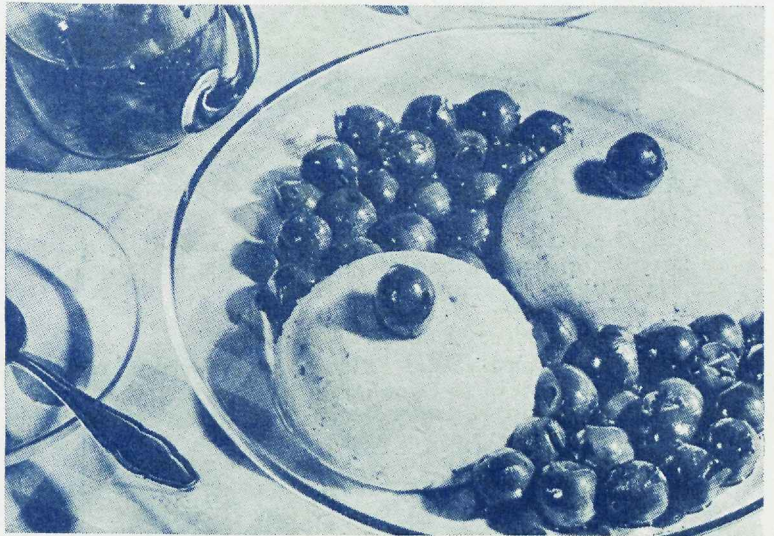
Kel röst on, see ärgu unustagu kõigi röstitavate kala- ja lihatoitude juurde praadimisrauale lisamast mõneks minutiks mõningaid tooreid tomateid. Nii valmistatuna on nad eriti maitavad.

Iseseisva toiduna tunneb iga perenaine muidugi tomatisuppi, mida vana harjumuse järgi valmistatakse enamasti riisiga, mille juures riis supile ühtlasi enam sagedust annab. Katsuge aga järgmine kord tomatisuppi valmistada kruupidega, viimased maitsevad just tomatisupis eriliselt hästi. Igatahes tulevad kruubid juba eelmisel õhtul ligunema panna ja tasasel tulel hästi pehmeks lasta paisuda.

Oivaline on ka tomati-, nuudli- ja kalapuding. Selleks keedetakse nuudlid nagu harilikult soolvees, vala-

Värske aedviljavorm

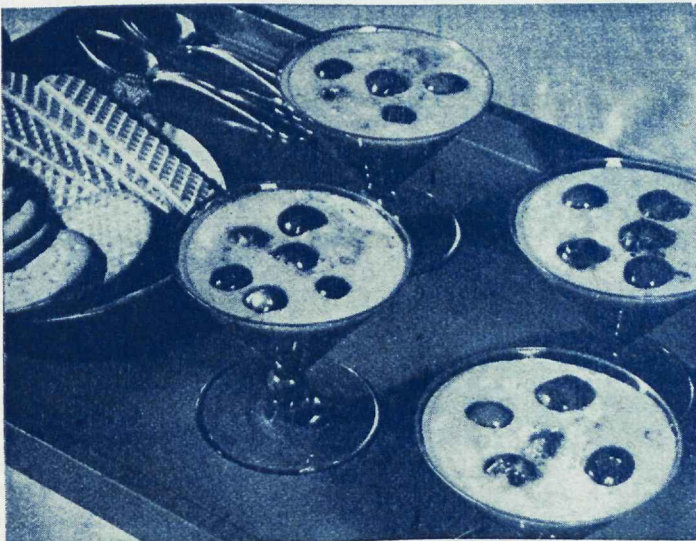
Riisivorm kirssidega

tomatitoite

takse külma veega üle ja pannakse kõrvale. Kala vabastatakse nahast ja luist, tükeldatakse ja keedetakse väheses vees rikkaliku rohelise ja juurviljaga. Kalakeeduleem kurnatakse edaspidiseks tarvituseks. Mõned ilusad küpsed tomatid hautatakse pehmeks, aetakse läbi sõela ja segatakse vähekeese jahuga. Segule lisatakse juurde kalakeeduleem ja valmistatakse tasasel tulel paksuvõitu tomatikaste. Nüüd täidetakse pudingivorm vaheldumisi nuudlite, kalatükikeste ja tomatikastmega ja keedetakse vees umbes tund aega. Väga head on ka seentega täidetud tomatid. Selleks aurutatakse vajalisel määral puhastatud, peeneks lõigatud seeni võis väheses riivitud sibula ja riivleivaga. Lõpuks segatakse massi hulka üks rebu ja täidetakse õõnestatud tomatid, asetatakse nad tulekindlasse vormi või vormikestesse, tipitakse võipalakesed peale ja küpsetatakse ahjus lühikest aega.

Kartulid, mis iseendast ei ole ju kuigi maitavad, omandavad, kui neile tomatit juurde lisada, niisamuti palju huvitavama maitse. Näiteks leiaks üldist tunnustust kartuli- ja tomativorm, mille valmistamine keedetud ja masindatud kartuleist ning toorelt läbi sõela aetud tomateist, segades hulka leotatud ja masindatud saia, riivsibulat, munakollast, soola, pipart ja lõpeks munavalget ning küpsetame tulekindlas vormis.

Analoogiliselt võib valmistada kartuli- ja tomatikükikesi. Tomateil eemaldatakse sisu ja seemned, hakatakse koos sibulaga peeneks ja segatakse kartulipudru hulka, lisades juurde muna ja nii palju jahu, et annab taigat vormida. Vormitakse meelepärast kuulikesed või koogid, paneeritakse või veeretatakse niisama jahus ja praetakse või keedetakse sügavas rasvas. Salatiga koos moodustavad need küdikeseid oivalise roa.

Kirsid kreemis

RIISIVORM KIRSSIDEGA

Ained: $\frac{3}{4}$ l piima, 100 g riisi, 1 tl. vanillisuhkrut, 20—30 hakitud mandlit või päkliktuuma ja 3 muna.

Riis keeta ühes vanillisuhkruga, piima 15—20 min. (keemaminekust arvates). Munavalge lüüa kõvaks vahuks. Kuumale pudrule segada kiiresti munakollased, vahustatud munavalge ja hakitud mandlid ning kuumutada tugevasti ümber segades 2 min. Tõsta väikestesse vormidesse ja lasta jahtuda. Anda lauale suhkrustatud kirssidega marjamahlagaga.

MAGUSTOIT KOHUPIIMAST JA PUUVILJAST

$\frac{1}{2}$ kg värsket kohupiima hõõruda 100 g või, 3—4 munakollase, suhkruga ja 2—3 spl. koorega vahule. Asetada kihtimisi suhkrustatud marjade või toore, õhukesteks viiludeks lõigatud suhkrustatud puuviljaga klaasvaagnasse ja asetada jahedasse.

LILLKAPSAVORM SINGIGA

Lillkapsas keeta soolvees pehmeks ja tükeldada. Singikuubid või prae ülejääk asetada vormi keskele ning tõsta peale keedetud lillkapsas. 2 spl. võist, 1 spl. jahust, kapsakeeduveest ja 2—3 spl. hapukoorest keeta kaste, maitsestada riivitud juustu, pipra ja soolaga, segada juurde 2 munakollast ja 2 vahustatud munavalget ning valada vormi. Peale riputada riivsaia ja võitükikesi, misjärel ahjus üle küpsetada.

GULAŠ SUPILIHAST

Viiludeks lõigatud sibulad pruunistada võis või rasvas, lisada juurde veidi küüslauku, majoraani, köömneid, sinepit, tomativiile või püreed ja kuupideks lõigatud supiliha. Hautada 5—10 min., maitsestada soola ja paprikaga ning lisada juurde veidi lihaleent. Küüslauk välja võtta, 3—4 viinivorsti viiludeks lõigata, gulašile juurde lisada ja veel mõni minut keeda lasta.

TÄIDETUD LAMBAKÜLG

Paraja suurusega lihatükil ribikondid välja tõmmata ja täita saadud avaused sibula ning tomativiiludega. Praadida mõlemalt poolt pruuniks, lisada juurde veidi vett või lihaleent ja hautada kaane all pehmeks, vähehaaval vett juurde lisades. Kastmele lisandada veidi jahu ja 2—3 spl. hapukoort.

SEGASALAT

Segasalatiks tarvitatakse väikesi kurke, herneid, rohelisti ube, lill- ja õiskapsaid, porgandeid, pihlakamarju, salatisibulaid, tomateid jne. 3—4 kl. veiniäädika kohta maitseaineid: 10 tera pipart, veidi ingverit, veidi muskaatõisi, 4 nelki, maitse järgi soola ja suhkrut ja umbes niipalju või veidi vähem vett, kui äädikat.

Aedvili puhastada, peenendada ja keeta üksikult poolpehmeks aurust või väheses vees, misjärel jahutada. Kurgid ja tomatid lasta seista väheses soolaga.

Asetada kõik ained kordamisi nägusalt purkidesse. Äädikas keeta 5 min. maitseainetega, kinnikaetult ja kallata jahtunult purkidesse aedviljale peale, nii et vedelik täiesti üle ulatuks. Purk sulgeda tsellofaaniga või pärgamendiga. Mõne päeva pärast kallata vedelik uuesti keedunõusse ja keeta 5 min. Jahtunult jälle aedviljale peale valada, misjärel purgid sulgeda ja jahedas kohas alal hoida. Salat võib olla asetatud ühte suurde või mitmesse vähemasse purki. Viimane moodus on siiski praktilisem, kuna kinniseotud purgis hoidub salat paremini alal, kui juba kord lahtivõetud purgis.

Hea nõu on kallis

Puu- ja aedviljahoidised õhukindlates purkides

Et õhukindlates purkides säilib puu- ja aedvili hästi, mitte kaotades oma head maitset ja aroomi, siis on leidnud nimetatud säilitamisviisi palju poolehoidu.

Kõik puuvili, mida kavatakse tarvitada vekkimiseks, peab olema värske, terve ja täiesti kõrgevärtuslik.

Puuvili ja marjad hoitakse alal nõrgas suhkruvees, aedvili aga nõrgas soolvees (1 l vee kohta $\frac{1}{2}$ tl. puhast soola). Aedvilja enne purkidesse asetamist keeta 2—5 min. nõrgas soolvees ja asetada siis ühes leemega purki.

Puuvili ja marjad pesta, lasta nõrguda ja asetada tihedasti purkidesse. Öunu ja pirne võib soovi korral koorida ja tükeldada. Ploomidel võtta kivid välja. Puuvili asetada purkidesse eraldi või ka kõiki segi.

Suhkur ja vesi keeta 5—10 min. (1 l vee peale võtta umbes 1—2 kl. suhkrut) ning valada jahtunult purki puuviljale või marjadele. Purke ei tohi mitte väga äärteni täis panna, vedelik peab ulatuma 2—3 sm üle puuvilja. Purgid, kaaned ja kummirõngad peavad hästi puhtad olema. Sulgemisel purgiääred, kummid ja kaaned hästi kuivatada ning vedruga kinnitada. Purgid asetada nüüd aparati, kuhu valada vett kuni purkide $\frac{3}{4}$ kõrguseni. Järgnevalt katta kaanega kinni, asetada soojamõõtja kohale ja keeta marju tasasel tulel 75° juures 15—20 min., puuvilja 90°—100° juures 20—30 min. ja aedvilja 100° juures 1—1½ tundi. Aparaadid puudumisel võib kuumutamist sooritada ka harilikus laia põhjaga katlas. Kui keemisaeg täis, tõsta keedunõu tulelt, võtta kaas ära ning lasta jahtuda. Jahtunult pühkida purgid pealt kuivaks ja kontrollida, kas kõik purgid on kinni. Kui mõni on lahti jäänud, siis ääred, kumm ja kaas hästi kuivaks pühkida, peale asetada ja uuesti keeta 10—15 min.

Järgmisel päeval veel kord purke kontrollida ja nad jahedasse hoiuruumi asetada.

Enne purkide avamist hoida purki kaanega allapidi mõni minut soojas vees, siis saab purki hõlpsamini avada.

Suuga hingamine on ebatervislik

Suu lahtihoidmine pole üksnes näotu, vaid ka ebatervislik, kuna sissehingataav õhk küllaldaselt ettevalmistust ei saa. Ainult ninas on terve rida keerulisi käike, kus välisõhk pikkamisi niiskub ja soojeneb. Nina limanaha kattede puhastab õhu bakteerist ja tolmust. Nina limanahk mõjub ka filt-rina. Püütud mustus saadetakse ninalimaga tagasi välja. Kui suur tähtsus on välisõhu soendamisel, peaks selge olema juba suurest temperatuurivahest kopsusoojuse — mis on umbes 38 kraadi C järgi — ja väga kõikuva välisõhutemperatuuri vahel. 2-kraadise külma juures oleks see vahe 40 kraadi, 10-kraadise külma juures 48 kraadi ja 5-kraadise juures 33.

Suuga hingamisel puudub see välisõhu ettevalmistus täiesti, sest suu omab ainult seadeldist toidu vastuvõtuks ja peenendamiseks. Külma ja tolm ärritavad suu ja kõri õrna ehitusega limanahka, pealegi aurab suu lahti olles ära palju sülg. Tulemuseks on limanahkade kuivamine ja suukoopa ebaküllaldane isepuhastus sülje kaudu. Selle läbi muutunud pisikutefloora tekitab suus põletikke. Tüütavalt kuiv tunne kurgus ajab rohkem jooma, millega esitatakse kehategevusele ülemääraseid ülesandeid. Ka toidu põhjalik peenendamine ning süljega segamine kannatab suuga hingamisel ning võib põhjustada seedehäireid. Edasi viib suuga hingamine pealiskaudsele rinnahingamisele, mis tähendab kopsude ebaküllaldast tuulutamist. Lastel ja arenevail noortel mõjub krooniline suuga hingamine halvasti keha üldarengule. Hingamislhaste puuduliku toime tagajärjel jääb rinnakorv arenemata. Külma ja sooja õhu kiire vahelduse tõttu kannatavad suuga hingajad mitmeti krooniliste kõri ja hingetoru katarride all.

Suuga hingamist põhjendab peaaegu alati miski takistus ninakoopas. Katsudes ainult läbi nina hingata, lähevad sõõrmed punni ja õhupuudus tuleb varsti kätte. Küsimusse tuleb kurgumandlite suurenemine (lastel väga sagedane nähtus), limanahapoliüübid, nina vaheseina kooldumine ja mõnikord ka kõrge kurgulagi. Viimase tõttu väheneb ninakoopa ruumala tunduvalt. Ajutiselt takistab nina kaudu hingamist nohu.

Kärbsed ja koid

Siniseks värvitud kööki tuleb vähem kärbsed, kui teisevärvilisse.

Tark perenaine paigutab köögiaknale tomatitaimi, kärbsed ei või sallida selle taime lõhna.

Kärbsed võib peletada köögist sellega, et pannakse pliidi tassi äädikaga. Äädikas peab aga nii soe olema, et ta lõhnaks.

Õitsvad leedrikobarad on oivaliseks kaitseks koide vastu, kui neid panna nahk- ja villaste esemete vahele.

Kui kasukaisse riputada tublisti pipart või tubakat, siis ei asu neisse koid.

Et päris kindlasti hävitada vaibas pesitsevaid koid, kastetakse rätt keeva nuuskpiiritusevette, pannakse vaiba pahemale poolele ja triigitakse pikkamisi õige tulise rauaga üle.

Koid ei asu voodipessu, kui pesu vahele panna kuivi seebitükikesi.

Mõnusa lõhnaga koirohi kappidesse: laia kaelaga pudel täidetakse meresoolaga, millele peale valatakse veidi seedriõli.

Tartu näitus 3.-6. septembrini

Septembrikuu esimesed päevad on Tartu linnale säärased, mis toovad kõigisse eluavalduisesse erilise hoo ning tõusu. Nimelt: 3.—6. septembrini peetakse Tartu avaral näituseväljakul järjekordset näitust.

Tartu näitused on viimastel aastatel kujunenud niisugusteks näitusmessideks, millest osavõtt ei piirdu ainult Tartuga ega Tartu maakonnaga, vaid mille kandepind haarab kogu Eestit. Väljapanekuid on tavaliselt kokku tulnud üle riigi ja seetõttu on vaadatavate esemete hulk olnud mitme-palgeline ja iseloomustav kõigile põllumajanduslikele ning tööstuslikele aladele. Ka käesoleva aasta näitus ei ole ses mõttes erand ja töötab ületadagi eelmistel aastatel korraldatud näituste tulemusi.

Tänavusel näitusel tahetakse pearõhk panna eriti loomakasvatusele. Eesti tõuseltsid on siin rakendamas oma töötajajärgi näitlikule pinnale. Kuna viimastel aegadel on meie tõukarja aretamise alal saavutatud mõningaidki tulemusi, siis on huvitav tegelikult näha, kui kaugele siin on jõutud. Meie perenaistele igatahes võivad paljugi huvi pakkuda loomakasvatuse eriarengusaavutised ja need tegelikud tagajärjed, mis sel alal pikkade kogemuste najal kätte võidetud.

Eriti võiks vahest nimetada lambakasvatust ning karusloomade kultiveeringut, millisel alal püütakse eeloleval Tartu näitusel anda võimalikult igakülgne pilt. Siinjuures olgu märgitud kasvõi suurim ja mitmekülgsem villanäitus ühes kodumaa vabrikute poolt tarvitatava villa demonstreerimisega, mis meie perenaist tohiks eriti huvitada.

Kõige selle kõrval on näitusel esindatud rikkalikul määral kõik need alad, mis eesti naist tohiks ülimalt huvitada: käsitöö, riietus, söögisalatused, kodusisustus jne. Eelmiste aastate näitused on andnud kõigis neis üksikküsimusis palju õpetlikku ning teednäitavat ja sedasama võime loota ka eelolevalt näituselt.

Tartu näitused pole viimastel aegadel piirdunud oma linna ning maakonna ulatusega. Nii väljapanekud kui ka osavõtt vaatajakonna suhtes on olnud ülemaaline ja kui arvesse võtta, et selleaastane näitus on Tartus peetud näituste 50. juubelinäituseks, siis võib arvata, et sel aastal huvi kerkib tavalisest suuremaks.

Peab märkima, et Tartu näitustel on õpetlik külg alati sobivalt seotud puhtmeelelahutusliku elemendiga. Nii nüüdki. Rahvapeod, aktused ning muud üritused aitavad suuresti tõsta näitusekülastuste meeleolulisi nõudeid ja on loota, et sedakaudu näituse praktiline tähtsus sobivalt seotakse väärrika ajaviitega.

Mis on migreen?

Migreen erineb teistest peavaludest eriliste sümptomide tõttu, nagu valuhood, ühepoolsus, virvendamine silmade ees ja maohäired — pööritus, oksendamine, isupuudus.

Nende mitmekesiste nähtude ühiseks põhjuseks peetakse nn. veresoonte krampe, mis tähendab aju peente veresoonte kokkutõmbumist, kusjuures tekib lühiajaline, kuid väga tugev ja sageli korduv valuhoog. Viimane ongi migreeni tunnus, vastandina enam tuimale, pidevale peavalule.

Kuigi migreeni vahetevahel ka meestel esineb, on ta peamiselt siiski tüüpiline naistehaigus, mis tihedasti seotud naise kriitiliste aegadega. Varematal aegadel omas ta veidi halba kõrvalmaiku, kui naised teda sageli kasutasid ebameeldivaist kohustusist pääsemiseks, kuna ta polnud kontrollitav ega arsti poolt objektiivselt kindlakstehtav.

Tänapäeval on see teisiti, kus olemas rida objektiivselt uurimismeetodeid ehtsa migreeni määramiseks. Uuemate uurimuste järgi kuulub ta ülitundlike nähtuste hulka, nagu heinanohu, astma, nõgestõbi ja teised, kusjuures on tarvis kindlaks teha aine, mille vastu patsient on ülitundlik. Viimaseid saab patsient välispidiselt, või nad tekivad temas eneses.

Esimeste hulka kuuluvad teatud toitained, nagu mõned rasvad, rosinad, sool. Ülitundlikkust võivad teinekord põhjustada ka eluruumes leiduvad tapetid, suled, villased esemed ja muud.

Teise rühma moodustavad kõik sisesekretoorselt valmistatud ained, kuhu kuuluvad mitmesugused munasarjade, lisaneerude, kilpnäärme ja eelkõige väikese kuid ülitähtsa ajuripatsi poolt ajus toodetud ained, milline pea kõiki kriitilisi nähte saadab naise organismis.

Raseduse korral uriinis massiliselt ajuripatsi hormooni esinedes kaob sellal migreen, milline tõsiasi on kaasa aidanud ka küsimuse lahendamisel.

Need hormoonid muudavad vere happesisaldust ja toimivad mürgina, mis ärritab eriti veresoonte närve. Haigeks-tegeva aine leidmine nõuab rea uurimusi, millised näiliselt pole üldse migreeniga seoses, nagu verepilt, uriin, vererõhe, siis veresuhkru, soola ja lubja määramine, nina läbivaatlus, neerude, sapipõie, naiselike organite uurimine.

Nii suuremas laboratooriumis kiiresti toimuvate põhjalike uurimiste varal leitakse peagu alati sügaval peituv põhjus, mille läbi jõutakse ka õigele ravile. Viimane võib osutada väga odavaks, tasakaalustades peagi tekkinud kulud. On vea põhjustanud teatud aine, siis kutsub tema eemaldamine varsti esile paranemise, nagu on näidanud soolavaene dieet. Happe üliküllusel aitab pikem naatronikuur, kuna happevaesuse puhul tuleb viimast jälle juurde muretseda, millega selektub ka poolehoid vastavaile toitumisele ja süsihappejookidele, mida paljud patsiendid instinktiivselt tarvitavad, saavutades häid tulemusi.

Kohv (koffein), millest koosnevad enamikud migreeni-vahendid, toimib veresooni laiendavalt, niisamuti soojad, harvem külmad, pea- või kuklakompressid, diatermia ja teised kiiritused, mis ei kaota aga põhjust, vaid ainult sümptoome.

Haiguse põhjus pesitseb organismi konstitutsioonis ja on koguni päritav, mille tõttu arst teda täielikult kõrvaldada ei saa, püüdes vaid „süüdlase“ leidmise järel reeglipäras-tada orgaanfunkttsioone.

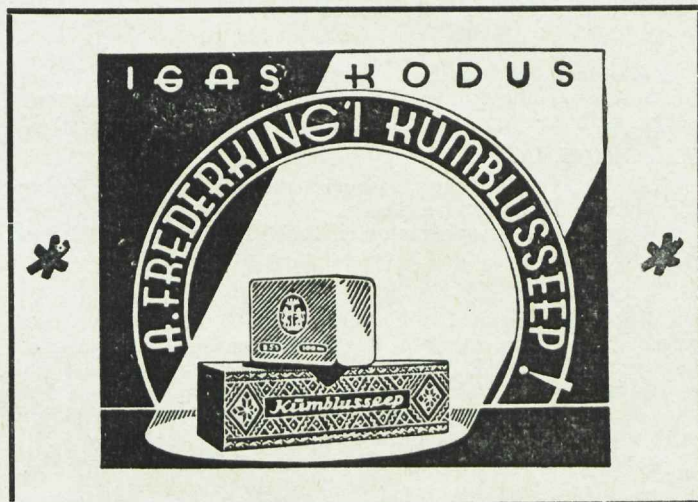
Jgasuguseid vedusid ja kolimisi

VEOAUTOGA
ja väljasõite sõiduautoga

võtab vastu **J. Ustal**
Tartus, Liiva t. 1-5, telef. 18-48

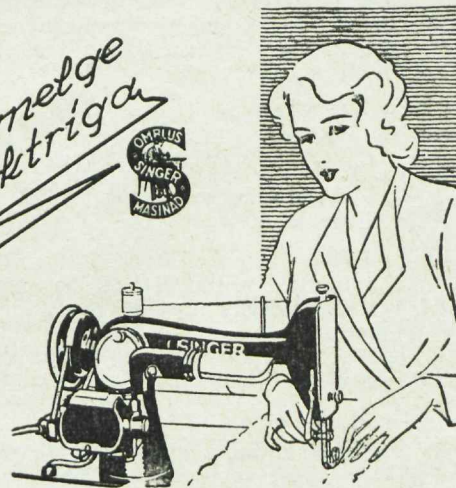
Järgmised aastatellijad said priipääse E. Põllumeeste Seltsi 1937. a. näitusele:

1. Prl. L. Raukas, Palamuse.
2. M. Hunt, Laiuse piimaühing.
3. L. Tootsi, Elva.
4. Leida Vool, Ahja.
5. Prl. L. Prima, Puka.
6. Prl. O. Treumuth, Tartu.
7. Aliide Ots, Jõgeva, Mõisaküla.
8. A. Posti, Kastre-Võnnu.
9. Pr. Paas, Alatskivi.
10. H. Kalda, Tartu.
11. H. Paas, Mõniste.
12. Ly Poomann, Veriora.
13. Liisel Leik, Viljandi.
14. Pr. J. Pirn, Pedja, Kärde.
15. K. Kreismann, Mäetaguse.
16. Pr. A. Polli, Kudina.
17. L. Peri, Taevaskoja.
18. Aino Raudsepp, Vastse-Kuuste.
19. A. Kaldvee, Torma.
20. Elly Talimaa, Tallinn.
21. Pr. V. Kook, Kallaste.
22. Hilda Keert, Raadi.
23. Prl. M. Kiudusk, Rápina.
24. Prl. Irene Palgi, Võru.
25. Leida Pruus, Krüüdneri.

SINGER

Õmmelge elektriga

„Deniit“

Teie küsite -

MEIE VASTAME

Küsija Kohtla-Järvelt.

1. Kogu kasvamisaja jooksul tuleks tomateid kasta 3—4 korda rammuveega. Muidu tunnevad taimed tarvidust kastmise järele ainult põua korral, kui maa liiga kuivaks kipub minema.

2. Kui kapsataimedel on tõugud juurtel sees, siis paremaks päästmisvahendiks on sublimaadilahusega kastmine. Lahuse valmistamiseks võetakse 30 l veele 20 g sublimaati ja valatakse igale taimele umbes $\frac{1}{3}$ l.

Lia.

Kaitsest päikeskiirte vastu leiata kirjutise „Maret“ nr. 5 s. a. Naha liigne pleegitamine pole soovitatav, kuna seega võib saavutada mõnikord sootuks laigulise naha.

Küsija H. A.

Andmete saamiseks masseerimiskursuste kohta pöörduge Tervishoiu Peavalitsuse poole.

Kosmeetilisi operatsioone teeb Tallinnas dr. Krause, Pikk tän. 36.

Lugeja K. H.

Soovitame kiiremas korras pöörduda esiteks kurguhaiguste arsti poole, misjärel laske end ka sisehaiguste arstil läbi vaadata, sest kirjeldatud tundemärkide järgi pole võimalik haigusi kindlaks määrata. Väikese lapse emana hoolitsege rohkem oma tervise eest, kuna Teie kurguhaigus võib ehk ka lapsele nakkav olla.

V. K.

Paelussiga infitseeritud kalad pole söögikõlvulised.

Saima Tartust.

Soovitame veresoonte laienemise kui ka rindade korrieerimise suhtes pöörduda Tartu ülikooli haavakliiniku poole, kust saate vastavat nõu ja võimaluse korral ka abi.

Mai Tartust.

1. Sageli väsivad silmad seetõttu, et nägemisvõime on kahanenud. Soovitame pöörduda mõne silmaarsti poole.

2. Rindade arenematusel kohta leiata vastuse „Maret“ nr. 3 küsimuste osas.

Lugeja Iisakus.

Peske pead sabadilliäädikaga.

Lugeja A. S.

Reuma ravimiseks soovitate pöörduda Tartus professor V. Vadi poole.

E. L. Tapal.

1. Soovitame Teil osta E. Silla majapidamisõpetuse, sealte leiata näpunäiteid mooside keetmiseks ja ka palju retsepte taimetoitude valmistamiseks.

2. Käesolevast numbrist leiata värviliste pilude ja setu motiividega nägusa linakese. Monogramm asub muustrilehel.

Lugeja Rakverest.

1. Paljudes kodudes ei jäeta praegusel moodsal ajal patju päevaks üldse voodisse, vaid paigutatakse kappi, kasutades patju ainult magamiseks. Patjade suurus tuleks teha vastavalt voodi laiusele ja arvestades ka harjumust magada suurel või väikesel padjal. Üsna paras suurus oleks umbes 70×80 sm, kuid võib teha ka päris nelinurkseid patju. Täiesti sulekindel on õhuke vahatatud riie (just selleks otstarbeks), mille peale panna mõni värviline padjakotiriie. Kuid ka tihe pesuriie (pleekimata purjeriie) sobib sisemiseks kotiks, millele asetada siis padjakotiriie.

2. Kauasest tarvitamisest mustaks muutunud sulgi pesta sooja vihmavee ja seebilahusega. 10 l vee peale panna 2—3 spl. sulatatud seepi. Sulatatud seep valmistada järgmi-

selt: 1 kl. vett ja 100 g riivitud seepi lasta segades keema kerkida, siis kallata kivi- või klaasnõusse ja segada juurde 1 kl. külma vett, mis teda selgitab.

Suled läbi pesta kahe seebise veega. Vesi ära valada sõela abil. Kolmanda samasuguse veega keeta tasasel tulel umbes 20—30 min. Jahtunult läbi pesta ja sooja puhta veega loputada. Lasta sõelal nõrguda ja kuivatada soojas ahjus. Pärast asetada puhtale pinnale keeva vee auru kohale, kus nad kergeks ja uduseks muutuvad. Lasta veel kuivada, ajada kotti ja kloppijaga hästi läbi kloppida.

Me ta.

Rinnahoidja lõike avaldame augustikuu numbris, juulikuu muustrileht oli juba koostatud.

Kui soovite

oma kehakaalu vähe
alandada

— siis katsetage kord tunnustatud Kissingeni allikasooladest ja taimseist ekstraktist valmistatud

*Boxbergeri Kissingeni
lahjastamistablette.*

Perenaised!

Konserveerige aegsasti marju, aed- ja juurvilja Weck-, Rexpurkidesse ja hoidispudeleisse! Kõik abinõud selleks soodsalt saadaval

A./S. D. MIRWITZ & POJAD

TALLINN

Estonia pst. 13, tel. 304-61
Tartu mnt. 13, tel. 306-81

TARTU

Raekoja t. 6, tel. 3-83
Kivi t. 21, tel. 3-84

„MARET“ ilmub kord kuus ühes muistri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külge kr. 120.—, viimase kaane seesmine külge kr. 100.—, viimase kaane välimine külge kr. 150.—. $\frac{1}{4}$ lehekülge sisuosas kr. 200.—, $\frac{1}{2}$ lehekülge kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruuki lehekülgedel kuulutusi ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetuse ja talituse: Tartus, Ülikooli 25, telef. 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 20. juulil 1937. a.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

HEAD KODUMAA
VILLAST RIIET

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE.
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NOUANNE MÖÖBLIRIIEDE VALIKUL.

Mööbliriie kavandid prl. Anniita Ooste'lt (Obst)

KÕRGES KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA IGAS VARVIS

JUTERIET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses. OSTETAKSE MAALAMBA VILLU

Villa- ja värvimistööstus «Ekstra»

TARTUS,
Narva tn. 49, telef. 10-07

A. TRÄSS

TALLINNAS,
Suur Tartu maantee nr. 8

MEIE LONGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak
Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi
Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann
Paides L. Rästas, telefon 107

Petseris S. Martsen
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Saarse
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka
Rakveres, Lai tän 13, L. Leinfeldt

Narvas, Joala tän. 26, E. Stern
Valgas, Kesk tän. 11, Firma „Amro“
Türi A. Rumvolt
Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp

LASTELEHT

on vanem ja sisukam noorsooajakiri

„Lastelehe“ toimetamine on täielikult reorganiseeritud

„LASTELEHE“ toimetajaks on tuntud lastekirjanik KARL ADER, kaastöolisteks on paremad ja tunnustatumad Eesti lastekirjanikud, nagu: K. A. HINDREY, J. JAIK, J. PARIJÕGI, J. ORO, A. RAAG, M. PUKITS, R. KAMSEN, J. VAHTRA, J. SÜTISTE, E. HIIR ja palju teisi. „LASTELEHT“ on rikkalikult ja huvitavalt illustreeritud.

Toimetus ja talitus: TARTU, Ülikooli tänav 21, telefon 80.

Tellida iga postiasutise kaudu.

Hind kr. 2.40 — aastas, 1/2 aastat — kr. 1.20.

Iga tubli tüdruk ja poiss loeb „LASTELEHT“

Suvipuhkus on alles siis täiuslik,
kui Teil on lugemiseks

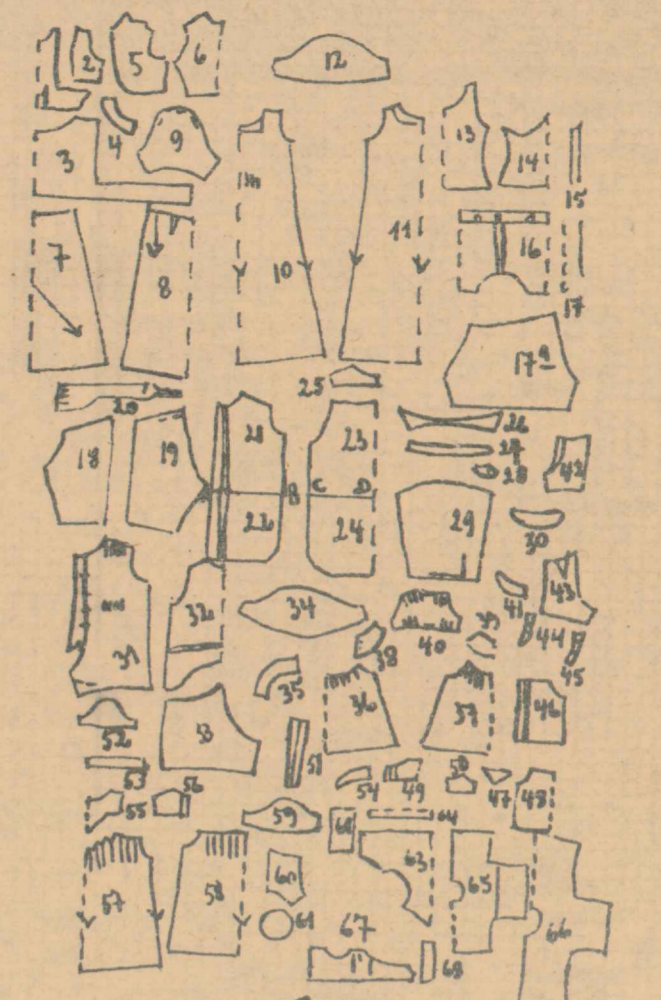
Vallatu Magasin nr. 3

Valitud, põnev sisu ja head pildid

on «Vallatu Magasini» hüüdlauseks

112 lk., neist hulk vasesügav- ja klišeetrükis · Hind 50 senti · Müügil kõigis neis
müügikohtades, kus kuukiri «Maret»

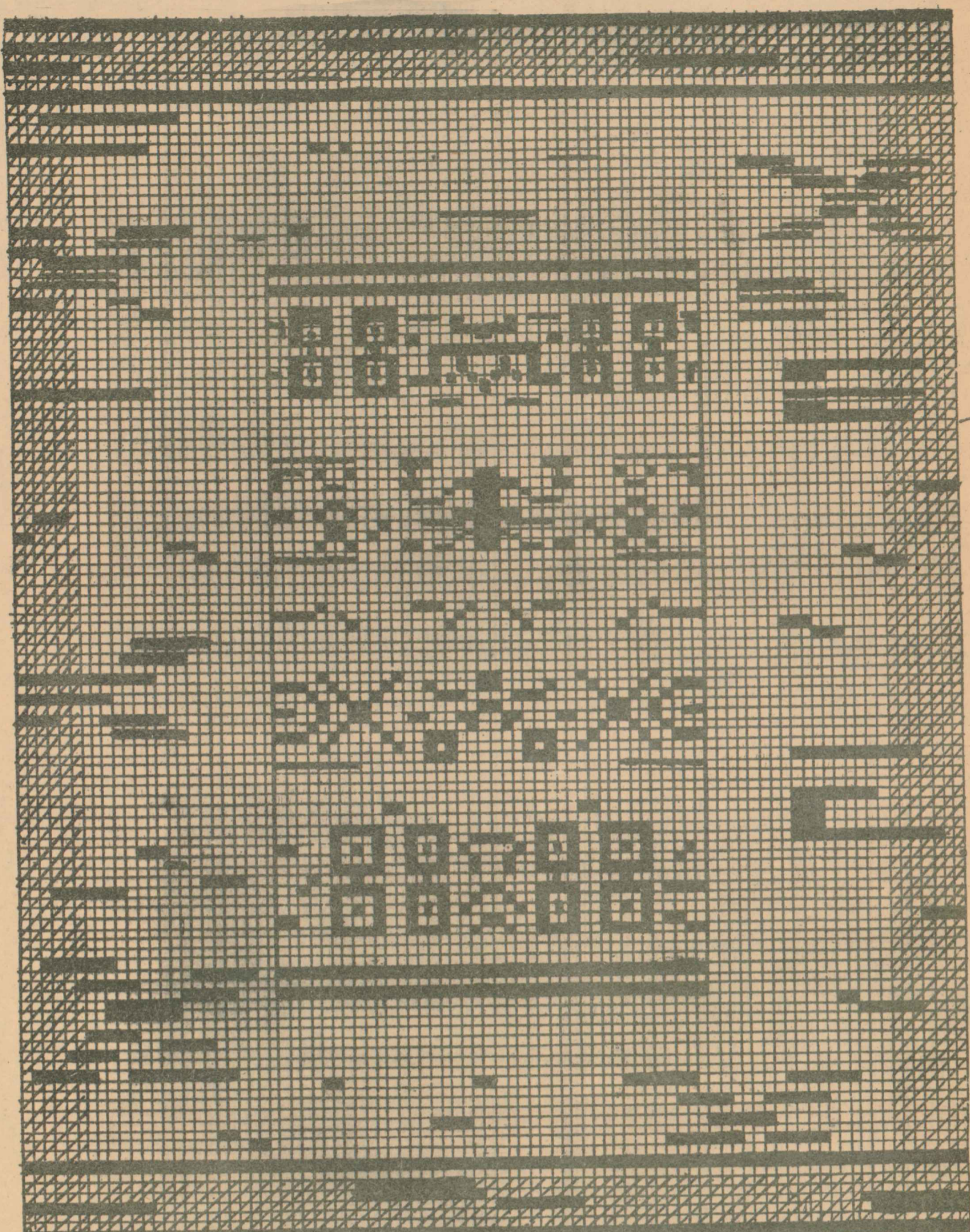

Maret

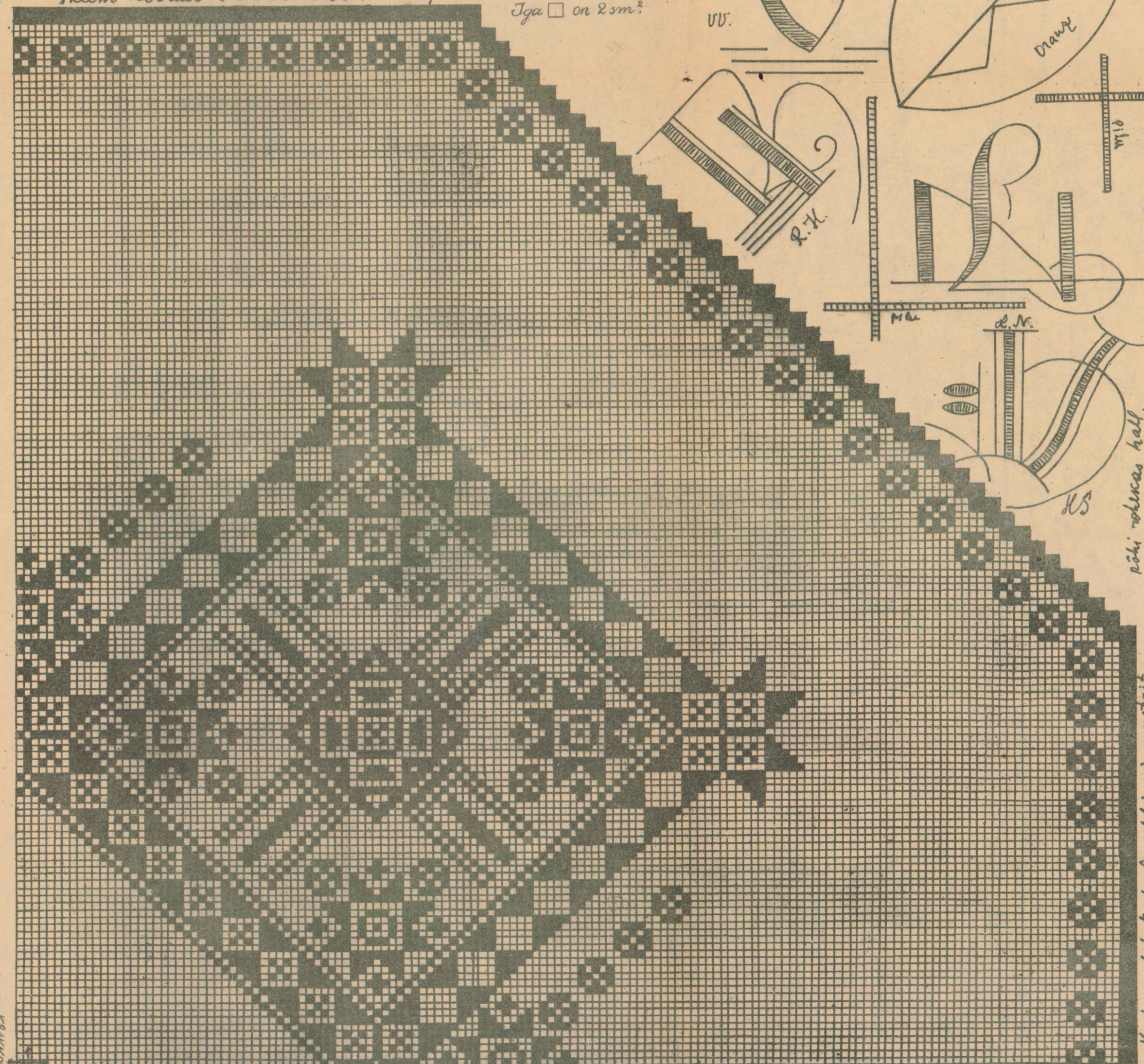
Naiste ja kodude kuukiri.
**JUULIKUU LÕIKE- JA MUSTRI-
 LEHT 1937. A.**

- Lõige I. Moefoto nr. 3. Kleit rinnatüüp. 92 sm.
- 1. Estitüki põhivorm
- 2. Esipoole küljeosa
- 3. Plisseeritav vest
- 4. Krae
- 5. Boleroo esipool
- 6. Selg
- 7. Seeliku esilaid (viilu ristidest lõigata)
- 8. Seeliku tagalaid
- 9. Varrukas
- Lõige II. Heegelpasaga öösärk, rinnatüüp. 88 sm.
- 10. Esilaid
- 11. Selg
- 12. Varrukas
- Lõige III. Meeste supeltrikoo nr. 244.
- 13. Estitükk
- 14. Selg
- 15. Olapael
- 16. Püksi osa
- 17. Teiskorõõselt sissepandav kill
- Lõige IV. Meeste spordipüksid nr. 246. Vöö ümb. 78 sm.
- Lõige V. Meeste aiuspüksid nr. 249. Vöö ümb. 88 sm.
- 18. Esipool
- 19. Tagapool
- 20. Vöö
- Lõige VI. Meeste päevasärk nr. 250, krae nr. 39.
- 21, 22. Estitükk (lilla)
- 23, 24. Selg (lilla)
- 25. Selja passe
- 26. Krae
- 27. Kaelus
- 28. Kinnitusrühm
- 29. Varrukas
- 30. Mansett
- Lõige VII. Puhvvarrukatega lapse mängupüksid 4-5-a. nr. 256.
- 31. Estitükk
- 32. Selg
- 33. Püksi tagapool
- 34. Varrukas
- 35. Krae
- Lõige VIII. Ummarguse passega 3-4-a. tütarl. kleit nr. 261.
- 36. Esilaid
- 37. Tagalaid
- 38. Esipasse
- 39. Seljapasse
- 40. Varrukas
- 41. Krae
- Lõige IX. 1-2-a. poisi üllkond nr. 262.
- 42. Püksi esipool
- 43. Püksi tagapool
- 44. Kinnise äär
- 45. Nööpide äär
- 46. Pliusi estitükk
- 47. Tasku klapp
- 48. Selg
- 49. Esipasse
- 50. Seljapasse
- 51. Pliusi kinnise äär
- 52. Varrukas
- 53. Mansett
- 54. Krae
- Lõige X. Imiku müts ja kleit nr. 271. Kleiti pikendades võib ka ristimiskleidiks kasutada.
- 55. Esipasse
- 56. Seljapasse
- 57. Kleidi esilaid (pikendada)
- 58. Kleidi tagalaid
- 59. Varrukas
- 60. Mütsi estitükk
- 61. Pöhi
- 62. Pööratav äär
- Lõige XI. Mähispüksid nr. 273.
- 63. Püksi pool osa
- 64. Vöö
- Lõige XII. Imiku särk nr. 276.
- 65. Pool särki lõiget
- Lõige XIII. Imiku jakk nr. 275.
- 66. Pool jaki lõiget
- Lõige XIV. Lapse plihk nr. 277.
- 67. Plihu pool
- 68. Olapael

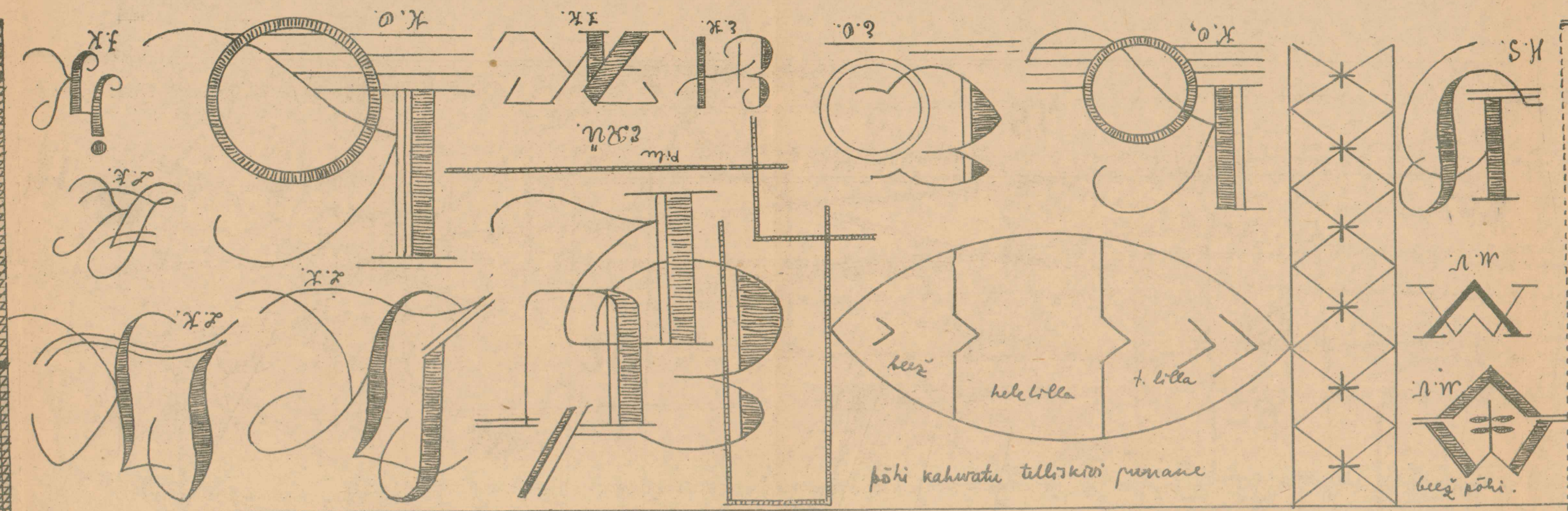
Mustrilehel asuvad:
 1. Suure heegeldatud lina muster
 2. Värvilise tikandi ja plüdega lina muster
 3. Kootud vaiba muster
 4. Kootud lina skeem
 5. Aplisseeritud sohvapada muster
 6. Monogramme

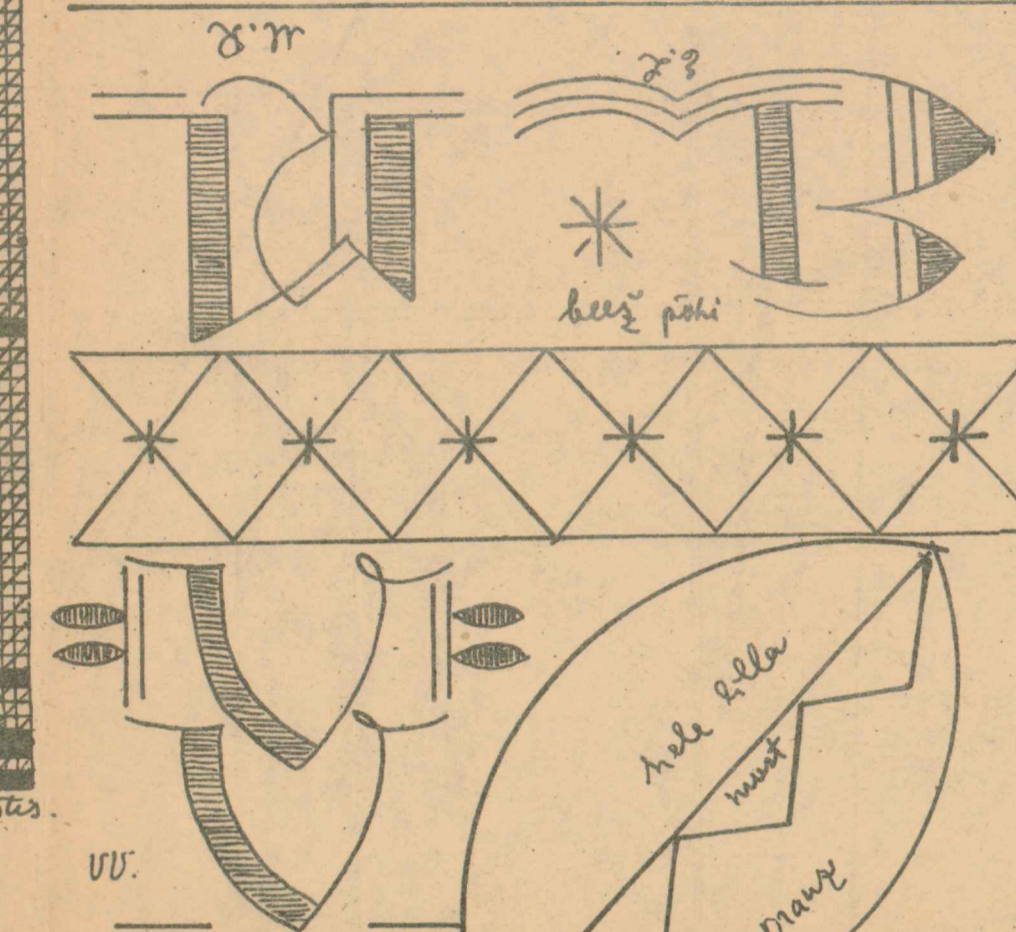
Skem kootud värbale. Värvide kirjeldus on antud tekstis. Iga $\square$ on 2,5cm.

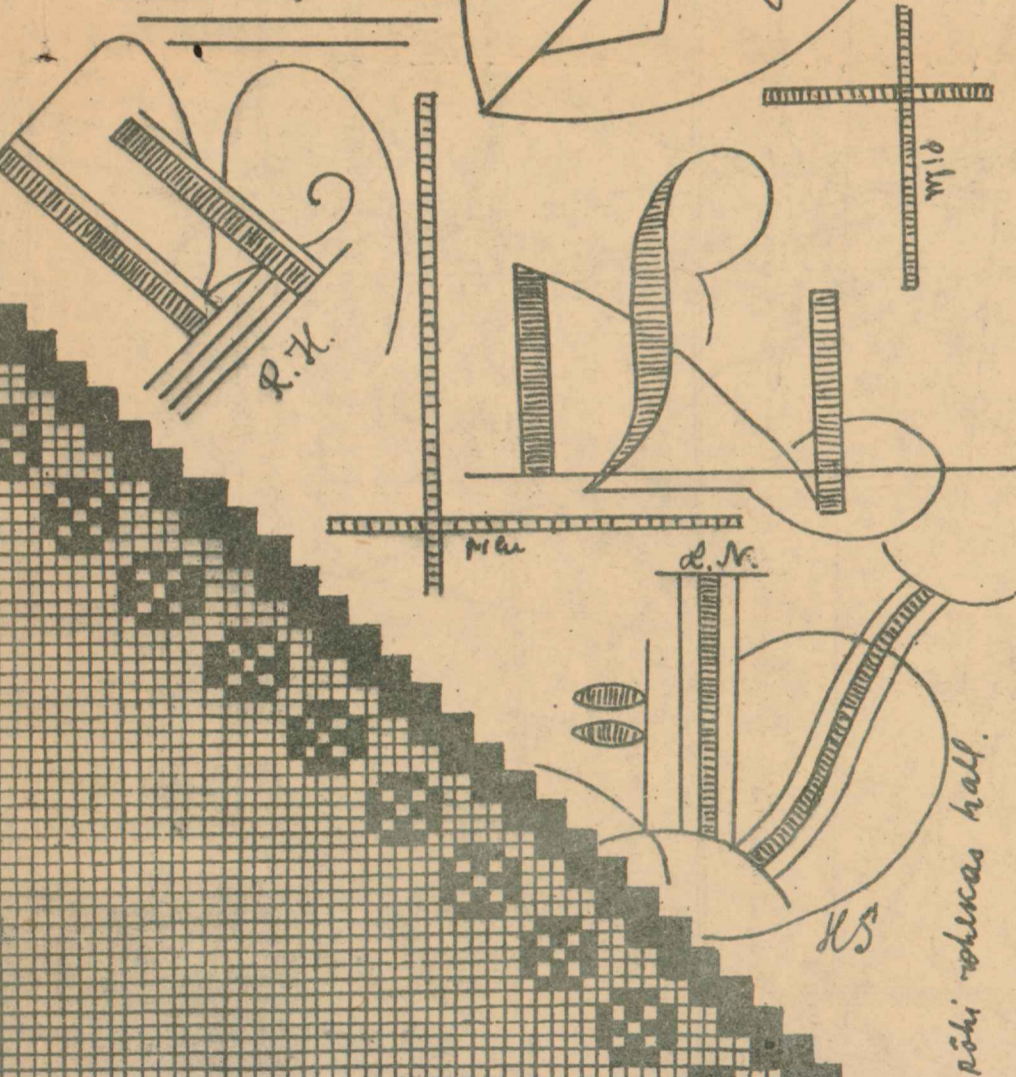
4 heegeldatud laudlinas muster.

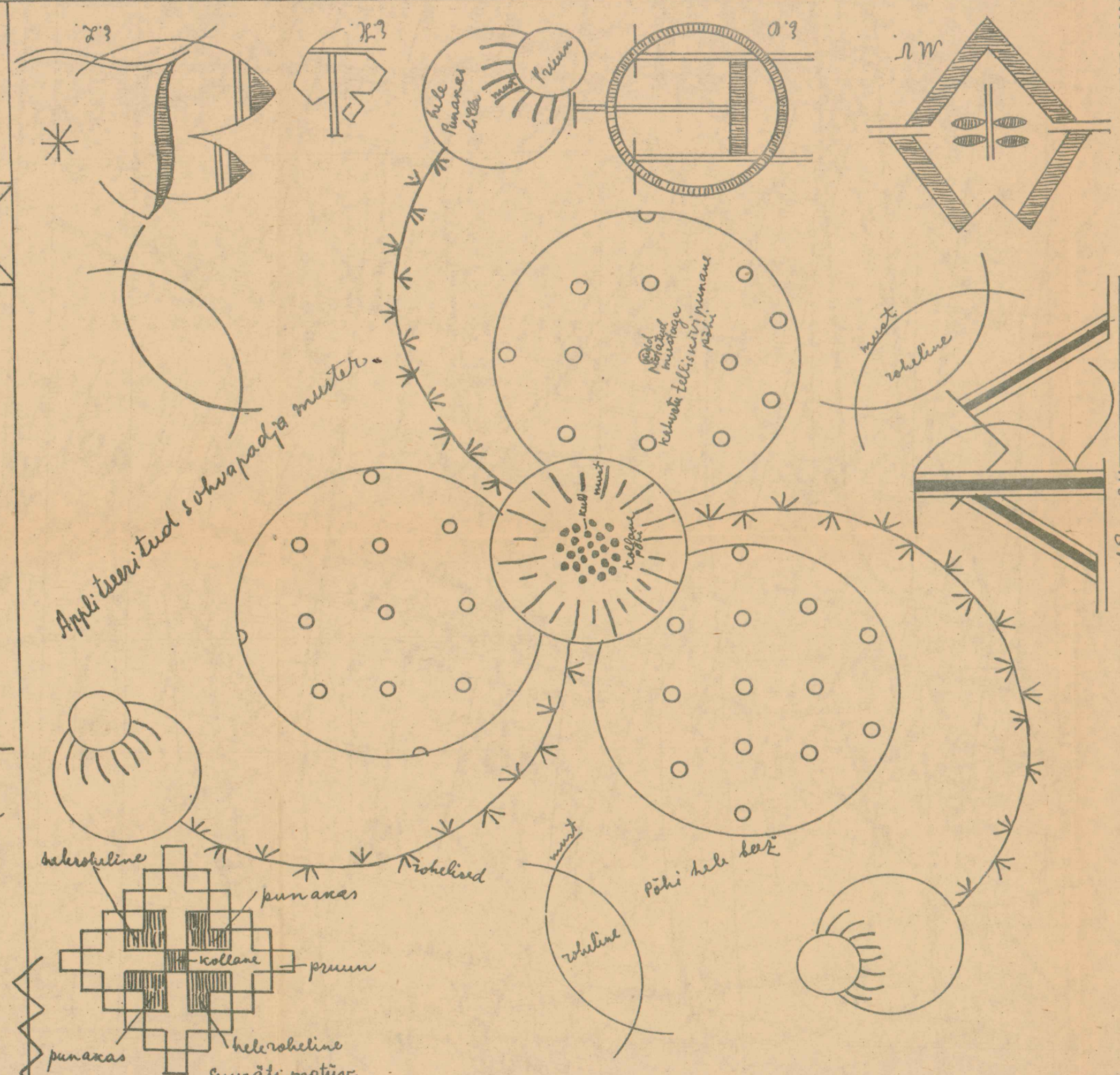
põhi kahvatu telliskivi punane

beez põhi

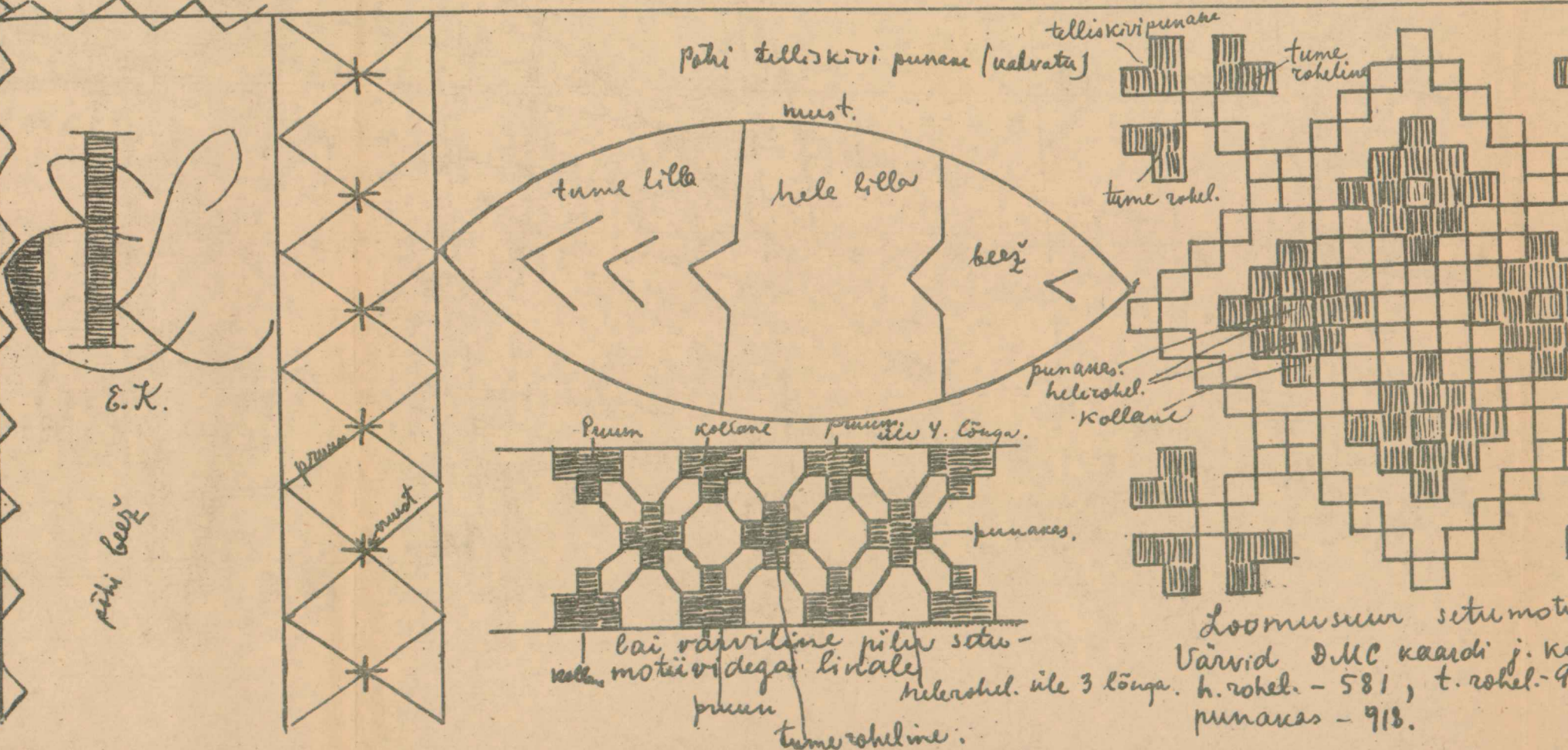

põhi vahras hall.

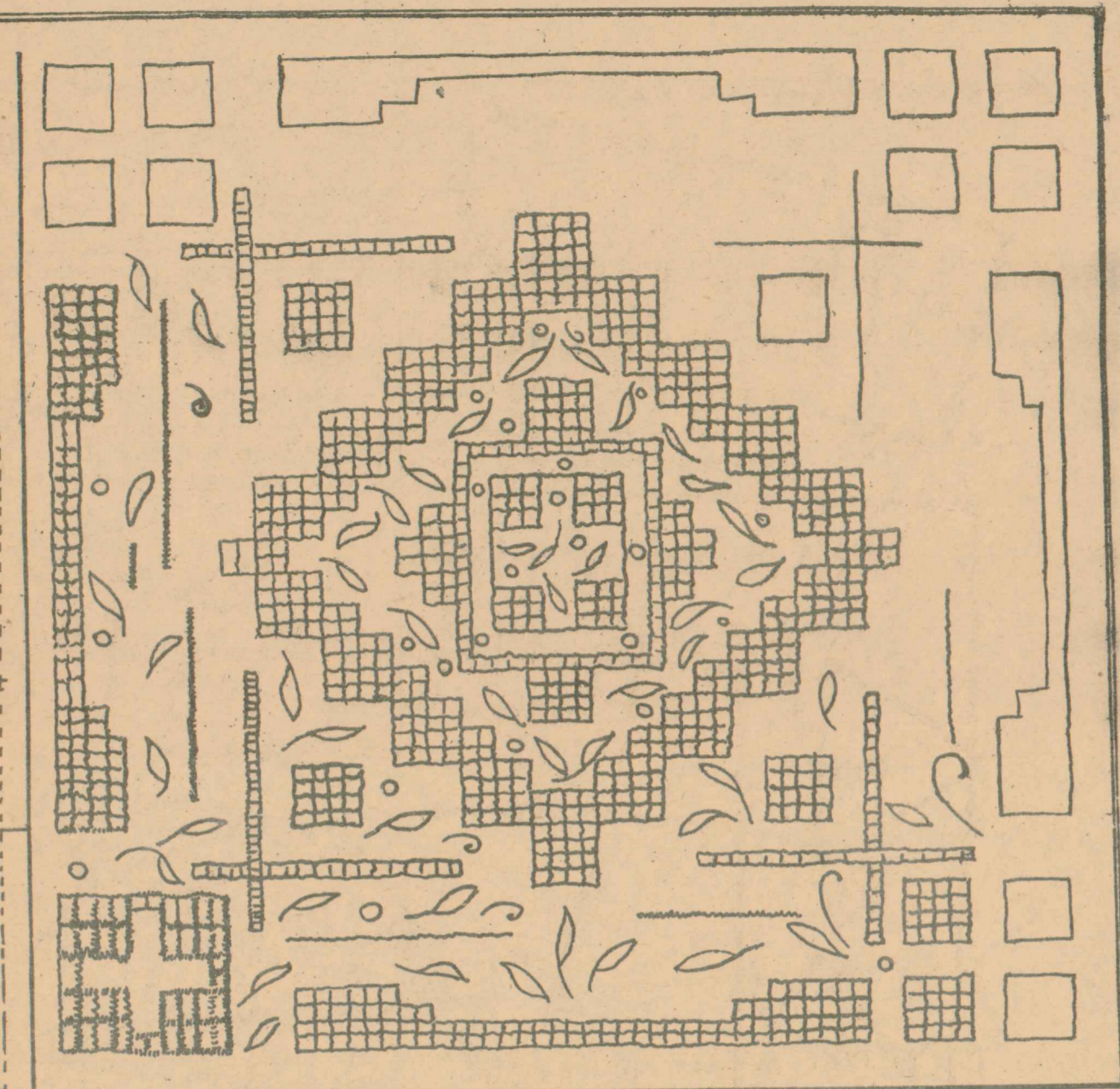
Apple tsem-tud s vahrapada muster.

heleroheline punakas kollane pruun punakas heleroheline suuredi motiiv.

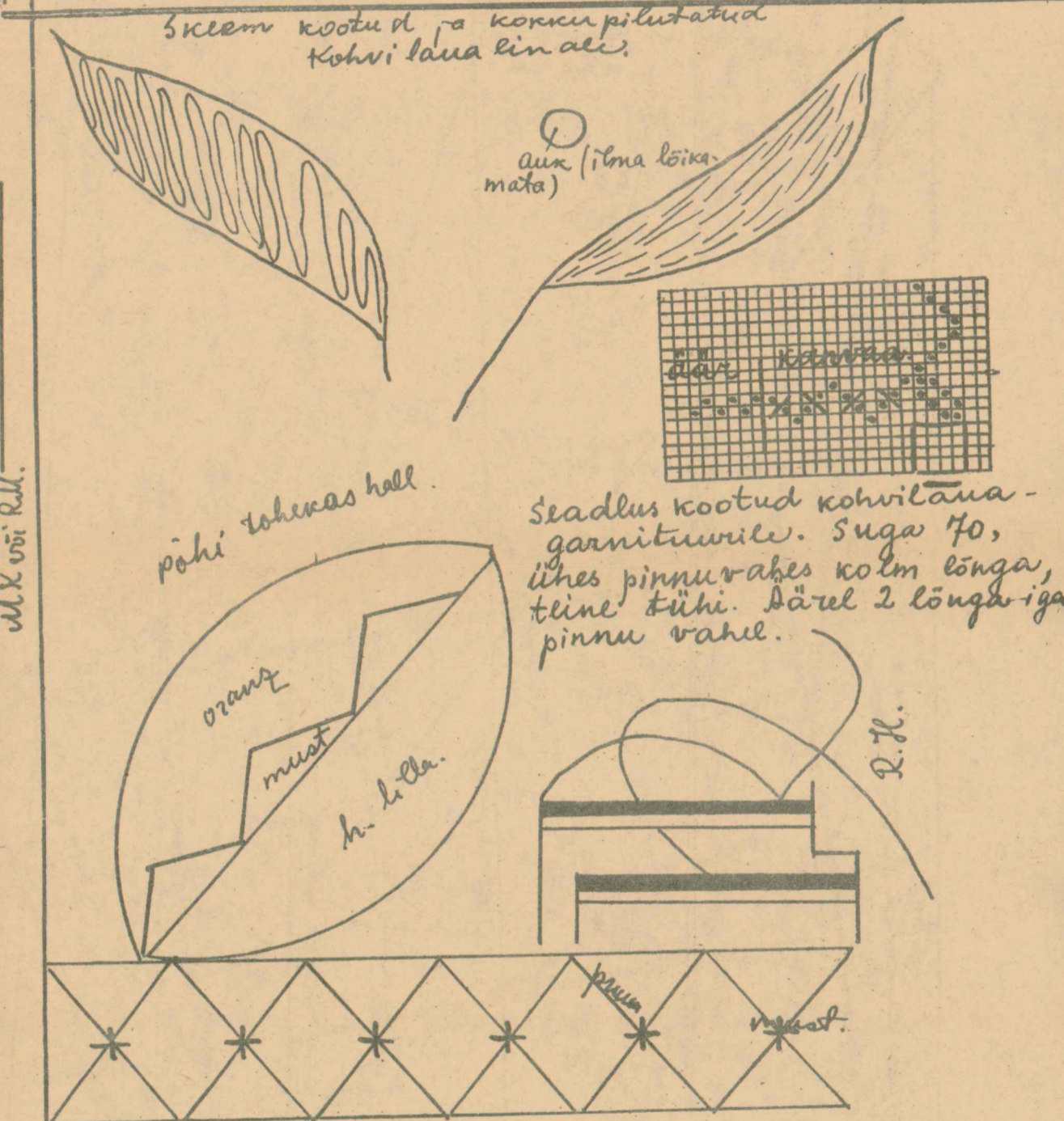

Põhi telliskivi punane (kahvatu) must. tume lilla hele lilla beez tume roheline punakas heleroheline kollane pruun. Lai rõhuline pilv setu-motiividega laudale helerohel üle 3 lõnga. pruun tume roheline.

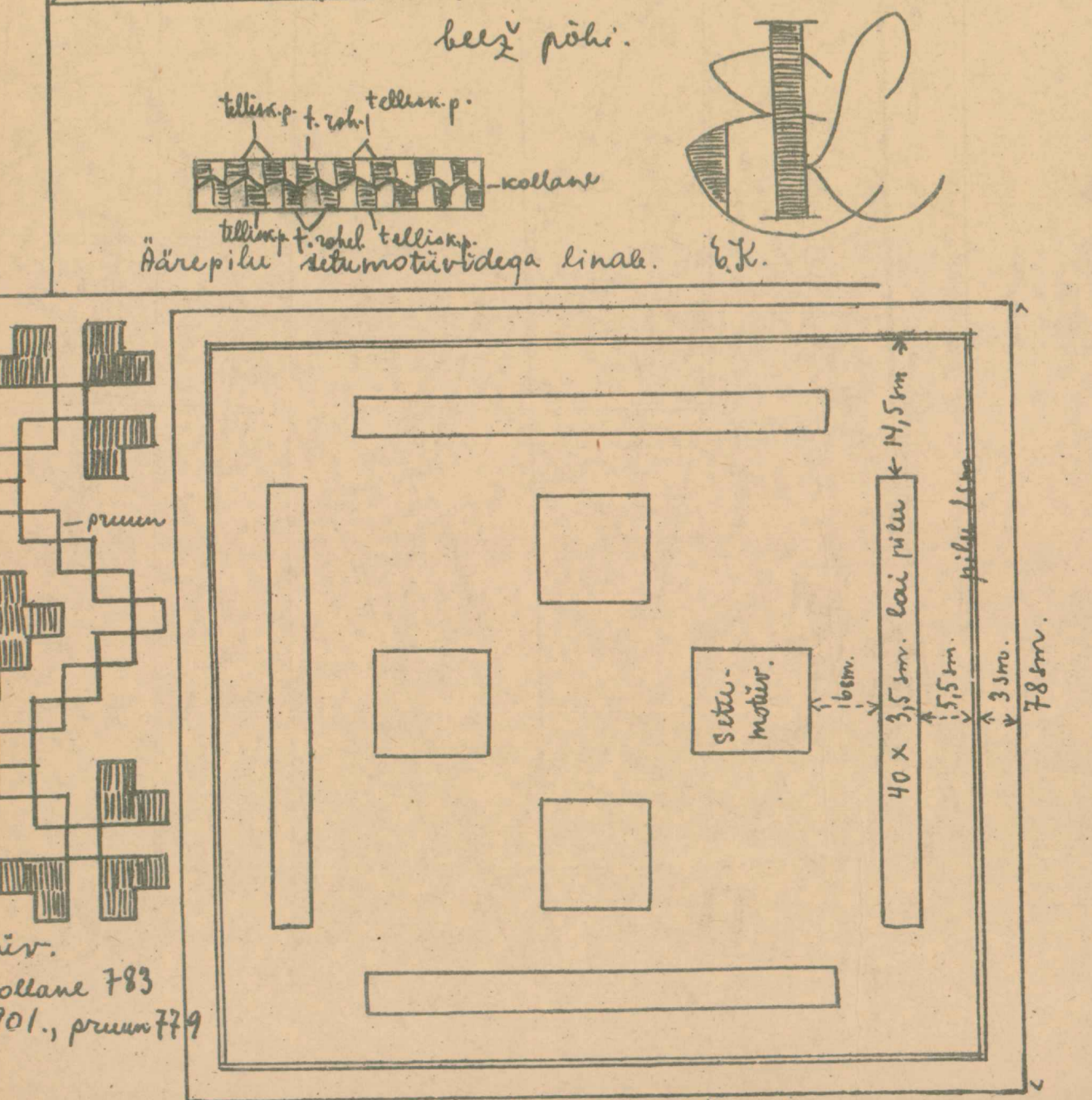
Loomuseun setumotiiv. Värvid DMC kaardi j. kollane 783 h. roheline - 581, t. roheline - 901, pruun 779 punakas - 918.

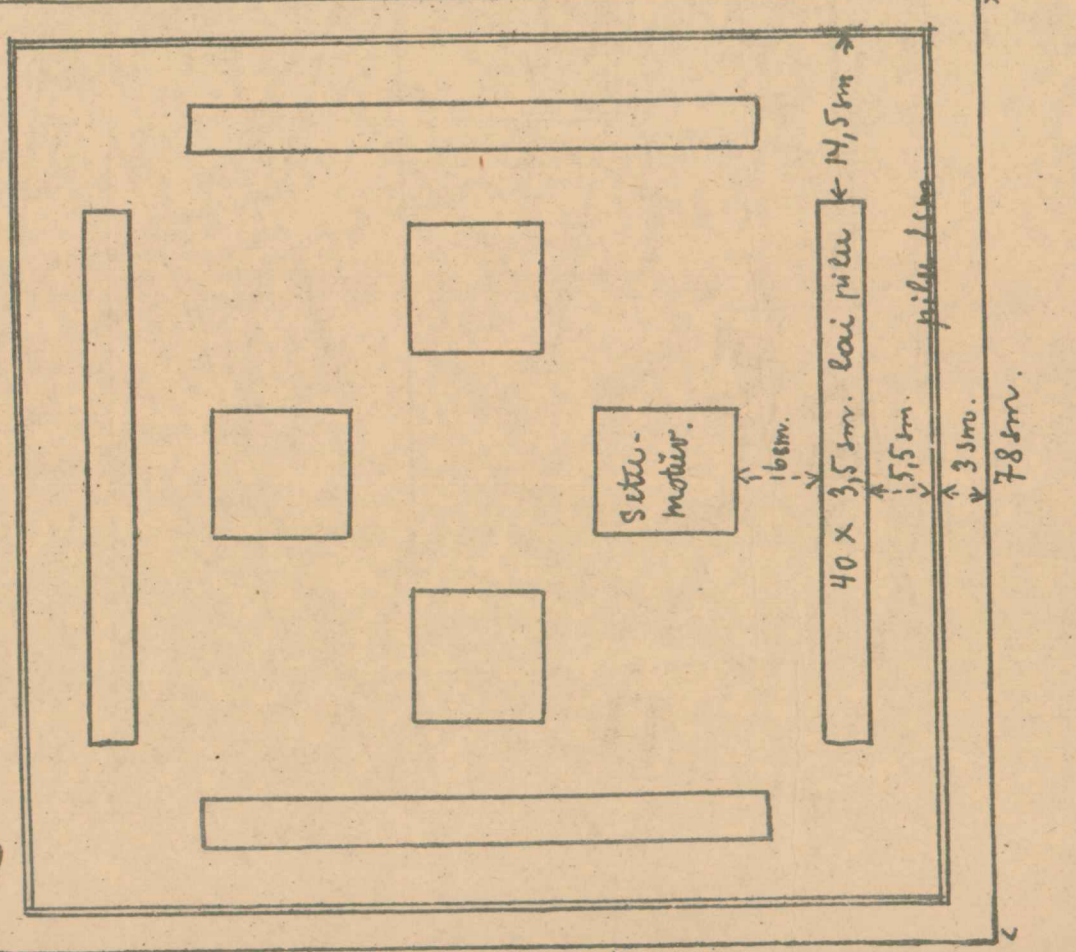
Skem kootud 100 korra pilutatud Kohvi laua linale.

Seadlus kootud kohvilana-garnituuride. Suga 70, ühes pinnurakes kolm lõnga, teline tühi. Pärel 2 lõnga-iga pinnu vahel.

beez põhi. tellis p. t. roheline kollane. Ääripile setumotiividega linale.

Skem setumotiividega linale.